

ខេមប្រជាធិបតេយ្យ

នានា ១

វិធីនិធីបស្ថុប្រជាប់អង្គភាព និង ហង្ឃេត្តកាសាប្បានី
នគរបាលពុទ្ធឌីកបច្ចុប្បន្និក្រាម

ក្រសួងដោយ
ខ្សែព្រះករុណា អាណាពាល
ធម្មជាន់ រូបាយការ ឱ្យលេខ
កំណែលមុជ្រាបី

ព.ស. ២៥៥៨

គ.ស. ២០១៥

ជម្រើន ព្រះអ៊ុន

កិត្តិយដ្ឋានសាស្ត្រានី សាស្ត្រាប្រព័ន្ធគិរញ្ញាណ

ពេជបញ្ជីនាវាទុជានិ

នាយកទី ១

និងធម៌និមួយៗ និងធម៌និមួយៗ

លោកស្រីនាមូលិកបច្ចុប្បន្ន

អ្នករដ្ឋមន្ត្រីនាមូលិក

បច្ចុប្បន្ន នាមូលិក

គិតិថតិនាមូលិកបច្ចុប្បន្ន នាមូលិកបច្ចុប្បន្ន

នាមូលិកបច្ចុប្បន្ន

លោកស្រីនាមូលិក

ន.ស. ២៤៤៩

ន.ស. ២០១៥

ឈ្មោះសេវីតនោះ : ថែបអំពិភាក្សាបាយណី នាគជី ១
សេវីបាយីលទៅយោប៊ា : បង្ហាញនៅ ក្រុង ឃុន
សិត្តិបាយីតាមនាបាយណី នាក្រោមបាយក្រុងកនាច្ចាប់យោ

ផែនការនគរាល់ទីផ្សារ

សិក្សា បុណ្យពិធីបញ្ជាផ្ទៃ ហើយ ឯ៍នោះ : ពិនិត្យបាយក្រុង សិរិចបង្ហាបាយក្រុង
សិក្សា បោនប្រើប្រាស់ ឬដែល សូមបានបង្ហាញជា : ពិនិត្យបាយក្រុង សិរិចបង្ហាបាយក្រុង
សិក្សា យេស៊ូបាយនៅ ប៉ែយ សុខុសិន : ពិនិត្យបាយក្រុង សិរិចបង្ហាបាយក្រុង
សិក្សា នាគជីនៅ នាគជី ឬ : សម្រាប់សិក្សា

ផែនការគុណភាព

ក្រោមពិធី ឈ្មោះ សូមប្រើប្រាស់

ឈ្មោះសូមប្រើប្រាស់នាគជី ១ : ន.ស. ២៥៥៩ ន.ស. ២០១៥

កំណែលនិងប្រជាធិបតេយ្យ

សៀវភៅ បែបរៀនភាសាថាលី ភាតទី ១ ដល់ភាតទី ៥ និងចាលីរោគរណា ១ ក្នុង ដែលជាស្ថាដែរបស់ខ្ញុំ ព្រះករុណា អាណាពាណ ធម្មប្រជាធិបតេយ្យ ប្រជាធិបតេយ្យ និងប្រជាធិបតេយ្យ និងប្រជាធិបតេយ្យ មេដ្ឋាន - មេដ្ឋាន - វិសុទ្ធិ មគ្គ - នៅក្នុងខ្សែកាត់ និង ឱិសុជន ដើម្បីទ្វាសិក្សាកាមជាប់ ចិត្តជិតការមួល្រាប់ ខំសិក្សាប្រជាធិបតេយ្យ និងប្រជាធិបតេយ្យ ។

ដើម្បីសម្រេចដល់ការចេងចែះដើម្បីភាសាថាលី របស់ ព្រះសង្ឃ គ្រប់សង្ឃ និងដើម្បីក្រុរប្បធម៌មនេរក្សាសាស្ត្រ ខ្ញុំ ទ្វាត់រៀននិងវិកចំនួនតាមរៀន ។

ខ្ញុំព្រះករុណា អាណាពាណ និងព្រះសង្ឃរៀតព្រះគន្លឹកដិ ខេត្តបាត់ដំបង ធ្វើយុទ្ធបន្ទុម ព្រមទាំងសមណានិស្សិត សិស្ស នៅខេត្ត ក្រុងដើម្បី ធ្វើយុទ្ធបន្ទុម កំណែលមួល្រាប់ ធ្វើទ្វាសិក្សាកាមជាប់ “បែបរៀនភាសាថាលី” ទ្វាមានភាពសុក្រិត្យប្រសិទ្ធភាពពិត

ប្រាកដជាមួលដ្ឋាន នៃរប្បធម៌ព្រះពុទ្ធសាសនា និងអក្សរ
សាស្ត្រខ្លួន និងរឿង ស្ថិតស្អែរចេរកាលយុវអង្គភាពរៀងទៅ ។

សូមថ្លែងអំណារគុណាយកដ្ឋានប្រសើរបំផុត ចំពោះ
សាស្ត្រចាយ វិនយាចាយ ធម្មាចាយ និស្សិត សិស្ស ដែលបាន
ធ្វើឱ្យខ្លួនឯងតាមសមត្ថភាពត្រួតព្រះអង្គ ធ្វើឱ្យផ្តល់យោបល់
និងធ្វើឱ្យកែតម្រូវ ដើម្បីធ្វើឲ្យស្រែរកោន់ នឹងវិតតែល្អប្រសើរ
ឡើងឡើត ។

សូមអនុមេទនាយកដ្ឋាននិស្សិតដែលបាន បាន
សម្រេចមតិ ធម៌ ធម៌ និងបាន កំហិយ៉ាងយ្មាតឡើយ ។

វត្ថុព្រះគន្លឹកកុដិ ថ្ងៃ ១២ កោច ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៩
គ.ស. ២៤៤៩

អ្នករៀបរៀង

ធម្មុទាណេ ឬទាណេ ឬទាណេ

ប្រចកចា

នាងខ្លឹមមានសេចក្តីរករយ ចំពោះការសរស់ប្បញ្ញកចាំនេះ ឬ គិតកខត្តមួល ឬរៀងមិ អនុវត្តលេខាចិការ ទទួលបន្ទុកតុច្ចសាសនបណ្តិតឱ្យ ដែលបានប្រាប់
អាយនានាងខ្លឹមមួលគេ ចំពោះបោតុដែលចាំ ការរៀងការសាធារណ៍នៅកម្ពុជា ត្រូវបាន
ប្រព្រឹត្តកែតាមការរៀងសុឆ្បែចាំម៉ាត់ ហើយដោយហោតុនេះ ត្រូវការយ៉ាងបន្ទាន់
អាយនានាងក្នុងក្រុងវិធីបច្ចេកវិទ្យា ឬ ការនិយាយប្រាប់នេះ បានកន្លងដោពីរដ្ឋាំ
ហើយ តាំងពីរលដែលនាងខ្លឹមកំពុងចេច្ចិការជាមួយអង្គការសហប្រជាតិ នៅក្នុង
ប្រទេសកម្ពុជាអ៉ីនេះ ឬ

ក្រោយពេលនាងខ្លឹមបានមកចេច្ចិការនៅក្នុងសាសនបណ្តិតឱ្យ នាងដើម្បីាំ
១៩៩៦ ឯកខត្តមួល ជាករ ណាណិន អនុវត្តលេខាចិការ ទទួលបន្ទុកតុច្ចកិរិយាណ្តក្រុង បានចេច្ចិ
សំណុចររាយនាងខ្លឹមដូចមួលជីវិកាសល់កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលរយៈពេលខ្លឹម
សម្រាប់គ្រប់គ្រងការសាធារណ៍ ដើម ២៤០ នាក់ ដែលមិនត្រាប់បានទទួលការបណ្តុះ
បណ្តាលដើម្បីបច្ចេកវិទ្យានេះ តិនិត្យមិនសេវាំរករោង ឬយករាល់បានស្រាប់
ហើយសរស់បានស្រាប់ ហើយសរស់បានស្រាប់ខ្លួន ឬ ឯកខត្តមួល ជាករ
ណាណិន កំពុងប្រាប់អាយនានាងខ្លឹមនៅដោរ អំពីសំណែរមេរៀងការសាធារណ៍បីចំប្លើ
ម្នាយ រៀងប្រុងប្រើបង្រៀនដោយលោក ប្រាប់ យុទ្ធសាស្ត្រ ដែលមិនទាន់បានបានបោះពុម្ពឡើយនៅ
ឡើយ ឬ នៅក្នុងសំណោះស្រាយ នាងខ្លឹមបានមិនយើងបានស្រាប់ខ្លួន ដែលអាចនាំ
ថែការនៃការចេច្ចិការអាយនានាងខ្លឹមប្រាប់ប្រុងប្រើបង្រៀនបានត្រឹមត្រូវ ប្រកបដោយវិធីបច្ចេកវិទ្យា
ទំនើប ឬ នាងខ្លឹមបានអង្គយប្រជុំជាមួយលោក ប្រាប់ យុទ្ធសាស្ត្រ និងក្រុមគ្រប់គ្រងការសាធារណ៍
មកជិត្រូវបានប្រជុំការ និងសាលនា និងមកជិតុច្ចសាសនបណ្តិតឱ្យ ហើយបានណោនាំ

អស់លោកទាំងនេះ អំពីចិត្តដើម្បីបង្ហានភាសាគល់អ្នករៀនជីប្រឌិត តាមរយៈការការវត្ថុនិងបាយក្រឹងប្រយោជន៍ . ដើម្បីធ្វើភាពម្ចាយដែលខ្លះនៅក្នុងមេរោនភាសាតាមីបច្ចុប្បន្ន ក្នុងប្រមេសកម្មណា ។ នេះគឺជាឌីដីដែលប្រាប់ប្រើប្រាស់ សាស្ត្រាជាយអ.ប. តូចូទ័រ មហាផាយកន្លែង នៃប្រមេសស្រីលង្គា ឆ្នាប់បានប្រើនៅក្នុងសូវរៀរកោ « The New Pali Course » (វិថ្នោសិក្សាពាសាតាមី ឬបច្ចុ) តាមតុម្ភម្បាយជាកាសាអង់គ្លេស ក្នុងឆ្នាំ ១៩៣៣ ដែលនានាទីឆ្នាប់បានសិក្សា និងឆ្នាប់បានបង្ហាននៅក្នុងប្រមេសស្រីលង្គា និងនៅក្នុងប្រមេសអង់គ្លេសដងដែរ ។

នាយី ឪ មាតិ, ផ្លូវដែលគេឆ្នាប់បោកពីកាលនោះ, គឺជាកាសាដែលប្រាប់បញ្ចូននិងបានប្រើបានប្រមេសម្រាប់បេសនា នៅក្នុងសព្វព្រៃទី ៦ មុនគ្រិស្សសករាង នៅក្នុងប្រមេសស្រីលង្គា ។ បាប់តាំងពីពេលនោះមក អង្គភាពប្រាប់ត្រូវដែកជាប្រើបាន, អភិបន្ទូនិតិស្សីនិងឆ្នាតុម្បីសាសនាបានប្រើបាន, ក្នូចជាមតួបន្ទូរលាកទាំងឡាយដងដែរ ត្រូវបានគេសរសរជាកាសាតាមី នៅក្នុងប្រមេសឥណ្ឌាតា និងនៅក្នុងប្រមេសការតុម្បីសាសនាថោរវាង ផ្លូវជាស្រីលង្គា, ភ្នែក, សេយ៉ម, និងកម្ពុជា ។ បាននេះនៅពេលណាបច្ចុប្បន្នទាំងឡាយមកជីប្រមេសការតុម្បីសាសនាថោរវាង បាននិមន្ទនៅការបង្ហានប្រមេសការតុម្បីសាសនាថោរវាងម្រាយទៀត កាលពីអភិតការ, ការបាន នាយី គឺជាកាសាអនុញ្ញាតិ ដែលបច្ចុប្បន្នទាំងនេះបានប្រើ សម្រាប់ប្រាស៊ីយដើរនូវការ ។ វិចិថិភាសាតាមី មិនត្រូវបានប្រជាបននិយាយក៏ដោយ, កំភាសានេះ នៅទៅជាកាសាយមេរបុរាណកដល់សព្វថ្ងៃនៅឡើយ, ដែលតាមរយៈភាសានេះ បញ្ចូនិតុម្បីសាសនិភិប្រមេសការតុម្បីសាសនាថោរវាង ទៅជាប្រាស៊ីយដើរនូវការ ។ ជាទាមរណ៍ បញ្ចូនិតិមកជីស្រីលង្គា, កាលពីបានប្រាស៊ីយដើរនូវការបង្ហានប្រមេសទៀត, ទៅជាសព្វនាគារម្មយបច្ចុប្បន្នទាំងនេះ ។ ដោយហេតុនេះ ការរៀនភាសាតាមី តាមរយៈការវត្ថុនិងបាយក្រឹងបង្ហានប្រមេសស្រីលង្គា, បន្ទូមទៅធើការយល់បាយក្រឹងបាយក្រឹងបង្ហានប្រមេសស្រីលង្គា ។ ប្រយោត្ត ផ្លូវសម្រាប់ការសន្និដ្ឋាន, បន្ទូមទៅធើការយល់បាយក្រឹងបាយក្រឹងបង្ហានប្រមេសស្រីលង្គា ។

អត្ថបទជាការណាតលិ ពិចុរាណការលទ្ធផល ៤

សេវរោក « វិធានិភាគការណាតលិ » នេះ គិតជមួយម្មយក នៅក្នុង
ប្រទេសកម្ពុជា តីឡ្យោះ នេះគិតជាការទិន្នន័យជាបើកដីប្រឹង ដើម្បីបារ៉ែង្រែនបានលិ
ជល់អ្នកស្រែប្រឹង តាមរយៈការតែងជាម្លាប់-ប្រយោត ។ នានា សូមថ្វែងអំណាគ
គុណយោងត្រាលប្រើ ចំពោះណោរ ប្រាក់ យុទ និងចំពោះក្រុមត្រូវបារ៉ែង្រែនបានលិ
ដែលបានធ្វើការយ៉ាងនូវយកតារ ដើម្បីបង្កើតឡើងនៃសេវរោកនេះ, ប្រមូលដំ
អំណាគគុណចំពោះសម្រួលប្រែប្រួលនៅចាប់រហូតដល់ អុម សុម, អភិវឌ្ឍន៍ការនៃតុលិក.
សិក្សា, ចំពោះក្រុមត្រូវប្រយោសាទាយ ហើង លាងបោរា , នាយកតុលិកវិញ្ញាលីយ
ប្រែប្រួលសុវត្ថិភាព, និងចំពោះសម្រួលប្រែប្រួលឱ្យិត លាងស់ ឆ្នាយ ប្រោះថែរដិករវត្ថុ
សន្និកសល, ទិក្រងក្នុងពេញ, ដែលបានធិនិត្យយោងជិតលូននៃសំណែរចុងក្រោយ ។
នៅទីនេះសាន, នានា សូមថ្វែងអំណាគគុណ ណោរ ិម ខេម, នាយកតុលិកសានន.
បណ្ឌិត្យ ដែលបានយកចិត្តទុកជាក់យ៉ាងខ្លាំង ធ្វើអោយសេវរោកនេះ លក្ខមបោះ
មុខបាន ។

បណ្ឌិត្យ ហោយ ត្រូវការិយក
តុលិកសានបណ្ឌិត្យ

ក្រសួងពេទ្យការ និង សាធារណៈ

លេខ : 672 / 96 ក.ធ.ស

រដ្ឋបាលនាប្រចាំឆ្នាំ

ជាតិ សាសនា ប្រជាពលរដ្ឋ

ជីវិតបញ្ហាថែរ

ម្ចាស់រដ្ឋបាលនាប្រចាំឆ្នាំ និង សាសនា ដូចមានរាយនាមខាងក្រោម
នៃ ក្រសួងពេទ្យការ និង សាធារណៈ ត្រូវបានបង្កើតឡើង « ធម៌
រៀងរាល់ » ជាមួយពេទ្យការ និង សាធារណៈ ដោយ នៅលើប្រជុំតួលិនិត្យ
ចាប់ពីថ្ងៃទី ៣០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដល់ម៉ោង ៥ ព្រឹក នៅថ្ងៃ រហូតដល់ថ្ងៃ
ជាស្អាត។

១. លោក ស៊ែ សារ៉ែ

៤. លោក អំ នន

២. លោក នូច ជីម

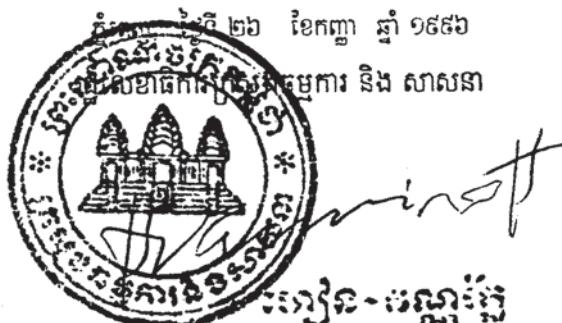
៥. លោក អុធន សុវណ្ណា

៣. លោក ព្រោះ ឃុន

៦. លោក ជិត ជន

៧. លោក ថែន ព្រោង

ម្ចាស់រដ្ឋបាលនាប្រចាំឆ្នាំ និង សាសនា បានបង្កើតឡើង « ក្រសួងពេទ្យការ និង សាសនា ជីវិតបញ្ហាថែរ » នៃ ក្រសួងពេទ្យការ និង សាសនា ជីវិតបញ្ហាថែរ និង សាធារណៈ នៅថ្ងៃទី ៣០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដល់ម៉ោង ៥ ព្រឹក នៅថ្ងៃ រហូតដល់ថ្ងៃ ជាស្អាត។

និធីនកថា

គណៈកម្មការនកទេសភាសាតាម ចានត្រតិនិត្យសំណែរ « បានឱយ្យករណី ភាគទី ១ » រហូត់ដោក ប្រាក់ យុទ្ធឌ្ឋិកបច្ចុប្បន្នសិក្សា វត្ថុពោធិ៍រាល់
ខេត្តបាត់ដំបង ជាតិរលិក នៅសាលប្រជុំតួនាទីបណ្តុះត្រួត :

. លិកទី ១. នៅខែកញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៨៦ ឬ គណៈកម្មការបានឱយ្យ និង
សម្រេចឱ្យការបង្ហាញត្រួតពិនិត្យ ខាងផ្លូវកម្មយោងរៀងរាល់ ទុកសម្រាប់
លោយរោះ ភាគទី ២ លើយបានសិក្សាដោក ប្រាក់ យុទ្ធឌ្ឋិកបច្ចុប្បន្ន និង
បំពេញបន្ថែមផ្លូវការបង្ហាញចំនួនឡើត ឬ បន្ទាប់មក អនុប្រជុំបានសម្រេចផ្លូវ
ឈ្មោះ « បានឱយ្យករណី ភាគទី ១ » នៃទៅ « បែបយោងភាសាតាម » វិញ
ដើម្បីឱ្យសម្របនឹងមេរោង និងលំហាត់ ក្នុងសេវរោះនេះ ឬ

. លិកទី ២ នៅដើមឆ្នាំ ១៩៨៧ ឬ គណៈកម្មការបានឱយ្យយិត្តិថា
លោយរោះ « បែបយោងភាសាតាម » ដែលបានយុទ្ធឌ្ឋិកបច្ចុប្បន្ន និង
វិញនេះ មានលក្ខណៈសម្រសហបាពមិនិត្តនៅសម្រាប់យុទ្ធឌ្ឋិកបច្ចុប្បន្ន និងបង្ក្រោះភាសាតាម
នៅតុលិកបច្ចុប្បន្នសិក្សា នាមឈប់បច្ចុប្បន្ននេះ ឬ

គណៈកម្មការនកទេសភាសាតាម ចានធ្វើសំណួលឱ្យគណៈកម្មការ
អភិវឌ្ឍន៍តុលិកសិក្សា ជាក់បច្ចុប្បន្នលោយរោះ បែបយោងភាសាតាមនេះ ក្នុងពេញក
លោយរោះ « សម្រាប់ការសិក្សាពាសាតាម » ក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នៅទី ៤

ភ្នំពេញ, ខែ ១៣ ខែមករា ឆ្នាំ ១៩៨៧

ឯ. គណៈកម្មការនកទេសភាសាតាម

ថែល ក្រុង

សមាគ្ងែងក្រសួលតំណាក់ហេក
ទេសទេនាជាតម្រការអភិវឌ្ឍន៍ពុទ្ធគម្ពុជា

បន្ទាប់ពីគណៈកម្មការរៀបចំរោងការណាមី បានធិនិត្យសំណោះ « ខែប
រៀនការណាមី ភាគទី ១ » ដែលរៀបរៀងនូវឱ្យដោយលោក ប្រធាន យុទ្ធឌម្ភក
គណៈកម្មការអភិវឌ្ឍន៍ពុទ្ធគម្ពុជា និងរាល់នានា បានប្រជុំតាមត្រួត
ធិនិត្យយ៉ាងម៉ែនតែនៅសំណោះ ខែបរៀនការណាមី ភាគទី ១ នៃ នោថ្ងៃទី ១២
ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៩៧ ។ គណៈកម្មការយកផែិត្យចាំបាច់ :

- ១. មែរីនសង្គម លំហាត់តែង និងបំពេញពាក្យជាយ្យា . ប្រយោត ក្នុង
សេវាដែលបានបង្កើតឡើង និងបានប្រើប្រាស់ និងបានប្រើប្រាស់ និងបានប្រើប្រាស់
តុនិកបច្ចុប្បន្ន ក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលទទួលបានជាយុវរមកបើយ ។
- ២. សេវាដែលបានបង្កើតឡើង និងបានប្រើប្រាស់ និងបានប្រើប្រាស់ និងបានប្រើប្រាស់
តុនិកបច្ចុប្បន្ន ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា នាបច្ចុប្បន្ន ។

- ៣. សេវាដែលបានបង្កើតឡើង និងបានប្រើប្រាស់ និងបានប្រើប្រាស់ និងបានប្រើប្រាស់
តុនិកបច្ចុប្បន្ន ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា នាបច្ចុប្បន្ន ។

គណៈកម្មការអភិវឌ្ឍន៍ពុទ្ធគម្ពុជា បានសម្រេចបញ្ចូលសេវាដែល ខែប
រៀនការណាមី នៃ ក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា « សម្រាប់ការសិក្សាការណាមី ក្រុមពុទ្ធគម្ពុជា តុនិកបច្ចុប្បន្ន ឆ្នាំទី ១ » នៅទៅ ។

ក្នុងពេល នៃថ្ងៃទី ១៣ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៩៧

ជ. គណៈកម្មការអភិវឌ្ឍន៍ពុទ្ធគម្ពុជា

ជាក នារីន

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
ក្រសួងពេទ្យការ និងសាសនា
លេខ ៣៩ / សំ ភ.ច.ស
ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២៤ ខែ កុម្ភ ឆ្នាំ ១៩៩៨

សេចក្តីស្រួល

ស្ថិតិការណ៍នៅក្នុងសេចក្តីបច្ចេកវិទ្យាល័យ និងសាសនា ។

- ១. នាមឈើព្រៃនដូចនេះ នៃក្រសួងពេទ្យការ និងសាសនា
- ២. នាមឈើព្រៃនដូចនេះ នៃក្រសួងពេទ្យការ និងសាសនា
- ៣. នាមឈើព្រៃនដូចនេះ នៃក្រសួងពេទ្យការ និងសាសនា
- ៤. នាមឈើព្រៃនដូចនេះ នៃក្រសួងពេទ្យការ និងសាសនា
- ៥. នាមឈើព្រៃនដូចនេះ នៃក្រសួងពេទ្យការ និងសាសនា
- ៦. នាមឈើព្រៃនដូចនេះ នៃក្រសួងពេទ្យការ និងសាសនា
- ៧. នាមឈើព្រៃនដូចនេះ នៃក្រសួងពេទ្យការ និងសាសនា
- ៨. នាមឈើព្រៃនដូចនេះ នៃក្រសួងពេទ្យការ និងសាសនា
- ៩. នាមឈើព្រៃនដូចនេះ នៃក្រសួងពេទ្យការ និងសាសនា
- ១០. នាមឈើព្រៃនដូចនេះ នៃក្រសួងពេទ្យការ និងសាសនា

ស្រួល

- ប្រកាស ១ : អនុញ្ញាតឱ្យនៅក្នុងសេចក្តីបច្ចេកវិទ្យាល័យ និងសាសនា ។
- ប្រកាស ២ : សេចក្តីបច្ចេកវិទ្យាល័យ និងសាសនា គ្រប់គ្រង ៩០,៨ x ២០,៤ ។
- ប្រកាស ៣ : អនុញ្ញាតឱ្យនៅក្នុងសេចក្តីបច្ចេកវិទ្យាល័យ និងសាសនា ។
- ប្រកាស ៤ : និត្យឯកសារនៅក្នុងសេចក្តីបច្ចេកវិទ្យាល័យ និងសាសនា ។

ស្រួល - នាមឈើ

ចម្លាត់ :

- ក្រសួងសម្រាប់ព្រះសង្គ្រារដទៃអគ្គនាយកដ្ឋាន
- នគរបាល

អារម្មកថា

ដោយយល់ឃើញថា ការសិក្សាកាសាតាលីដំបូង នៅសាលាពុទ្ធនឹក បច្ចុប្បន្ន សមណែសិស្សប្រើប្រាស់ត្ថ្ធម្រោគ កាសាតាលី គេរៀនចេះ ពានដោយលំពាកត្រូវរៀនពាលីរោយរករណ៍ ឱ្យចប់ទាំង ៣ និឡូស ក្នុងឆ្នាំទី ១ ដោយមិនមានលំហាត់ប្រែលោកប្រយោត ។ លុះឆ្នាំទី ២ ទី ៣ រៀនប្រែលោកប្រយោត ក្នុងគម្ពិរធម្មបន្ទុកថា ទាំង ៥ ភាគ ហើយពោះបង់ក្សែនរោយរករណ៍ ជាភេតុឱ្យក្រោចឆ្នាំ ។

ស្រីរក្រុមប្រើប្រាស់កាសាតាលី សម្រាប់សិស្សថ្មាក់ទី ១ នៃ មានមេរៀនសង្គមអំពី អភិវឌ្ឍន៍, នាម, អាមេរិក និងកិតកក់: ហើយមាន លំហាត់តែងប្រយោតខ្លឹម គឺលំហាត់រៀនប្រពិកាសាតាលីទៅជាការ សាច់ទូរ ប្រពិកាសាច់ទូរ ទៅជាកាសាតាលី និងលំហាត់បំពេញពាក្យ ពាលីត្រួតពេន្យានេះ ដែលជាដំហានធ្វើរបស់រៀនប្រពិកាសាតាលីរោយរករណ៍ ដែលនៅសេសសល់ ក្នុងឆ្នាំទី ២ ឆ្នាំទី ៣ នៅឡើង ។

ស្រីរក្រុមប្រើប្រាស់កាសាតាលី ភាគទី ១ នេះខ្ញុំពានដកសង្គ់ទី :

៩. ស្រីរក្រុមប្រើប្រាស់កាសាតាលីរោយរករណ៍របស់ព្រះពុទ្ធនឹក សេខ នាង សាស្ត្រាចាយ នៅពុទ្ធនឹកមហាវិទ្យាល័យព្រះសីហនុរាជ ក្នុងក្នុំពេញ ។

២. កច្ចាយទួបត្ថម្ភក៍: ភាគទី ១ ភាគទី ២ របស់ព្រះគ្រុសាស-
នសោក់ណា ធ្វើន ណាត់ ពេជាតុម្មគ្រាន់ ៩០ ក្នុង ន.ស. ២៥៧៣
គ.ស. ១៩៩៦ ។

៣. ប្រសុាកច្ចាយទួបត្ថម្ភក៍: របស់ព្រះគ្រុមុនិ៍សោក់ណា
សេខ នាង ពេជាតុម្មផ្លាយដោយ យុទ សុវត្ថិរេនិ យុ អូន ក្នុង ន.ស.
២៥៧៦ , គ.ស. ១៩៧២ ។

៤. បែបព្រៃនិធនភាសាទាមជាន់ដំបូង របស់លោកសារ្យាពាយ
ញូក ថែម ពេជាតុម្មផ្លាយចេញពីមហាវិទ្យាល័យអក្សរសាស្ត្រ និង
មនុស្សសាស្ត្រ ឆ្នាំ ១៩៩២ ។

ឬ: ព្រៃនិធនរួចហើយ ខ្ញុំធានប្រគល់សំណោរបែបព្រៃនិធនភាសា
ាមិភាគទី ១ សម្រាប់សិស្សថ្នាក់ទី ១ នេះ ឡើងស្លាឯជម្រើករ និង
សាសនា ។

ន.ស. ២៥៨០

ពាក់ដំបង, ខេ កុលា

គ.ស. ១៩៩៦

ស្រីអ៊ែ ឲ្យុន ហេវ (ឈាន់ ឱ្យ)

គ្រុមិនិកបច្ចុប្បន្នសិក្សា នឹងពោធិ៍រាល

ខេត្តពាក់ដំបង

មាតិកា

លេខាជាមុន	ទំព័រ
១.អក្សរសង្គម	៩
២.អក្សរ:	២
៣.ព្យញ្ជាន់:	៣
៤. យោសាយោស:	៦
៥. អក្សរប្បរភេទ	៦
៦.នាម	៩
៧.នាមសញ្ញា	៩
៨.នាមនាម	៩
៩.គុណនាម	៩
១០.ស្រួលាម	១០
១១.លិង្ឋ	១១
១២.នាមសញ្ញាមានលិង្ឋដៃរីនគ្នា	១២
១៣.វចន់:	១២
១៤.វិភត្តិ	១៣
១៥.វិភត្តិ និង ពាក្យប្រែ	១៣
១៦.ការនូវ	១៥

១៧.វិធីបំបែកនាមស្តី	៩៥
១៨.អ ការនូវបំលិង	៩៥
១៩.របៀបរៀងភាសាតាមី	៩៦
២០.របៀបប្រែ	២០
២១.ក ការនូវបំលិង	២៤
២២.ល្វ ការនូវបំលិង	៣៣
២៣.ឧ ការនូវបំលិង	៣៧
២៤.ខ ការនូវបំលិង	៣៩
២៥.អា ការនូវតិចិលិង	៤៤
២៦.ក ការនូវតិចិលិង	៥០
២៧.ល្វ ការនូវតិចិលិង	៥២
២៨.ឧ ការនូវតិចិលិង	៥៦
២៩.ខ ការនូវតិចិលិង	៥៧
៣០.អ ការនូវបំសកលិង	៦០
៣១.ក ការនូវបំសកលិង	៦២
៣២.ឧ ការនូវបំសកលិង	៦៣
៣៣.បកិណ្ឌកស្តី	៦៦

៣៤. ព្រឹម	៦៧
៣៥. អត្ថ	៦៧
៣៦. សខ	៦៨
៣៧. រាជ	៦៩
៣៨. កគគន្លឹ	៧០
៣៩. អរហន្លឹ	៧០
៤០. ភវន្លឹ	៧១
៤១. សិត្តុ	៧២
៤២. បិតុ	៧៤
៤៣. មាតុ	៧៤
៤៤. មន	៧៥
៤៥. កម្ម	៧៥
៤៦. គោ	៧៧
៤៧. សញ្ញនាម	៧៨
៤៨. បុរិសសញ្ញនាម	៧៩
៤៩. ក សព្វ	៨១
៥០. កុម្ភ សព្វ	៨២
៥១. អម្ភ សព្វ	៨៣

៤២.វិសេសនិស្សនាម	៤៧
៤៣.និយម	៤៨
៤៤.អនិយម	៤៩
៥៥.យ សញ្ញា	៥៥
៥៦.តុម សញ្ញា	៥០
៥៧.អមុ សញ្ញា	៥១
៥៨.សំខ្បាសញ្ញា	៥៥
៥៩.វិធីរបៀបការិសំខ្បា	៥៩
៦០.វិធីប្រើ ឧត្តម និង អធិក	៩០៤
៦១.វិធីបំបែក បកកិសំខ្បា	៩០៥
៦២.ប្បរណសំខ្បា	៩០៥
៦៣.អរូយសញ្ញា	៩៩៩
៦៤.ឧបសញ្ញា	៩៩៩
៦៥.និចាត	៩៩៩
៦៦.បច្ចេយ	៩៩៩
៦៧.អាម្ពាត	៩៩៧
៦៨.វិភាគិ	៩៩៨
៦៩.កាល	៩៣៣

ពេទ្យ.បន្ទុ	១៤១
ពេទ្យ.រចនា:	១៤២
ពេទ្យ.បុរិស	១៤៣
ពេទ្យ.ធាកុ	១៤៣
ពេទ្យ.រាជកែវ	១៤៥
ពេទ្យ.បច្ចុប្បន្ន	១៤៦
ពេទ្យ.វិធីតំងរាជកែវខ្លាត់	១៥២
ពេទ្យ.កិរិយាកិតកែវ	១៥៥
ពេទ្យ.វិភាគធមិន រចនា:	១៥៥
ពេទ្យ.កាល	១៥៥
ពេទ្យ.ធាកុ និង រាជកែវ	១៥៥
ពេទ្យ.រាជកែវ និង យោង	១៥៥
ពេទ្យ.បច្ចុប្បន្នកិរិយាកិតកែវ	១៥៥
ពេទ្យ.ការតំងរាជកែវ និង យោង	១៥៥
ពេទ្យ.សន្តិ សន្តិ និង យោង	១៥៥

អគ្គិសនទេច

ប្រើក្នុងសៀវភៅបែបព្រៃនភាសាតាមីនេះ

អា.	គាលបន	ត.	គិតិយា
ត.	តតិលិដ្ឋ	ទ.	ទាំងឡាយ
ឯក.	ឯកវចន	ទូ.	ទូកិយា
ឧ.	ឧទាហរណ៍	នប់.	នប់សកលិដ្ឋ
ឧ.	ឧត្ថមបុរីស	ប.	បច្ចា
កត្តុ.	កត្តុវាទក	បញ្ញ.	បញ្ញមិ
កម្ម.	កម្មវាទក	ប៊ុ.	ប៊ុលិដ្ឋ
កម្ម.	កម្មបកម្មសាងន	ប៊ុ.	ប៊ុលិដ្ឋទិន្នន័យកត្តិលិដ្ឋ
ច.	ចតុត្តិ	ពហុ.	ពហុវចន
ន.	នដ្ឋិ	ភ.ភ.	ភារូបភារសាងន
		ស.	សត្វមិ

ត្រួតពិនិត្យ

+ សំគាល់ថា « និង » បូចា « ហើយនិង »,

> សំគាល់ថា « ជា » បូចា « ទេជា » ផ្លូចជា ន + ន > ន

ឱ្យជា ន និង ន ជា ន បូចា ន ហើយនិង ន ទេជា ន ។

< សំគាល់ថា « មកពី » ដូចជារិ < ន + ន ឱ្យថា និ មកពី

ន និង ន ។

នគ្រឹងសំគាល់នៅតំបន់ក្រោមរដ្ឋបាល មិនបាននាំមកពន្យល់
ក្នុងទីនេះទេ ពីព្រោះអ្នករៀនធ្វាប់បានប្រើប្រាស់មកហើយ ។

និង ពុខាយ និង

ខ្លួន ក្នុងក្រោមរដ្ឋបាល ស្ថិតិយវត្ថុ ចំណោះព្រោះពុខ

ការសិក្សានេះ ស្ថិតិយវត្ថុ ការសម្រេច ។

អនុះ

អនុះ សម្រាប់ប្រើក្នុងការសាធារណ៍ ៤១ តូ គិះ សរ៍
(សរ៍) ៨ តូ ព្រម្ពនេះ ៣៣ តូ ។

សរ៍ ៨ តូ :

- សរ៍និស្សយ । ១ ២ ៣ ៤ ៥ ៦ ៧
- សរ៍ពេញតូ អ អ ត ល ឧ ឃ ឯ ធម ិ

អ អ ត ល] ឧ ឃ ឯ ធម ិ

ព្រៃន្ទុនេះ នាន ឆ្ល

ក ២ គ យ ង	ច ន ជ ិ យ ញ
ក ទ ន យ ដ	ច ច ជ ិ យ ញ
ជ ប ខ ស ណ	ក ច ទ ិ ធម
ជ ប ខ ស ណ	ត ច ន ិ ធម
ប ជ ន ក ម	
ប ជ ន ក ម	
យ រ ល វ ស ហ ឆ្ល ំ ។	

យ រ ល វ ស ហ ឆ្ល ំ ។

១. អគ្គិសនេះ

អគ្គិសនេះ បុ អគ្គិស លោកអ្នកប្រធ្លីសំដៅយកហេតុកិរយ៉ាង គឺ :
សូរសំខ្សោនដែលលានំប្បច្ចាកដឡើង ១. ស្ថាមគំនួសជាតុរាង លូម
កំណត់ចំណាំពាណិជ្ជកម្ម ២ មក្សមក្សា ហោថា អគ្គិសនេះ បុ អគ្គិស ។

អភិវឌ្ឍន៍របស់ខ្លួន មាន ៤១ ក្នុងគីឡូ នាន នៅ ឆ្នាំ ៩៣ និង ៩៤ ។
នៅក្នុងគីឡូ នាន មាន ៤១ ក្នុងគីឡូ នាន នៅ ឆ្នាំ ៩៣ និង ៩៤ ។
នៅក្នុងគីឡូ នាន មាន ៤១ ក្នុងគីឡូ នាន នៅ ឆ្នាំ ៩៣ និង ៩៤ ។
នៅក្នុងគីឡូ នាន មាន ៤១ ក្នុងគីឡូ នាន នៅ ឆ្នាំ ៩៣ និង ៩៤ ។

ស្រែសំរាប់ពិនិត្យការងារ និងអ្នកដោយ ហើយអាច
ធ្វើបានដែលចូលរួម ឬចូលរួមជាមួយ ។ ស្រែទាំងនេះ នឹងបានដោយ ហើយអាច
ធ្វើបានដែលចូលរួម ឬចូលរួមជាមួយ ។

ស្រែសំរាប់ពិនិត្យការងារ និងអ្នកដោយ ហើយអាច
ធ្វើបានដែលចូលរួម ឬចូលរួមជាមួយ ។

ព្រៃន្ទោល៖

អក្សរ ៣៣ តូ ក្រោពិសេស៖ ហោចា ព្រៃន្ទោល៖ “អក្សរធើសេចក្តី
ឱ្យប្រាកដ” ។ ព្រៃន្ទោល៖ ៣៣ តូនៅ៖ ឈួញេះថា ឯិន្ទិត្ត ព្រោះត្រូវ
អាស្រែយស្រែដង ទិនបច្ចុប្បន្នសំឡែងច្បាស់ប្រាកដបាន ដូចណាក្ស
នេស៊ា, ទេវិណា, បិមានកែស្រែ ៩, ១២, ២៤ នៃ ១ បុ ឌ, ៩,
៩, ឯន, ស្ថាប់ពុំបានឡើយ ។

ព្រៃន្ទោល៖ ៣៣ តូនៅ៖ចេកជាល ២ ពួកគី៖ វគ្គេះ ៩ ពួក, អវគ្គេះ ៩
ពួក ។ វគ្គេះចេកទៅឡើកមាន ៥ ពួក គី៖

ន ១ ន ឃ ុ ១ ៥ តូនេះ ហោចា ន~ធម្មេះ,

ច ន ៦ ន ឃ ុ ៥ តូនេះ ហោចា ច~ធម្មេះ,

ឃ ុ ឬ ន ឃ ុ ៥ តូនេះ ហោចា ឃ~ធម្មេះ,

ន ុ ឬ ឃ ុ ៥ តូនេះ ហោចា ន~ធម្មេះ,

ច ុ ៨ ន ឃ ុ ៥ តូនេះ ហោចា ច~ធម្មេះ,

ព្រៃន្ទោល៖ ៥ តូ គី ឃ ុ ៦ ន ុ ៧ ន ុ ៨ ឯុ ៩ នេះ
ហោចា ន~ធម្មេះ ព្រោះមិនមានពួក បុហោចា នេសិនធម្មេះ ព្រោះ
មានតូដីសេស គី សល់ក្រោពិតូក ។ ព្រៃន្ទោល៖ គី ៩ នេះ ហោចា
ឯិន្ទិត្ត តូនៅភាសាតានី អាស្រែយបានកែនិងស្រែ ៣ តូ គី ៩ នៃ ឧ

រួចជា អនុវត្ត នៅត្រូវ ។

យោងយោង:

ព្រមទាំង ទី២ ក្នុងរក្សាទាំង និង ពី ការ នៃ បច្ចុប្បន្ន និង នគរោះ ៩ ពី នេះ ១១ ពីនេះ ហេវថា៖ អម៉ែនីម៉ែន់ “មានសំឡែង មិនគឺកកដែរ” ។ ព្រមទាំង ទី៣ ទី៤ ទី៥ ក្នុងរក្សាទាំង និង ការ នៃ បច្ចុប្បន្ន និង អវក្សារណ៍ ៦ ពី នេះ នៅថ្ងៃ ២៧ ពីនេះ ហេវថា យោងយោង: “មានសំឡែងគឺកកដែរ” ។

ព្រមទាំង ពី ១០ នេះ ជាកោរោង ឯកជនីរត្រូវ រួចជាចាក់
យោងយោង: និង អយោងយោង: ។

អនុស្ម័គ្រណៈ

គ្នានៅក្នុងដែលមានស្អាត់ទាន់ទាន់សិរីភ្លា ហេវថា អនុស្ម័គ្រេះ
នៅខាងក្រោម បើរាប់ជាក្នុង មាន និង បើរាប់រាយមាន ១០ គិត ពិតិថា,
បញ្ញីនីតិះ, ធម្មនីតិះ, សុនីតិះ, ឪសុនីតិះ, និតិះ, ឬធម្មនីតិះ,
និង និតិះ: ។

ព្រមទាំង ទី៣ ក្នុងរក្សាទាំង និង ការ នៃ បច្ចុប្បន្ន និង បច្ចុប្បន្ន នៃ
ឆ្នាំ ១០ ពីនេះ ហេវថា ពិតិថា “មានសំឡែងផ្លូវស្រាល” ។

ព្រមទាំង ទី៤ ក្នុងរក្សាទាំង និង ការ នៃ បច្ចុប្បន្ន និង បច្ចុប្បន្ន នៃ

ចន ៩០ តូនេះ ហេវថា នាគិត “មានសំឡោង ពីអ្នខាំង” ព្រាត់មាន
តុ ហើ ដីបូល ដូចជា ឥ + ហើ > ធម៌ = ឥ, ឥ + ហើ > ធម៌ = ឃុ,
ឥ + ហើ > ធម៌ = ឃ, ឈ + ហើ > ឲ្យ = ឃុ ។ ល + ហើ > ឲ្យ = ឃ ។

ស្រែស្រែ: និងស្រែស្រែ: ដែលមានរូបភាពរបស់ក្រុងត្រូវបាននៅខាង
ចុង បុ ដែលមាននិត្តបិតអាស្រែយដឹង ដូចជា ធមាននា ឈម្បានម្បានទេ
នាគ្រោះ យ៉ាងនេះហេវថា ឥវុ “ឆ្លុំ” ត្រូវបាន បង្កើតឡើយទៅ ។

ស្រែស្រែ: ដែលមិនមានរូបភាពរបស់ក្រុងនៅខាងចុង បុដែល
មិនមាន និត្តបិតអាស្រែយដឹងទេ ដូចជា ឥសិចិ ឈិតិសត្វ យ៉ាងនេះ
ហេវថា ឥវុ “ស្រាល” ត្រូវបានខ្សោចប់រហ័ស ។

អក្សរ: ដែលរៀបចំឡើងបាន មានសំឡោងដូចជាប្រកបនឹងតុ ឬ
បុ ឬ នៅខាងចុង ដូចជា ឲ្យខំ ឲ្យខំ ឲ្យខំ, ឲ្យខំ ឲ្យខំ, ឲ្យខំ
ឲ្យខំ, យ៉ាងនេះ ហេវថា និត្តិវិត្ត ។

អក្សរ: ដែលរៀបចំឡាបាល ត្រូវបង្កើបមាត់ឱ្យពើបលើសជាង
ប្រកកីបន្ទិច ដូចជា ធមាន ធមោន ឲ្យធមោន ឲ្យធមោន ឲ្យធមោន
យ៉ាងនេះ ហេវថា និត្តិវិត្ត ។

បនសទ្ធិ ផ្ទចជា ឥវត្សាយមានិ យ៉ាងនេះ ហេវថា សេដ្ឋនេះ
ត្រូវពោល ឱ្យជាប់គ្នាចាបខ ១ កំឱ្យពោលដាច់ពីគ្នា ។ បនដែលភាក់
ពេញចេញពីបន សណ្ឌិ ផ្ទចជា ឥវត្សាម ធម៌ នាងិ យ៉ាងនេះ ហេវថា
ធនធ្វើនេះ ព្រោះត្រូវភាក់បនដើម្បីនឹងប្រើឱ្យដើងសេចក្តី ។

ចង់អនុវត្តិ

២. នាម

នាម អើង ទាំងពីងដែលមានឈ្មោះហេតាន ដូចតាក្យថា
មនុស្ស ស្ត្រ ដី និក ជាដើម ហេតា នាម ប្រចា ឈ្មោះ ។

នាមនៃព្រឹក

សំឡោងដែលលាត់ចេញចាំពោះនាម ដូចតាក្យថា យុស ស្រី
ជាដើម ហេតា នាមស្ត្រ ប្រចា សំឡោងគឺសំដីសម្បងទូរឈ្មោះ
មាន ៣ យ៉ាងគី៖ នាមនាម ១ គុណនាម ១ សៅរ៍នាម ១ ។

នាមនាម

នាមដែលជាឈ្មោះអើងទាំងពីង ដូចតាក្យថា មនុស្ស ស្ត្រ ប្រស្ថិក
ជាដើម ហេតា នាមនាម មានពីរយ៉ាងគី៖

១. នាមនៃគ្រាន់គ្រាន់ នាមដែលគ្រាន់គ្រាន់មែងឈ្មោះ នៅ
ទូទៅនៅក្នុងបាន ដូចតាក្យថា មនុស្ស ដែន ក្រុង ជាដើម ។

២. នាមនៃគ្រាន់គ្រាន់ នាមដែលសម្បងឈ្មោះប្រាកដ មិន
ទូទៅនៅក្នុងបាន ដូចតាក្យថា កិត្តិធម្មរភិត ដែនកម្ពុជៈ ក្រុងសារតិ៍
ជាដើម ។

គុណនាម

នាមដែលសម្បងលក្ខណៈរបស់នាមនាមណាមួយ ឱ្យដើរថា

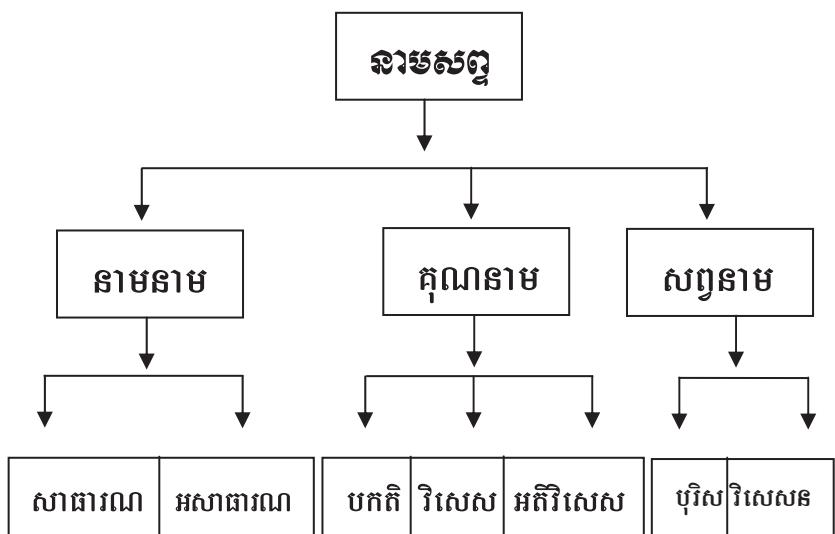
លូ អាណក់ ដូចណាក្យថា ខ្លួន ស នឹង ទី ជាជីម ហេវថា តុលាងាម
មាន ៣ គីឡូនីម៉ែត្រ :

១. បេតិកិត្តុលាងាម គុណនាមដែលសម្រួលភ្លើលក្ខណៈមិនមាន
វិសេសបែកជាងប្រក្រកី ដូចណាក្យថា តាមឯ្យេ ខ្លួន ពិនិត្យ ស ជាជីម ។
២. ពិនិត្យសក្ខុលាងាម គុណនាមដែលសម្រួលភ្លើលក្ខណៈវិសេស
បែកជាងប្រក្រកី ដូចណាក្យថា តាមឯ្យេនេះ ខ្លួនបែក ខ្លួនជាង ពិនិត្យនេះ
សបែក សជាង ជាជីម ។

៣. អតិថិនិត្យសក្ខុលាងាម គុណនាមដែលសម្រួលភ្លើលក្ខណៈ
វិសេសបែកបំផុត ដូចណាក្យថា អតិភាពឯ្យ បុ អតិថិយភាពឯ្យ ខ្លួនឃាត់,
ខ្លួនពេកណាស់, អង្វែងជាន់ បុ ពិនិត្យនេះ សណាស់, សពេកណាស់,
សក្សស, សសុស, ជាជីម ។

សព្វនាម

នាមសម្រាប់ប្រើដំឡូល បុ ដំឡូយនាមនាម ហេវថា សព្វនាម
មាន ២ យោងគី : បុរិនិត្យសព្វនាម ១ ពិនិត្យសនិត្យសព្វនាម ១ ។

ចិត្ត

កេទសប្បាប់សំគាល់នាមស្តី ដែលមានអាការបែកការ គ្នា
ហេវថា ចិត្ត មាន ៣ យ៉ាងគឺ : ចុំចិត្ត “កេទប្បុស” ១, តេស្សីចិត្ត
“កេទស្រី” ២, និមួនកនចិត្ត “មិនមែនកេទប្បុស បើ ស្រី” ៣, ។

បើកំណត់តាមកំណើត និងសន្យាត មាន ២ យ៉ាងគឺ :

១~ខោតិចិត្ត លិង្ប៉ែដែលកំណត់តាមកំណើត ដូចពាក្យថា
ចុរិនោ “ប្បុស” នេះជាបំលិង្ប៉ែ, តេស្សី “ស្រី” នេះជាកៅត្ថិលិង្ប៉ែ, និង
“សំណភ័រ” នេះជានបំសកបិង្ប៉ែ ។

២~សង្គមិចិត្ត លិង្ប៉ែដែលកំណត់ដោយសន្យាត ខ្ពស់ទំនងអំពី

កំណើន ដូចពាក្យថា ខាង “ប្រព័ន្ធ” ជាស្រី តែសង្គភ័យ មុនិត្ត
ឡើង ជាផីម ។

សាមសុទ្ធទាលជិត្តផ្សេចឆ្នាំ

នាមនាមក្នុងរបស់មួយ ប្រព័ន្ធទោះពាន់តែលិង ៩ ដែល
ហេវថា ឯកជិត្តធម៌៖ កំមាន ដូច អមេរ៉ា “ទេរកា”, អគ្គរា “ស្រី
អប្បរ”, អត្វំ “អង្គ, អរយេរ៍, ហេតុ” ជាផីម, ប្រព័ន្ធទោះពានលិង ២
ហេវថា ទិន្ទិត្តធម៌៖ កំមាន ក្នុងបុលិង និងនូវសកលិង ដូច អគ្គរា,
អគ្គំ, “អក្បរ, និញ្ញាន” ជាផីម, បុគ្គាន់ ពេជ្ជាស់ស្រែ៖ និបំជុំតួរូស
គ្នាទោជាតា ទិន្ទិត្តធម៌៖ កំមាន ក្នុងបុលិង និង ឥតិលិង ដូច សារីទេរោ,
សារីទេរោ “អាណីរក, អាណីវិកា” ជាផីម ។ ឯកណាមនាម និងសញ្ញនាម
ប្រព័ន្ធទោះពានទាំង ៣ ឬង ហេវថា ទិន្ទិត្តធម៌៖ ដូចជា ឥឡូវរោ,
ឥឡូវរិនិ, ឥឡូវរាំ “អ្នកធ្វើការ” យោ, យោ, យំ “ឯណា”
ជាផីម ។

ពចនេះ:

ពាក្យសម្រាប់ប្រាប់ចំនួនខ្សែដឹងថា តិច បុរីធន ហេវថា ពចនេះ
មាន ២ យ៉ាងគឺ :

១. ឯកពចនេះ ប្រាប់ចំនួនតិច ដូចពាក្យថា មុនិត្តធម៌ “ប្រស”

(ម្នាក់) ។

ឃ-ពន្លុទល់នេះ ត្រូវបំនួនប្រើប្រាស់ ដូចណាករូចា ធមិនា”ប្រស”
(ប្រើប្រាសនាក់) តែត្រូវថា “ទាំងឡាយ” ដំនួសណាករូចា ប្រើប្រាស ។

ពិនិត្យ

ការចែករាយសញ្ញមួយា ខ្សែមានទីបំផុតខាងចុងដៃរៀង ត្រូវ
ដើម្បីនឹងប្រើអាយកនិតាក គិសញ្ញសម្រាប់តាករូចខ្សែមួយក្នុងជាសម្រាប់
ស្ថាប់បាន ហេវថា ពិនិត្យ ។ វិភាគនេះ ចូលរួមបែងចុះ មាន ១៤ ចូល.
ចូលរួមបែងចុះមាន ៧ ។

ពិនិត្យ និង តារាងចំព៽

និភ័ពលនេះ:	ពន្លុទល់នេះ:
.ទី១ ចង់ម៉ា នី ប្រចា “វី...”	យោ ប្រចា “វី...ន..”
.ទី២ ធមិនោះ ប្រចា “នូវ..., កាន់..., ញូវា..., អស់..., និង..., ចំពោះ...”	យោ ប្រចា “ នូវ...ន.., កាន់..ន.., ញូវា..ន.., អស់..ន., និង..ន.., ចំពោះ...ន..”
.ទី៣ ធមិនោះ នា ប្រចា “ដោយ... ដោយនូវ..., តាម..., ខាង..., គឺ..., ដែល..., ត្រូវ..., ហេតុ...,	ឱ ប្រចា “ដោយ...ន., ដោយនូវ...ន.., តាម...ន.., ខាង...ន.., គឺ...ន.., ដែល..ន..,

ព្រោះ..., ព្រោះតែ..., មាន..."

.ទី៤ ចន្ទុកិ ន ប្រចា "ដល់...,
ដើម្បី..., បំរុង..., នឹង..., ចំពោះ..."

.ទី៥ ចណ្តុជិ ស្វ ប្រចា "អំពី...,
ចាក..., ជាង..., ហេតុ...,
ព្រោះ..., ព្រោះតែ..."

.ទី៦ សង្កិ ន ប្រចា "នៅ...,
របស់..., កាល..., កាលបី...,
កាលដែល..., ជំនួយ..., បណ្តាត់..."

.ទី៧ សង្គមិ ស្វ ប្រចា "ក្នុង...,
ឲ្យដើ..., ត្រង់..., នា..., នាកាល...,
កាលបី..., កាលដែល..., និមិត្ត...,
ជំនួយ..., បណ្តាត់..., លើ..., ឡើប...,
ជិត..."

.ទី៨ នាមចចនេះ សិ ប្រចា "បពិត្រ...
ម្នាល..., នៅ..., នៃ..., នៅ..." ។

ត្រូវ..ន., ហេតុ..ន., ព្រោះ..ន.,
ព្រោះតែ..ន., មាន..ន.,"

និ ប្រចា "ដល់..ន., ដើម្បី..ន.,
បំរុង..ន., នឹង..ន., ចំពោះ..ន.."

ឱ ប្រចា "អំពី..ន., ចាក..ន.,
ជាង..ន., ហេតុ..ន., ព្រោះ..ន.,
ព្រោះតែ..ន.,"

និ ប្រចា "នៅ..ន., របស់..ន.,
កាល...ន., កាលបី...ន.,
កាលដែល...ន., ជំនួយ...ន.,
បណ្តាត់..ន.."

សុ ប្រចា "ក្នុង...ន., ឲ្យដើ...ន.,
ត្រង់...ន., នា...ន., នាកាល...ន.,
កាលបី...ន., កាលដែល...ន.,
និមិត្ត...ន., ជំនួយ...ន., បណ្តាត់...ន.,
លើ...ន., ឡើប...ន., ជិត...ន.."

ឡេ ប្រចា "បពិត្រ...ន.,
ម្នាល..ន., នៅ..ន., នៃ..ន., នៅ..ន.." ។

ការណ៍

ស្រែសម្រេចបំផុតនៃនាមសញ្ញាដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងលិខ្ទីទាំងបី ហេតា
ថា ការណ៍នោះ ក្នុងបំលិខ្ទីមាន ៥ គីឡូ ឌី ឆ្នាំ ៥ ឧ ឬ
ក្នុងត្តិលិខ្ទីមាន ៥ គីឡូ ឌី ៥ ឧ ឬ ក្នុងនុសកលិខ្ទី មាន ៣
គីឡូ ឌី ៥ ឧ ឬ មជ្ឈាស្តា ១៣ ហើយបំពី ការណ៍ បញ្ចូលដោដ្ឋាន ១៤ ។

ពិធីបំពេទនាមនៃការណ៍

នាមនៃការណ៍ សូន្យតែមានការណ៍ជាប្រើប្រាស់គំរាល់ មានវិធីបំបែកជុំនឹងវិភាគិត្តរក្សាមួយ ដើរក្សាមួយ ។ នាមនៃការណ៍ និង គុណភាព
បើមានការណ៍ដូចត្រូវជាលិខ្ទីណារ កំមានវិធីបំបែកត្រូវត្រូវជាលិខ្ទីនោះ
ត្រូវបែងក្រែងការណ៍ដែលមានវិធីបំបែកជុំនឹងដោយឡើកនោះចេញ
ឯកសារនាមមានវិធីបំបែកប្រើប្រាស់នាមនៃការណ៍ និងគុណភាពនាមដោយប្រើប្រាស់ ។

ន ការណ៍ មិនមែន បំពេទនាម “ប្រុង” ឬ “ប្រុងប្រយ័ន្ធនាំ”

ឯកវបន់:	ពហុវបន់:
បបមា ប្រុនទ័រ	ប្រុនទ័រ
ទុកិយា ប្រុនទ័រ	ប្រុនទ័រ
កកិយា ប្រុនទ័រ	ប្រុនទ័រទាំងអស់
ចក្ខុនី ប្រុនទ័រទាំងអស់, ប្រុនទ័រយោ, ប្រុនទ័រត្រី	ប្រុនទ័រត្រី

បញ្ជីមិ	ចុរិសេត្ត្រា, ចុរិសេឡា, ចុរិសោ	ចុរិសេហិ, ចុរិសេវិ
ធម្មិ	ចុរិសេស្សី	ចុរិសោសំ
សត្វិមិ	ចុរិសេត្តិ, ចុរិសេឡិ, ចុរិសៅ	ចុរិសេត្តុ
អាលបន	ចុរិសៅ	ចុរិសោ

ន ការណ៍ ចិត្តិលូ ហិចេកតែស្រព្យឃោះ ឬទេដ្ឋោះ

ឯកតម្លៃ:

ឯកតម្លៃ:

ប. ២១

២១

ទិ. ៩

៩

ក. ២~៨

២~៩ិ, ៤~៩ិ,

ច. | ស្សី, ២~៧, | ត្បិ

២~៩ិ

បញ្ហ. | ត្ត្រា, | ឡា, ២~

២~៩ិ, ៤~៩ិ,

យ. | ស្សី,

២~៩ិ,

ស. | ត្តិ, | ត្បិ, ៤~

៤~៩ិ,

អ. |

២~

ផែក ចុរិសៅ "ប្រុងបាយការ" ហិចេកបុទ្យោះ

ឯករំចន:

ឯករំចន:

ប. ផែកខ្លា ចុរិសោ

ផែកខ្លា ចុរិសោ

ទិ. ផែកំ ចុរិសំ

ផែកខ្លា ចុរិសៅ

၁. សេដ្ឋកិច្ច ប្រិយោជន៍	សេដ្ឋកិច្ច ប្រិយោជន៍,
၂. សេវាល័យ ប្រិយោជន៍, សេវាល័យ ប្រិយោជន៍, សេវាល័យ, ប្រិយោជន៍, បញ្ហា.សេវាល័យ, ប្រិយោជន៍, សេវាល័យ ប្រិយោជន៍, សេវាល័យ ប្រិយោជន៍,	សេវាល័យ ប្រិយោជន៍
၃. សេវាល័យ ប្រិយោជន៍	សេដ្ឋកិច្ច ប្រិយោជន៍,
၄. សេវាល័យ ប្រិយោជន៍, សេវាល័យ ប្រិយោជន៍, សេវាល័យ, ប្រិយោជន៍,	សេវាល័យ ប្រិយោជន៍
၅. សេវាល័យ ប្រិយោជន៍	សេដ្ឋកិច្ច ប្រិយោជន៍
၆. សេវាល័យ ប្រិយោជន៍, សេវាល័យ ប្រិយោជន៍, សេវាល័យ, ប្រិយោជន៍,	សេវាល័យ ប្រិយោជន៍
၇. សេវាល័យ ប្រិយោជន៍	សេវាល័យ ប្រិយោជន៍

នាមរដ្ឋបណ្តុះបាន និង នាមខ្លួន មិនមែន	នាមរដ្ឋបណ្តុះបាន និង នាមខ្លួន
ក្រុង ព្រះក្រុង	ក្រុង ព្រះក្រុង
ឥឡូវ ព្រះឥឡូវ	ឥឡូវ ព្រះឥឡូវ
នៅឡូវ ព្រះនៅឡូវ	នៅឡូវ ព្រះនៅឡូវ
នាមធម៌ អាមើរ	នាមធម៌ ល្អជំ
និងូវ សិស្ស	និងូវ សិស្ស

សាធារណ៍	សារ៉ាក	ឥុខ្លែក	ឬចិច
បសាង	សេចក្តីផ្តៃ៖ថ្វា	ិចិច	វេង
តាមត	សេចក្តីកោរព	វិស្សី	ិ
អាណាព	អាណាស, បូវត្ថុ	ឧិល្យ	កៅវា
គាយ	រាងកាយ	សិត	ក្រជាក់
ហន្ទុ	ដែ	ឧប្បុ	ខ្លស់
ធម៌	ដើង	និច	ទាប
ទេស	សក់	មិល្យ	ចាស់
ទោរម	រោម	និត	ិត្ត
ឯទ	ក្រចក	អាណ្សី	ខ្សោវា
ិត្ត	ប្រួល, ភុក	សេត	ស
ឥប	សំយក	មហាម្យុក	ចាស់
កុក្សុជ	មាន់	ិបោះ	ក្រុង
សុខស	ប្រើក	អប្បី	កិច
សុខិទ	ផ្លូ	ពហុក	ប្រើន
អាណាម	អាណារ	ិតិក	ស្អែម
មព្យុ	ត្រីក	មិល្យ	ិត្ត

នគរ នាម	លីន ខ័រ
សាម ប្រុក	នគរ ក្រហម
អច្ចីបន្តិវត្តាវាយជី	

បទគុណនាម មិនប្របេញពាក្យរាយភនិតកទេ តែត្រូវ
មានលិង្ឋ វចន៖ វិភាគី សិក្សាឌីននាមនាមជាម្នាស់ ហើយត្រូវរៀង
ទុកខាងដើមនាមនាម ជាភាប ។ ខ្ញុំថា “បុរស ឲ្យាស” តាមីថា
“ឲ្យាស បុរស” នេះខ្លា បុរិសោ ។ ខ្ញុំថា “របស់បុរស ឲ្យាស”
តាមីថា “ឲ្យាស របស់បុរស” នេះវត្ថុ បុរិសន្យ ។ មួយនៃទៅ
ការរៀបរៀងភាសាតាមី ត្រូវរៀងផ្ទុយពី ភាសាដែរ ដូចពាក្យថា
“សារកទ. របស់ព្រះពុទ្ធបុរិស” ត្រូវរៀងពាមី ថា ពុទ្ធសន្យ ឈាមក្រា,
“ទារកទ. កុងស្រុក” ត្រូវរៀងពាមីថា នាមខ្លា ដូចដូចជាដោដៅ ។

វគ្គិភាគនៃប្រព័ន្ធវាយជីខ្លួន

១. នគរ នូវខ្លា	៦. ពុទ្ធសន្យ ឲ្យាស
២. បុរស ឲ្យាស	៧. បុរិស ឈាមក្រា
៣. នេះខ្លា សិក្សាឌី	៨. នាមនាម សិក្សាឌី
៤. អឲ្យាស នូវខ្លា	៩. សាមីត្រូវ នាមខ្លា
៥. នាមខ្លា នេះខ្លា	១០. សិក្សាឌី បុរិស នាមខ្លា នាមខ្លា

ជំហានតំបន់ភាសាអាគនី

១. អាចាយ ឃ្លាស	៦. សារីកទ. របស់ព្រះពុទ្ធទី
២. សិស្សិទ. ល្អដៃ	៧. សេចក្តីគោរព ក្នុងព្រះផែមិ
៣. ព្រះផែមិ ដ៏បរា	៨. អារាស របស់ព្រះស៊ុយ
៤. អារាស ដំ	៩. សេចក្តីធ្វេះថ្ងៃ ក្នុងព្រះពុទ្ធទី
៥. ក្នុងស្រុក ពួច	១០. សិស្សិទ. ឃ្លាស របស់អាចាយ ។

នគរូបខ្សោយ

.ការវែបតិចាសិមកជាអ្វីរ សូមពិនិត្យមើលថា : សព្វទាំងនេះ ប្រកបដោយវិភាគីមិនមែន ? វចន់ណា ? អាយកនិតាតត្របែងមេឡុងវគ្គៈ ? បើប្រយោតមិនមាន អាលុបនេះ និងនិតាតត្របែងមេឡុងវគ្គៈ មិន ទីបែបនេះត្រូវបានបន្ថែមទៀតទេ ត្រូវបានបន្ថែមទៀតទេ “ វិ... ” មុន ទីបែបនេះត្រូវបានបន្ថែមទៀតទេ ដូចតើបានបន្ថែមទៀតទេ ដូចតើបានបន្ថែមទៀតទេ “ ពុទ្ធផ្លូវ ចងក្រោ ” សូមពិចារណាប៉ា ពុទ្ធផ្លូវ ជាថុក្តិជាង ជាមួយជាង គ្មានបានបន្ថែមទៀតទេ ទីបន្ថែមទៀតទេ គ្មានបានបន្ថែមទៀតទេ ។

.ការវែបតិចាអ្វីរមកជាតាមី ត្រូវចាំសព្វ ការនោះ លិង្ឋ វិភាគី វចន់ និងអាយកនិតាតត្របែង ឱ្យបានស្អាត់ ដូចបាករខ្វីរថា : “ សារីកទ. របស់ព្រះពុទ្ធទី ” ។ សារីកបំបែកដូចមី ? ជា឴្លើនិភាគី វចន់មី ? បាករ “ ទាំងឡាយ ” ត្រាប់ឱ្យដឹងថា ពហុវចន់ , បាករថា “ វិ... ” ខ្វីរមិនដែលនិយាយឡើ បូក្ខេងការដឹងថា បាករវែបមុនគេ បាករទៅនោះជាបន្ថែមប្រជាន តី បងមា-

វិភាគី, ឯករាជ្យថា “នេ. របស់” ជាមធ្យីវិភាគី ឯករចន៍: គឺ តុលាទូយ្យ ។
ខ្ញុរថា សារៈកទ., បាលីថា សាណការ ។ ខ្ញុរថា របស់ព្រះពុទ្ធដ., បាលីថា
តុលាទូយ្យ ។ បុំន្តោះ របៀបរៀងបាលី ឱ្យរៀបរៀងថា តុលាទូយ្យ សាណការ ។

គិតប្រាសព្វុប្រាប់បច្ចុប្បន្ននានា

បុរិស: ឯករចន៍:		ពហុរចន៍:
បប់ម	តិ	អនិ
មជ្ឈិម	សិ	ថ
ឧត្តម	ទិ	ច

ចង “ ចំអិន ”

បុរិស: ឯករចន៍:		ពហុរចន៍:
ប. (ឈើ, សា, តិ ^(៩)) ចងតិ		(ឈើ, សា, សាលិ) ចងនិ
ម. (ត្តិ) ចងតិ		(ត្តុចេឡ) ចងថ
ឧ. (អនិ) ចងនិ		(ចងិន) ចងនេ

(៩) នៃ សញ្ញា បុរិសសញ្ញាម នបំ, ត្រូវបង្ហាញវិភាគី មិនសូវមានប្រើប្រាស់ ។

កិច្ចការសង្គ នៃខេត្តសំបើទេរីក្បែច " ចំ "

សង្គតិ	ទេ, ដល់	នាសង្គតិ	មក
សិច្ចតិ	បិកនៅ, ឲរនៅ	នាពនតិ	អាស្រែយនៅ
ិលីជិតិ	អង្វួយ	នាបនតិ	នាំមក
សុម្យតិ	ដេក	គិច្ចតិ	លេង
បានពិ	ក្រាថ់ទេ	ពនតិ	នៅ

នាក្សោនព្យាល់ខាងក្រោមនេះ នឹង ការណាមី ចិត្តិថ្នូរ

នាមនាម		គុណនាម	
មនុស្ស	មនុស្ស	នៅ	ក្រហម
នៅ	ជន	ខ្សោយិត	ក្រហម
ខាង	ខ្ញុំប្រុស	ចិត្ត	លើឱ្យ
ចិត្ត	មិត្ត, សំឡាល់	ិជ	ខ្សែរ
ចិត្ត	ក្នុងប្រុស	ពន	ស្រី
គុមារ	ក្នុងប្រុស	ពិសេទ	មិនស្រី
ការក	អ្នកផ្លូវ	នោនិន	ល្អ
នាងិន	ឲ្យឲ្យ	ធម	អាណក់
នេរី	នេរី	និច្ច	កិច្ច

ថែរ	ថោរ	ពហុក	ប្រើន
សុទ្ធយ	ប្រាជាមិក្ស	ឧខេក	ត្រង់
មិន	ប្រាប់មិន	មិន	ជៀច
ដីត	ទីវត្តា	មុខុក	ទីនភន
លោក	លោក	គិត្យុទ	វិស្សុស
អាកាស	អាកាស	បិទ្យូ	កាថ
អិល្វី	សេះ	អិល្វីទ	ឧត្តម
ផោន	គោ	អនេក	ប្រើន
សុខុណិ	សញ្ញស្អាប	បនេ	បរា, ប្រសិរ
ភាគ	កំក	បុរាណ	អាភ្លក
នៅ	នឹងយ	អិល្វុរាង	លូ

ជំហានតំបន់ប្រជាពលរដ្ឋនៃខេត្ត

១~បុរិសោ តាមី គុប្បនិ ឬ	៦~ខាងក្រោម តាមី គិត្យុនិ ឬ
២~មុខុណិ និង បុរិសោ គិត្យុនិ ឬ	៧~សុខុណិ នាមុនេ បាទុនិ ឬ
៣~ពុទ្ធឌ្ឋាន ចង្ចំ វាយតិ ឬ	៨~អប់ នាមុនាំ តុល្យាមិ ឬ
៤~ត្រី តាមី ពសេសិ ឬ	៩~ត្រីឡូ មេព្យុ និសិជ្ជិ ឬ
៥~មុខុណិ នាមុនេ ពសេសិ ឬ	១០~សុខុណិ តាមី គិត្យុនិ ឬ

ជំហានតំប្រឈរភាសាអាគមី

១. ខ្ញុំ ទៅ វត្ថុ ។	៦. កងកាយ របស់បុរស ូស់ ។
២. លោកអាណាយ សម្បូន ធមិះ ។	៧. រោមវេង របស់ព្រៃក ។
៣. យើងទ. បិរិយាត អាហារ ។	៨. ខ្ញុំ អង្កូយ លើក្រុង ។
៤. អូកទ. ទៅ ក្នុងប្រុក ។	៩. ព្រះសង្ឃឹម ទៅ ក្នុងវត្ថុ ។
៥. សិស្សទ. ទៅ វត្ថុ ។	១០. យើងទ. លោង ក្នុងប្រុក ។

កំណត់ថែរាំ :

កិរិយាសញ្ញា ប្រើប្រាស់នូវកន្លែងដើម្បីប្រើប្រាស់ ផ្ទុចជា និង
គប្លាឌី , និង គប្លាឌី , តួនាទី គប្លាឌី , តួនាទី គប្លាឌី , ឬ
គប្លាឌី , ឬ គប្លាឌី , ។

ក្នុងប្រើប្រាស់ ប្រើប្រាស់ នូវកន្លែងដើម្បីរករ ប្រើប្រាស់បង្ហាប់ លោក
ស្រីកិរិយាសញ្ញា និងដើម្បីរករ ប្រើប្រាស់បង្ហាប់ លោក
ស្រីកិរិយាសញ្ញា និងដើម្បីរករ ប្រើប្រាស់បង្ហាប់ និងដើម្បីរករ ប្រើប្រាស់បង្ហាប់ និង

ជាក្នុងកិរិយាសញ្ញា និងដើម្បីរករ ប្រើប្រាស់បង្ហាប់ និងដើម្បីរករ ប្រើប្រាស់បង្ហាប់ និង

អំពើ ប្រចាំខែ និងប្រចាំឆ្នាំ

បុរីសេខាងក្រោម:	ឯកចន់:	បញ្ចូរចន់:
ប. (ស៊ីវា, ស៊ីវា) អត្ថិត្តិ		(តេ, តេ) អត្ថិត្តិ, ស៊ីវិ
ម. (ត្បី) អត្ថិ		(ត្បីឡូ) អត្ថិ
ឧ. (អហា) អត្ថិ		(អហា) អត្ថិ

ជំហានដៃប្រចាំខែក្នុងខែ

១~អហា ផែទេរាជ្យិ (ផែទេរា អត្ថិ) ។	៩~ពួនុលិទ្ធតា មិន្ទារា មេរាលិ ។
២~ត្រី មិនុយុទ្ធផលិ (មិនុយុទ្ធផលិ អត្ថិ) ។	៧~ មេរាលា ឯាមទេរា មេរាលិ ។
៣~អហា ភាសាក្រុង (ភាសាក្រុង អត្ថិ) ។	៥~ការិយាលោ តេទេ អត្ថិ ។
៤~ត្បីឡូ មេឡូត្រី (មេឡូ អត្ថិ) ។	៦~មេឡូ តាមមេ អត្ថិ ។
៥~មិន្ទារា ក្រុងឯកជានា មេរាលិ ។	១០~អុកុណា ឱការិយាលោ តប្បាលិ ។

ជំពូកធម្មានក្នុងប្រចាំឆ្នាំ

១~ ផែទេរាជ្យិ ។	(ខ្ញុំ) ជាមួកយុវាស ។
២~ពួនុលិទ្ធតា មេរាលិ ។	សុនិខិ. ជាសញ្ញ (ការច) ។
៣~អហា តប្បាលិ ។	ខ្ញុំទៅ (កាមដ្ឋូរ) ។
៤~មេរាលា តេទេ ។	គាត់ (រក្សា) ទូរគោ ។
៥~..... ផែទេរា ឲុបត្រូវយោ ។	ឧបជ្រាយ៍ ឬយាស (របស់សិស្សទំនាក់ទំនង) ។

៩~..... បានជោ ។	សេចក្តីដ្ឋែរ (ក្នុងធម៌) ។
៧~សម្រោ ។	(សេចក្តីគោរព) ក្នុងព្រះសង្ឃ័យ
៥~..... ភាពធសៅ និង និង ។	(យើងទ.) នៅ ក្នុងភារាស ។
៤~ខ្លា ឲ្យផែ និង ធម្មិ ។	ជនទ. អង្គូយ (បើវិគ្រ) ត្បូច ។
១០~ឯថ្មី ឯថ្មី ។	(សញ្ញសាប) លើដើមលើ ខ្លស់ ។

ជំហានថ្មីប្រជាធាទាណាចារណី

១. ខ្លួន ជាមួកវ្រោះ ។	៦. វិគ្រទ. មាន ក្នុងធ្វើ ។
២. ឯង ជាបោន្ទី ។	៧. សេវាទ. ពោល តាមធ្វើ ។
៣. យើងទ. ជាមួកល្អ ។	៨. ឆ្លៀការច ដែក ិនិត្យូវ ។
៤. ចោរទ. ជាមួកការច ។	៩. គោទ. ជាសញ្ញល្អ ។
៥. ពោន្ទី ជាមួកល្អ ។	១០. មួកទ. ជាមួកវ្រោះ ។

ចាន់ “ អគ្គុ ” បំពេជ្ជិថ្លែង៖

បុរិស៊ី:	ឯករាជន៍:	បាបុរិចន៍:
ប. (ស៊ី, ឈី, តំ) ចាន់អគ្គុ		(តេ, តា, តាមិ) ចាន់អគ្គិ
ម. (ត្បូ) ចាន់អគ្គុ		(ត្បូថ្លែង) ចាន់អគ្គិ
ឧ. (អហុំ) ចាន់អគ្គុ		(អហុំ) ចាន់អគ្គិ

កិច្ចការណ៍ ឬនាមព្រមទេស បំផែកវុប “ធម៌”

ខោដៃតី	បំរី	បូលេតី	បុជា
មោគតី	សម្បាប់	អូឡូតី	ហើរឡើង
ពិធីភោគតី	រមិលម៉ឺល	បីឆ្លួតី	បៀវកបៀន
ដែលតី	សម្បែង	បោលតី	លួច
ពិឡូតី	គិត	អូលីតី	រោឡើង
ធម៌តី	ទម្ងាក់	បំផែតី	ជាក់, តម្ងល់

ជំហានតំប្រាប់បានសាស្ត្រ

១.ក្រោចុះ ធម៌តី ។	៦.ក្នុងក្រោចុះ ធម៌តី ។
២.មិនឲ្យឱ្យ ធម៌តី ។	៧.បោលឯក ឯកសារ ធម៌តី ។
៣.ក្រោចុះ ឯកស្រួល ឯកស្រួល ធម៌តី ។	៨.ក្នុងក្រោចុះ ឯកស្រួល ឯកស្រួល ធម៌តី ។
៤.មិនឲ្យ ក្រោចុះ ធម៌តី ។	៩.ក្នុងក្រោចុះ ឯកស្រួល ឯកស្រួល ធម៌តី ។
៥.ក្នុងក្រោចុះ ឯកស្រួល ឯកស្រួល ធម៌តី ។	១០.ក្នុងក្រោចុះ ឯកស្រួល ឯកស្រួល ធម៌តី ។

ជំពូកបានក្សុប្រជុំ ត្រួតពេលវេលានេះ

១. ក្រោចុះ ធម៌តី ។	(កុមារទ.) រក្សា នូវគោទ. ។
២.មិនឲ្យឱ្យ ធម៌តី ។	មនុស្សទ. បុជា (នូវធម៌) ។
៣.ក្នុងក្រោចុះ ឯកស្រួល ។	កុមារ (ម៉ឺល) នូវប្រព័ន្ធផុក្រិត ។

៤~ថែរោះ ថែរោះទិន្នន័យ	ថោរ លួច (នូវជ្រើកទិន្នន័យ)
៥~ពេឡេា ឥតមាន ។	គ្រឿង (រក្សា) នូវកុមារទ.
៦~តែងដោ ហានេត ។	(យិនិន.) នាំទៅ នូវគោរទ.
៧~.....ចបនល្វោតិច្ឆុងទិន្នន័យ	(ខ្ញុំ) ស្តិតនៅ (ក្នុងផ្ទៃ) ដំ ។
៨~តិត្យិក្សាលិ ចពេញ។	(អាចាយ) របស់សិស្សទ. (អង្គីយ លើគ្រឿង ។
៩~ស្មោះ ឬទូទៅ ស្មោះទិន្នន័យ។	សុទណ (បៀវតបៀន) នូវជ្រើកកូច។
១០~ចន្ទិត្យ តាមពេលចុចិត្យិ។	មនុស្សទ. ឬជាបាន (ចំពោះព្រះ- ពុទ្ធបាន) ដោយសេចក្តីគោរព ។

ចំណាត់ថ្នាក់ប្រជាពលរដ្ឋាភិបាល

១. អ្នកពេស ថែរក្សា គោរទ. ។	២. យិនិន. ឬជាបាន ព្រះធ័រ ។
៣. សញ្ញស្សាបទ. ទំ លើដើមឈើ ។	៤. ថោរ លួច មានិន. ។
៥. ចោរ សម្ងាប់ ផ្លូ ។	៦. កូកទ. លួច អាហារ ។
៦. កុមារទ. កែងលេង ជិតផ្ទៃ៖ ។	៧. អ្នកទ. រមិលមិល ព្រះចន្ទិត្យិ
ឬជាបាន ។
៧. គ្រឿង. មាន ក្នុងផ្ទៃ៖ ។	៨. ទោរភាព. ថែរក្សា មនុស្សទ.
ក្នុងលោក ។

၂၇ အမျှေး ဖုန်းမြို့၌ ပံ့ပိခိုက်တော် ဖူနီ "မွှေးကျော်" ဗျာ္ပြေး

မက်ရပေး	ပပါရပေး
ပ. ဖူနီ	ဖူနီယော, ဖူနီ
ဒု. ဖူနီ	ဖူနီယော, ဖူနီ
၈။ ဖူနီနာ	ဖူနီဟီ, ဖူနီဆီ
ပြ. ဖူနီယုံး, ဖူနီဇော	ဖူနီလံ
ပၢျာ. ဖူနီယူး, ဖူနီဗျာ, ဖူနီနာ	ဖူနီဟီ, ဖူနီဆီ
၂၅. ဖူနီယုံး, ဖူနီဇော	ဖူနီလံ
၃၂. ဖူနီယုံး, ဖူနီဖို့	ဖူနီလံ
၄၁. ဖူနီ	ဖူနီယော, ဖူနီ

၂၈ အမျှေး ဖုန်းမြို့၌ ပံ့ပိခိုက်အောင် ဗျာ္ပြေး

မက်ရပေး	ပပါရပေး
ပ. ~	~ ယော, ~
၄၆. ~	~ ယော, ~
၈။ ~ နာ	~ ဟီ, ~ ဆီ,
၂၇. ~ ယုံး, ~ ဇော	~ လံ

បញ្ច.	~ ស្វែង, ~ ស្វោ, ~ លា	~ ឈិ, ~ ឈិ,
យ.	~ ស្រួច, ~ លោ	~ ឈិ,
ស.	~ ស្វើ, ~ ស្វិ,	~ ឥឡូ
អាត.	~	ឥឡា, ~

សញ្ញាណ នៃ ភាសាអាស់ ចុំជិត្តិ មេដែកចុះពេ " មុនិ "

អន្តិ	រៀនីង	រៀនិ	ឯម្ធិ
កនិ	កិ	ឯុទិ	សមុទ្រ
ិចិ	ឲ្យាគំបង	ិគិ	វិកា
តែងិ	តសិ	ពិទិ	ស្រុវេ
អិ	សត្រុវេ	អិ	ស្វា
ចតិ	បុិ, ម្នាស់	អទិ	ពស
សហមតិ	គហបតិ	ល្ងាចិ	ញ្ហាកិ
អតិថិ	ក្រុវេ	អទិ	ជារ៉ា
មជិ	កែវមណិ	អនិ	វិកា
នាយិ	គិនិ	ិនិ	បាកដៃ
មនុនត្លិ	ស្វោចចក្រព្យិ	ិនិ	កំណាប់ត្រួយ

កី “ទិញ” បំបែកល្អឆ្លែះ

បុរិសេះ	ឯកវគ្គនេះ	ពហុវគ្គនេះ	
ប. (នៅ, នៅ)	កីលាតិ	(នៅ, នៅ)	កីលាលិ
ម. (ត្រូវ)	កីលាតិ	(ត្រូវឆ្លែះ)	កីលាប់
ឧ. (អរគុណ)	កីលាតិ	(មួយចំនួន)	កីលាមួយ

កីយាយសញ្ញា ទាំងប្រាំប្រភេទនេះបំបែកល្អឆ្លែះ ” កី ”

ពិភីជាតិ	លក់, ផ្ទា	បោលាតិ	ចេះ, ដឹង, ស្ថាល់
ឪធមិជាតិ	រើស, ប្រមួល	ឥន្ទាតិ	កាន់, ចាប់, យក
ឲ្យបុជាតិ	ដល់, ទាន់	ឲ្យលាតិ	កំចាក់បង់
ឱ្យលាតិ	ឲ្យ៖	ឲ្យឥន្ទាតិ	រៀនយក
ឲ្យលាតិ	ប្រើ, កាត់	ឪធមិជាតិ	សង្ឃែក, ចេះ
ឲ្យជាតិ	ស្វាប់, ពួ	ឪធមិជាតិ	ធ្វើឱ្យ, រាល់, រាប់

បំបាត់ច្របោនាសារ៉ែទេ

១~កាលកា ពីបាយេរា ពិភីជាលិ ឬ

២~កាលវិញ្ញា ពីបី កីលាតិ ឬ

៣~ដែកកា មុនបេរា ចម្លំ បោលាលិ ឬ

៤~មេដ្ឋានកា តែង មុខ ឥន្ទាតិ ឬ

៥~ភាស្តា ភាគឱយោ តិវិនី ពសណិ ឬ
៦~ក្នុងរាជ ភាស្តូ ភាគឱយោ ពិនិត្យកេខិ ឬ
៧~សហំ ផែកស្តូ មុនិលោ ចប្បំ សុជាតិ ឬ
៨~ជិបឱយោ មហាម្លោ តិវិនី ពសណិ ឬ
៩~ត្រី មហាម្លោល អសិលា អហិ មាមេតិ ឬ
១០~នោគោ ភាគឱយោ អនិ ឬ

ចំណោមុចាក្សាបាទី ក្នុងចំណោមុចាក្សាបាទី

- ១~តែងឱយោ ពសណិ ឬ កិសិទ. នៅ (លើក្នុង) ។
២~មហាម្លោកោ មុនិលោ ចប្បំ ឬ មនុស្ស ចាស់ (ស្តាប់) នូវធំ ។
៣~រូរុកឱយោ តិវិនី ឬ ញ្ញាកិទ. ការិយក (នូវកំណាប់ឆ្លើយ) ។
៤~ក្នុងរាជ នូក្ស មហាម្លោ ឬ
-កុមារទ. មិល (ស្ថាទ.) លើដើមណិ ។
៥~ភាគឱយោ មុនិតិ ឬ មួកផ្លូវ ប្រព. (នូវស្រុវិទ.) ។
៦~មហាម្លោសិលោ មុន្តា ិនិនិ ឬ
-កុនិទ. នៃគហបកិ ឃ្លោះ (នូវសក្រោះ) ។

៧~ តែងទិនា ពីថ្វាមួនិ ន (ខ្ញុ) ជាសិស្ស របស់ពី ។

៨~ នៅក្នុង ធម៌ ន (ភេគ មាន) ក្នុងចាកដៃ ។

៩~ តុលាបតិនា នគរ ពន្លឹមិ ន

១០~ (ក្រុវ.) នៅក្នុងផ្ទះ និគហបតិ ។

១១~ តុលាបតិ ធម៌ និគិចស្ស នៅក្នុងធម៌ ។

១២~ គហបតិ ទិញ (ស្រូវ) របស់ពាណិជ្ជ ។

ចំណាត់ថ្លែងការណាងជី

១. អ្នកវ្រែ ទិញ ស្ថាទ. ។

២. គហបតិន. រៀនយក ព្យាពមិ ។

៣. មនុស្សបាស់ ស្ថាប់ នូវធមិ ។

៤. ស្ថាទ. នៅ លើដីមិនី ។

៥. ឥសិទ. កែងចេះ ធមិ ។

៦. កែរមណិ សិតនៅ ដីដីដី ។

៧. អ្នកវ្រែ រក្សា នូវស្ថា ។

៨. ពាណិជ្ជ ថ្មី នូវស្រូវ ។

៩. ក្រុវ. នៅ ផ្ទះ គហបតិ ។

១០. គហបតិ កំចាក់បង់ នូវស្រូវ ។

ល្អ នាមូល ចុងជី បិចចានយ៉ាទ នៅឆ្នើ "សេច្ចី" ឬច្បែះ

ឯកវបន:

ប. សេច្ចី

ច. សេច្ចី (សេច្ចីនា)

៤. សេច្ចីនា

៥. សេច្ចីស្ស, សេច្ចីនា

ឯបុរចន:

សេច្ចីនា, សេច្ចី

សេច្ចីនា, សេច្ចី

សេច្ចីនា, សេច្ចីនា

សេច្ចីនា

បញ្ជ. សេចបីត្បូនា, សេចបីក្រោ, សេចបីលោ	សេចបីហិ, សេចបីអិ
ន. សេចបីស្រួល, សេចបីទោវា	សេចបីសំ
ស. សេចបីត្បូនី, សេចបីក្រិ	សេចបីត្បុ
អាហ. សេចបី	សេចបីលោ, សេចបី

ល្អ ភាសាអាមេរិក មិថែកសំខ្លោះ ឬផ្លែៗ

ឯករាជន:	ពាណិជន:
ប. ~	~ លោ, ~
ធ. ~, (~ សំ)	~ លោ, ~
ស. ~ លោ	~ ហិ, ~ ឌិ
ច. ~ ស្រួល, ~ លោ	~ សំ
បញ្ជ. ~ ត្បូនា, ~ ក្រោ, ~ លោ	~ ហិ, ~ ឌិ
ន. ~ ស្រួល, ~ លោ	~ សំ
ស. ~ ត្បូនី, ~ ក្រិ	~ ស្តុ
អាហ. ~	~ លោ, ~

សង្គម ល្អ ភាសាអាមេរិកមិថែកដូច "សេចបី "

ចក្ខុវិ	សញ្ញស្ថាប	ឆ្នោតិវិ	អ្នកមានភោគ
ចក្ខុវិ	ជីវិស៊ូល	ឆ្នោតិវិ	អ្នកធ្វើឲ្យប

កែវ	ជីវិ៍ឈ្មាល	មុនី	មត្តិ
សោមិ	បី, ម្នាស់	សិទិ	ក្រាក
ខ្ពសិ	អូកកើតយុង	ពលិ	អូកមានកម្មាំង
ខាមិ	សញ្ញមានចង្វឹម	សេសិ	ប្រោចន្ទុ
សនិ	អូកការិនប្រតិ	មាមិ	អូកមានកម្រដួងផ្ទាត់
សោរិ	អូកបរចំ	តុលិ	អូកមានគណៈ
សុទិ	អូកមានសេចក្តីសុទិ	ឯធមខិតិ	អូកមានភាយុវេង

អិរិយាសញ្ញា

អាហារតិ	នាំមក	ឲាចតិ	សុិ, ទំបាសុិ
បាហារតិ	ប្រហារ	ឱះតិ	ឱ្យ
សេតិ	ដេក	រាណត្បាតិ	មក

ថាំបានតែប្រើបានរាយចំខ្លះ

១. ហានិ ក្បែក តិច្ចិតិ ។	៦. ធមបារាធ ថ្វុល្អ ហានិ ថោយតិ ។
៧. មកិ ក្បែក តិសិទិតិ ។	៧. មកិ ក្បែក តិសិទិតិ ។
៨. សោមិលោ នេតិយ្យ រាហារតិ ។	៨. មកិ ក្បែក តិសិទិតិ ។
៩. មកិ ក្បែក តិសិទិតិ ។	៩. មកិ ក្បែក តិសិទិតិ ។
៩. សោមិលោ នេតិយ្យ រាហារតិ ។	៩. មកិ ក្បែក តិសិទិតិ ។
១០. សុទិលោ មកិ ក្បែក តិសិទិតិ ។	១០. សុទិលោ មកិ ក្បែក តិសិទិតិ ។

ចំពោរាជាណ្មជនី ត្រួតពល់ខ្លោះ

- ១~ ក្នុង តិច្ចកិនិយត្រូវ ។ (ដើរ) ឲ្យ ជិតដើមឈើ ។
២~ មនុស្ស មនុស្ស ។ មនុស្សទី. (មក) តាមដ្ឋាន ។
៣~ អាហាតំ តប្បាសិ ។ (អ្នកការិនប្រព័ន្ធ) ទៅ ការិនប្រព័ន្ធឍា
៤~ សេដ្ឋិត្រូវ សាធារណ៍ សាធារណិ ។ សេដ្ឋិត្រូវ នាំមក នូវអាហារ (ដោយដែ) ។
៥~ សេដ្ឋិត្រូវ មិន ។ ទៅ ។
..... អ្នកមានភោគ វិញ នូវកែវមណិ (ដល់បុគ្គលិក) ។
៦~ សេដ្ឋិត្រូវ ហត្ថិតិ និងយោ ។ ដើរ នៃសេដ្ឋិ (កំពុងសុ) នូវស្រួលទិន្នន័យ ។
៧~ ធម្មជនី ហត្ថិតិ មិន ។ អ្នកធ្វើបាប សម្រាប់ នូវដើរ (ស្ថាម) ។
៨~ មិន ។
៩~ បុគ្គលិក សេដ្ឋិ ឱ្យ ។ ប្រព័ន្ធ. ស របស់កួន (នៃសេដ្ឋិ) ។
១០~ សេដ្ឋិ ... សេដ្ឋិ សេដ្ឋិ ។
..... (អ្នកបរចំ) ដើរ ។

ចំហានតំប្រឈានាសាស្ត្រជនី

១. សេដ្ឋិ ទិញ ក្រោកទ. ។	២. សេដ្ឋិ កំពុងដេក។
៣. ដើរ. ខ្លួន យូរ ។	៤. ដើរ សុ ស្រួលទិន្នន័យ ។
៥. អ្នកបរចំ ប្រហារ សេដ្ឋិ. ។	៦. អ្នកការិនប្រព័ន្ធ ដើរ តាមដ្ឋាន ។

៤. ខ្ញុំ យើង សព្វស្តាបទ. ។

៥. ក្រោកទ. ទំ លើដើមលើ ។

៦. អ្នកទ. កំពុងមិល ក្រោក ។

៧០. សព្វស្តាបទ. ប្រើន នៅលើ ដើមលើ ។

ទី កាមណី ចិត្តឱ្យ បំបែកយុទ្ធភាព ត្សុ “ ឆ្លូ ” ចូលេះ

ឯកវចនា:

ពហុវចនា:

ប. ត្សុ

តាមពោ, ត្សុ

ទិ. ត្សុវា

តាមពោ, ត្សុ

ព. ត្សុលោ

ត្សុហិ, ត្សុវិ

បញ្ជ. ត្សុល្អី, ត្សុលោ

ត្សុលំ

បញ្ជ. ត្សុល្អី, ត្សុល្អី, ត្សុលោ

ត្សុហិ, ត្សុវិ

ន. ត្សុល្អី, ត្សុលោ

ត្សុលំ

ស. ត្សុល្អី, ត្សុឡិ

ត្សុលុ

អ. ត្សុ

តាមព, តាមពោ

ទី កាមណី ចិត្តឱ្យ បំបែកតែត្រួត: ចូលេះ

ឯកវចនា:

ពហុវចនា:

ប. ៩

| ពោ, ៩

ទិ. ០

| ពោ, ៩

ក.	ទ នា	ទ ហិ, ទ តិ
ច.	ទ ស្រី, ទ លោ	ទ សំ
បណ្ត.	ទ ព្យុ, ទ ខ្យុ, ទ នា	ទ ហិ, ទ តិ
ធ.	ទ ស្រី, ទ លោ	ទ សំ
ស.	ទ ស្រី, ទ ខ្យិ	ទ ស្រី
អាហ.	ទ	នៅ, នោ

សង្គម និង ភាសាអាហាហ៍ និង សង្គម និង ភាសាអាហាហ៍ “ ឥឡូវ ”

សិក្សា	កិក្សា	ជំនួយ	ពួម់
លន្ទុ	ដេរីរឿង	គុណិត្យ	វេក
បន្ទុ	សញ្ញិចកើម	សញ្ញា	សញ្ញា
អាពុ	កណ្តាល	នៅក្នុង	ស្ថាន
ឧបុ	អំពោរ	ទេស្តុ	ទេស្តុ
ពេជ្ជុ	បុស្សិ	គម្ពុ	មាស, សំដឹង
ស្តុស្តុ	ក្រុងក្នុង	គ្មាន	អ្នកមានសិល្បៈ, ជាង
បាមុ	ដើម្បី	នស្តុ	ជីវិត
សិន្ទុ	ទន្លេ, សីដី	ឥន្ទុ	ប្រោះបន្ទុ

ី. សាម្បូ ចុំបិន្ទុ ចំណែកយោន ពិភ្សា " អ្នកច្រឡេ " ឬដូចេះ

ឯកវគ្គ:	របាយវគ្គ:
ប. ពិភ្សា	ពិភ្សាវោា, ពិភ្សា
ទ. ពិភ្សាំ	ពិភ្សាវោា, ពិភ្សា
ស. ពិភ្សាលា	ពិភ្សាបិ, ពិភ្សាសិ
ប. ពិភ្សាល្អ, ពិភ្សាវោា	ពិភ្សាលំ
បញ្ច. ពិភ្សាព្យា, ពិភ្សាប្យា, ពិភ្សាលា	ពិភ្សាបិ, ពិភ្សាសិ
ស. ពិភ្សាល្អ, ពិភ្សាវោា	ពិភ្សាលំ
ស. ពិភ្សាល្អី, ពិភ្សាបិ	ពិភ្សាលី
អាត. ពិភ្សា	ពិភ្សាវោា, ពិភ្សា

ី. សាម្បូ ចុំបិន្ទុ ចំណែកតែស្រប់ ឬដូចេះ

ឯកវគ្គ:	របាយវគ្គ:
ប. ៗ	ៗ លោា, ៗ
ទ. ០	ៗ លោា, ៗ
ស. ៗ នា	ៗ ហិ, ៗ និ
ប. ៗ ល្អ្អ, ៗ លោា	ៗ នំ
បញ្ច. ៗ ព្យុ, ៗ ព្យុ, ៗ នា	ៗ ហិ, ៗ និ

ឃ.	នៅ	នៅ	នៅ
ស.	នៅ	នៅ	នៅ
រាជ.	នៅ		នៅ, នៅ

សញ្ញាណ និង សម្រាប់ប្រព័ន្ធឌីជីថល បំផែអច្ចប់

នេតិត្យ	អ្នកដល់នូវវេទ	សញ្ញាណ	អ្នកចេះដើងសញ្ញា
បន្ទុ	អ្នកជាងំ	អនិត្យ	អ្នកគ្របសង្គភ័យ
ទិន្នន័យ	អ្នកចេះដើង	រាសញ្ញា	អ្នកដើងនូវឧបការគុណា
សម្រេច	អ្នកត្រាស់ដើងឯងឯង	នេតិត្យ	អ្នកចេះសំដើង
សាមញ្ញ	អ្នកដើងនូវកាល	មេដ្ឋាន	អ្នកដើងនូវប្រមាណា
នាមត្រូវ	អ្នកដល់នូវត្រឹម		

អិរិយាយសញ្ញា ក្នុងបំផែអច្ចប់ប្រព័ន្ធឌីជីថល

បុរិស	ឯកវចនា:	ពហុវចនា:
ប.	~	~ , ~ នូវ
ម.	នៅ	~ នៅ
ន.	~	~ នូវ , ~ នូវ

បុរិស ឯកវចនា:	ពហុរចនា:
ប. ចម្លើ, អប់ចម្លើ	ចម្លើ, អប់ចម្លើ
ម. ចម្រោ, អប់ចម្រោ	ចម្រួល, អប់ចម្រួល
ឧ. ចម្លើ, អប់ចម្លើ	ចម្លួយ, អប់ចម្លួយ

គិតយានច្បាស់ តាមទេសចរណ៍ បានអតិថជន

កដ្ឋី	ខេវហើយ	កីឡិ	ទិញហើយ
កដ្ឋូវិ	កាន់យកហើយ	ទិន្ទិនិ	លក់ហើយ
កិវិ	ធ្វើហើយ	កាហិវិ	នាំមកហើយ
លិនិត្តិ	អផ្តុយហើយ	សម្រិ	ដែកហើយ
បាតិ	រក់ហើយ	កុព្យិ	បរិភោគហើយ
ការត្រួតពិនិត្យ	មកហើយ	ទាញិ	ទាំងសីរិយាយ
បាន	នាំខេវហើយ	កាយុងិ	ឡើងហើយ
បិវិ	ត្រាច់ខេវហើយ		

គិតយានច្បាស់ ក្នុងចំណែកជាន់ “ សិល ”

បុរិស ឯកវចនា:	ពហុរចនា:
ប. ិ ស្រួលិ	ិ ស្រួលិ

ម.	~ ស្រួលិ	~ ស្រួលិ
ឧ.	~ ស្រួលិ	~ ស្រួលិ
បុរីស	ឯកវចន់	ឯកវចន់
ប.	បចិន្យតិ	បចិន្យតិ
ម.	បចិន្យតិ	បចិន្យតិ
ឧ.	បចិន្យតិ	បចិន្យតិ

គិយាល័ង ទាំងឡាសម្រាត ប៉ែបិទជាបុរីស "បច"

តមិន្យតិ	នឹងទេ	ពមិន្យតិ	នឹងទេ
តុកូវិន្យតិ	នឹងបរិភោគ	ធមិន្យតិ	នឹងឱ្យ
ហវិន្យតិ	នឹងនាំទេ	កវិន្យតិ	នឹងធ្វើ
បស្ថិន្យតិ	នឹងយើង	កិណិន្យតិ	នឹងទិញ
កាមិន្យតិ	នឹងខ្លាច	យាមិន្យតិ	នឹងសំ
ដិលិន្យតិ	នឹងសំដែង	សំពិន្យតិ	នឹងស្រែម

ជំហានផ្សេងៗបានការណ៍ខ្លះ

១. ពិន្ទុសា មពុោទុ សយិន្ទុ។	២. ពិន្ទុ មនុស្សនាំ បង្កំ នរាណិ។
៣. ពិន្ទុ នរាណាំ បចបិ។	៤. កសាងកា មបានល្អ គ្មានៗ ពិនិត្យិន្ទុ។
៥. ពិន្ទុ បង្កំ បានិន្ទុ។	៦. ជាកា ឈរុក់ បុរិទេ ទាចិន្ទុ។

៥-មេឡូល្អ ការណែន ភាគរាប់ ត្រូវឯ ខ ៥-សេដ្ឋ ភបយោ ទុក្តិ សុវិទ្ធិ ខ	៥-សេឡូល្អ ីឱយធម សេឡូល្អ ចាត់ ខ ១០-កាងិចា មហន្ទ បងទោ ីិទិទ្ធិ ខ
--	--

ចំណាត់ថ្នាក់នាយកជនិត

១. កិត្តិ កំពុងសម្រេច ធមិ ។
២. អ្នកព្រាស្ថិន. តាមស្តាប់ហើយ នូវធមិ ។
៣. អ្នកចេះ ដឹងហើយ នូវធមិ ។
៤. កុមារទ. លេងហើយ ក្នុងស្រុក ។
៥. ឈូញូន. ទិញហើយ នូវដី ដំ ។ | ៦. សេដ្ឋ ពិសារហើយ នូវអាហារ ។
៧. កិត្តិ យានហើយ នូវទំ ។
៨. ដីវិវាសិ ... អំពេល វេង ។
៩. ផែន. ពោលទៅហើយ តាមស្តាន ឲ្យសំ ។
១០. ពស់ ខ្លួន ិកហើយ នូវស្វា ស ។ |
|---|---|

ចំពោរាណក្រុងជនិត ក្នុងថ្វោន៖

១. ព្រះសយម្ប (សំដែងហើយ) នូវធមិ ដល់មនុស្សទិន្នន័យ ។
- ~ សេយធម្ប ធម្ប មនុស្សនំ (.....) ។
២. អ្នកព្រាស្ថិន. (ដឹងហើយ) នូវកាល ។
- ~ មុនយោ ភាគចំ (.....) ។
៣. ទោស់ របស់សេដ្ឋ នាំទោនហើយ នូវអាហារ (ដើម្បីស្វែងចិត្តឲ្យម) ។
- ~ សេដ្ឋិនោ ិនោ ភាគរាប់ មិន ។
៤. សេ: ស ទោនហើយ (តាមស្តាន) វេង ។
- ~ សេដ្ឋ សេដ្ឋិនោ ីឱយធម គិត្តិ ។

៥.-បុរសទ. (កាត់ហើយ) នូវលើដោយពួចទៅ ។

~ មុនិតា ចំឡុង ឯក្សា ។

៦.-ក្នុង របស់អ្នកប្រជាប្រឈម (អកតញ្ញ) ។

~ មុនិតា មុន្ទោ មេរិ ។

៧.-កិត្យ គង់ហើយ (លើក្រែ) ជា ។

~ តិន្ទុ មហាម្លៃ និស៊ីជិ ។

៨.-ជនទ. ឬជាបើយ (នូវកិត្យសង្ឃ) ដោយអាមារ ។

~ ថា នាមាននៅ មុខស្អី ។

៩.-ប្រជិត ដឹងហើយ (នូវវិនិយ) ។

~ មន្ទិនោ ថាលិ ។

១០.-ព្រះសញ្ញាប្បួន យានទេវហើយ កាន់អាស្រម (ិកភ្លឺ) ។

~ សញ្ញាប្បួន អញ្ញប្បច្ចំ ឥឡិ ។

នា នាម្លៃ សត្វិជិល្អ បំពេទយ៉ាទ កញ្ញា " ត្រីត្រីថ្មី " ជួល់

ឯកទមនេះ:

ប. កញ្ញា

ទ. កញ្ញា

ព. កញ្ញាយ៉ា

ឯកទមនេះ:

កញ្ញាយ៉ា, កញ្ញា

កញ្ញាយ៉ា, កញ្ញា

កញ្ញាយ៉ិ, កញ្ញាយិ

ច.	កាល្បុរាយ	កាល្បុរានំ
ហព្រ.	កាល្បុរាយ	កាល្បុរាណិ, កាល្បុរាគិ
ន.	កាល្បុរាយ	កាល្បុរានំ
ស.	កាល្បុរាយ, កាល្បុរាយទំ	កាល្បុរាសុ
អា.	កាល្បុរាយ	កាល្បុរាយយា, កាល្បុរាយ

ចាប់ពី នា ការនូវនេះពេទ្យ ពីបំបែកប្រែសុទ្ធផ្លូវការនូវមុន។

ឡើតទៅ ។

នៅថ្ងៃ នា ភាពខ្លួន ឥតធមិត្ត បំបែកប្រែប្រឈម “ កាល្បុរាយ ”

ឥឡា	ទន្លេ	នាមជា	សាលា
គិត្យា	ស្តីដី	តីរិយា	ប្រព័ន្ធ
លាតា	ទួក, សំណោ	មានុប្រា	ដែនដី
ជិត្យា	ទិស	នៅ	ទិប្រជុំ
នៅជា	កង់ទំនា	និទ្ទេ	ច្បាស់
បិត្យា	បរិសំន	នៅ	រលី
តិត្យា	ក	កត់	សំដី
គិត្យា	អណ្តាត	បាតា	រាបា, សំដី
លាតា	ប្រមុះ	ឡុប្រា	ជព្វិដី

ចាប្រា	ប្រធ័ណី	ជាមិត្តា	ក្រុងស្រី
នោខា	មេកលើ	មព្យូទ័រ	ហិប
មុខា	កម្រៃដ្ឋា	មិធានា	ការផ្សេក
ខេត្តា	ទេញា	មខា	ពួកស៊ុរៈ
គុហា	រួមភ័ណ៌	សម្រោះ	សម្រោះ
ិច្ចា	ការដែកលក់	ថែលា	ចេកនា
គិចសុខា	វិបស្អោនា	សិទិត្តា	អប្ប៉ែងស្អែង
នាពនា	ភារនា	មព្យូទ័រ	បញ្ហា
មេត្តា	មេញា	នេជ្ជា	វេជ្ជា
ក្នុងា	ក្នុងា	អូមេត្តា	ឧបករា
និច្ចា	ជំនើ	អតិថិជ្ជា	ការសម្រួលរំពោះ

កិច្ចាសង ត្រូវបែងចែកថ្មីបញ្ហាបញ្ហាបញ្ហា ឱ្យខ្លួន ថ្មី..., ឯកទ...,

បុរីស:	ឯកវចនា:	ពហុវចនា:
ប.	គុ	អន្តុ
ម.	ធមិ	ឬ
ឧ.	កិ	ម

បុរិស: ឯកវចន: ពាហុវចន:

ប.	បហត្ថុ	បហត្ថុ
----	--------	--------

ម.	បហាបី, បហ	បហចំ
----	-----------	------

ឧ.	បហាបិ	បហាបិ
----	-------	-------

គិតយោនេញ ខាងក្រោមនេះ បំផែកលូច "បហ" "

ខោត្តុ	ចូរមាន	ខោត្តុ	ចូរមាន
--------	--------	--------	--------

ចិត្តុ	ចូរដឹក	វាទោត្តុ	ចូរនិយាយ
--------	--------	----------	----------

ខ្សោត្តុ	ចូរក្រា	បំផែត្តុ	ចូរកម្លល់ទុក
----------	---------	----------	--------------

តត្តុ	ចូរឡើ	បច្ចិត្តុ	ចូរដាក់ចុះ
-------	-------	-----------	------------

ថុជាតុ	ចូរស្អាប់
--------	-----------

គិតយោនេញ ត្រូវបែងចែកខ្លួនឱ្យបាន, យុទ្ធយិវ្មាន, នៅក្នុង,

ត្រួវឱ្យ " តម្លៃ..., ត្រួវ..., "

បុរិស: ឯកវចន: ពាហុវចន:

ប.	ឬ យុទ្ធយិ	ឬ យុទ្ធផុំ
----	-----------	------------

ម.	ឬ យុទ្ធនិ	ឬ យុទ្ធន័យ
----	-----------	------------

ឧ.	ឬ យុទ្ធនិ	ឬ យុទ្ធន័យ
----	-----------	------------

ប.	បចេង្ស	បចេង្ស
ម.	បចេង្ស្រាសិ	បចេង្ស្រាប
ឧ.	បចេង្ស្រាសិ	បចេង្ស្រាប

ភីយាយកណ្ត ឧបាទស្រាមនោះ ហិចេង្សិច "បច"

អង្គូល្ស	គបីរក្សា	វានេង្ស	គបីពាល
ឯតេយ្ស	គបីពាល	សុទេជាយ្ស	គបីស្ថាប
ឯដ្ឋូយ្ស	គបីពាល	បចេង្សិច្ស	គបីយើញ

ហិចានសំប្រចាបាការាណាច្នៃ

១~កត្តូរយោ នាពាយ ឥឡាយំ ឥប្បន្ទិ ។	៦~នាពាយំ ឥប្បន្ទិ ។
២~ឥន្ទលំ បុពេ បចាញិ ។	៧~ចប្បំ ឥណានិ ។
៣~ខេត្តា ឈោនក មនុស្សិ ឥប្បន្ទិ ។	៨~ចិយំ ហាបំ ឯដ្ឋូយ្សិច ។
៤~សេដ្ឋិនា ភីយាយ សាធារាយំ និស៊ិន្ទិ ។	៩~សេរា កុមិរាយោ ចប្បំ ឥណាយ្សិច ។
៥~ជារិរាយោ តិវាយំ សប្បំ ឥន្ទន្ទិ ។	១០~បន្ទិយ្ស សិនា បន្ទា បចេង្សិច្សិច ។

ហិចេង្សិច្សិច ត្រួតបន្ទាន់

១~កត្តូរយោ ឥឡាយំ ឥប្បន្ទិ ។

- កញ្ញាគ. ចុរទេ ក្នុងសីន (ដោយនារី) ។

២~ខាងក្រោមៗ អហិ តុលាទី។

- ទានិភាព. ចូរចាប់ នូវពស់ (ត្រង់ក) ។

៣~តុលេ សាមាយំ នាមានំ ។

- អូកទ. (ចូរបិរិយាណ) នូវអាមារ ក្នុងហោលា ។

៤~សិស្ស្រួយ នាមិយស្ស្រួយ ឪប៉ាត៊ំ ។

- សិស្សទ. (ត្រូវស្តាប់) សំដើរបស់អាមាច្រ ។

៥~តុលេ បានិលំ ឈើប៉ា ។

- អូកទ. ចូរខី (នូវអំពោះ) ដល់ជីវិទ. ។

៦~អហិ តិតិ ឱិសតិ ។

- ពស់ ចិក នូវក (នៃគោ) ។

៧~ខេត្តការ ខេត្តក មុនុទ្ទី ។

- ខេរការ. (ចូរក្រា) នូវមនុស្សទ. ក្នុងហោក ។

៨~តុលេ ពុខំ ឬលេប៉ា ។

- នាមិន. ចូរបុជា នូវព្រះពុទ្ធ (ដោយផ្លាកម្រោង) ។

៩~តុលេ មុនុទ្ទី ឪសាមិ ។

- អូក ចូរនៅ (ក្នុងរឿងក្នុង) ដំ ។

១០~មាមាយ តុលាទី អតិ ។

- កម្រោងផ្លាក មាន (ចូដ់ក) នៃកញ្ញា ។

បច្ចេកវត្ថុព្រមទាំងសាស្ត្រ

១. កញ្ញាគ. ចូរអង្គុយ ក្នុងសាលា។
២. ស្ទា គប្បីអង្គុយ លើមេកលើ។
៣. អ្នកទ. ចូរបិរិភោគ អាហារ
ក្នុងសាលា ។
៤. ដីទ. គប្បីទាំង អំពេទ. ។
៥. យើងទ. គប្បីចាប់ នាល់ ត្រួន់ក។ | ៦. ឡវតា សូមរក្សា មនុស្សទ. ។
៧. សិស្សទ. ត្រូវស្អាប់ សំដី របស់ត្រូវ
៨. យើងទ. ត្រូវរៀន វិធាន់ ។
៩. ច្ងាប់ ចូរមាន ដល់សិស្សទ. ។
១០. នាងទ. ចូរបួជា ព្រះពុទ្ធដោយផ្តាកម្រោង ។ |
|--|---|

នៃ ការណារី នៃខ្លួនឯណី បំបែកយុទ្ធភាព នៃ " នាងទ. " ឬខ្លោះ

នកវបន់:	ពហុវបន់:
ប. នាងទ.	នៃខ្លួនឯណី, នៃខ្លួន
ឌ. នាងទ.	នៃខ្លួនឯណី, នៃខ្លួន
ត. នាងទូយា	នៃខ្លួនី, នៃខ្លួនី
ច. នាងទូយា	នៃខ្លួនំ
បញ្ញ. នាងទូយា, នៃខ្លួនឯណី	នៃខ្លួនី, នៃខ្លួនី
ន. នាងទូយា	នៃខ្លួនំ
ស. នៃខ្លួនឯណី, នៃខ្លួនំ, នៃព្រះ (នៃខ្លួន)	នៃខ្លួនុ
អ. នាងទ.	នៃខ្លួនឯណី, នៃខ្លួន

សញ្ញាប់ នៃ ភាសាអូ នៃក្លឹមិន្ទ បំពេទក្នុង " នត្វិ "

ក្នុង	ដែនដី	យុទ្ធឌី	ឈើច្រក់
ក្នុង	កុដិ	លាង្ចិ	នាងិ
ខោនិ	នាងិ	ឯុន្តិនិ	ស្ថា
អស់និ	រនិ៖	សតិ	សកិ, ស្មាកិ
កិន្ទិ	កេវីឈ្មោះ	ឧនិ	សេចក្តីអត់ធន់
អន្តុជិ	ម្រាមផែ	មនិ	គំនិក, យោបល់
នតិ	ថ្វួលូល	ឥនិ	អំពោះ, ខ្សោពិណា
ថុតិ	សេចក្តីសរសើរ	បញ្ហានិ	សេចក្តីហាមប្រាម
នានិ	ធិក, ដំរឡេះ	វិនិ	រសិ
តិន្ទិ	ធម្មាំង	អនុសាទិន្ទិ	ពាក្យប្រែបប្រែដោ
នានិ	ស្រោម	លុំតិ	ចំព្រោះ
ឧគ្គុជិ	ឆ្នាំង	ធមិ	(ិក) រលក
នានិ	រកាំង	នតិ	សម្រារថ្វួល
បានិ	មេនាំ, កិលីង	ពុនិ	ប្រាង្វា
ធម្មានិ	កិរិយាសុម	សុខិ	សេចក្តីបរិសុទ្ធ

ល្អេ ការណូ តំបនិច្ឆេទ ម៉ែនកាយ៉ាន នីវី " ព្រឹក, នាម " ជួលដែល

នករបន់:

ប.	នីវី	នករបន់	នីវី
ទុ.	នីវី	នករបន់	នីវី
ព.	នីវីយោ	នករបន់	នីវីហិ, នីវីនិ
ច.	នីវីយោ	នករបន់	នីវីនាំ
បញ្ច.	នីវីយោ	នករបន់	នីវីហិ, នីវីនិ
ន.	នីវីយោ	នករបន់	នីវីនាំ
ស.	នីវីយោ, នីវីយំ	នករបន់	នីវីនុ
អាត.	នីវី	នករបន់	នីវីយោ, នីវី

សញ្ញាណ ល្អេ ការណូ តំបនិច្ឆេទ បំបែកដូច " នីវី "

គុមារី	ក្រុងស្រី	សុខិ	ស្រីជាសម្ងាត់
សុខិ	ស្រីក្រមំ, ស្រីជំនួយ	ក្រុងសុខិ	នាងក្រាបុណ្យ
តំតិ	ព្រឹក	តំតិ	បងបុនស្រី
មិតិ	មិតិក្រុ	មិតិ	ខុស្រី
ក្នុក្នុជិ	មានក្រុ	ក្នុក្នុជិ	ក្រោះទេពិ
នាកិ	ក្នុក្នុរិ	នករបន់	សញ្ញាណបញ្ចី

ហត្ថិនី	មេដ្ឋា	នាង	ស្តីង
នាចី	បីង	ចានី	ទិក្រង
ភាពី	មេគោ	មហី	ដែនដី

កិច្ចយាយពល ក្លុប់អនាគតភាគុជ " នឹឡ... "

បុរិសេ:	ឯកវចនេ:	ពហុវចនេ:
ប.	~ ស្សីតិ	~ ស្សីផិ
ម.	~ ស្សីតិ	~ ស្សីថេ
ឧ.	~ ស្សីថិ	~ ស្សីថេ

បុរិសេ:	ឯកវចនេ:	ពហុវចនេ:
ប.	បចិស្សីតិ	បចិស្សីផិ
ម.	បចិស្សីតិ	បចិស្សីថេ
ឧ.	បចិស្សីថិ	បចិស្សីថេ

កិច្ចយាយពល ទានេក្រោមនេះ មំដែកចុះ " ចប "

ឥចិស្សីតិ	នឹងទោ	ឈិនិស្សីតិ	នឹងឱ្យ
តុញ្ញិស្សីតិ	នឹងបិរិក	កិស្សីតិ	នឹងធ្វើ
ហិស្សីតិ	នឹងនាំទោ	បស្សីស្សីតិ	នឹងយើង
ពិស្សីតិ	នឹងទោ	ភាយិស្សីតិ	នឹងខ្ទាប

ការពិស្សុតិ	នឹងសំដែង	គីណិយតុតិ	នឹងទិញ
យុរិយតុតិ	នឹងសុ	សំពិយតុតិ	នឹងស្រោម
ជំហានតំបន់ប្រជាពលរដ្ឋនៃ			
១. តិច្ឆុ ចថ្នំ ខេសេតិ។		៦. សម្បូរ ថោន តិវិយត្តិលិ។	
២. តិច្ឆុលា ចថ្នំ សុវិយត្តុម។		៧. តាមបតិយា តាម ពិហារំ	
៣. តិច្ឆុនៅ ពាណិជ្ជ អូផ្លូនោ	ពិវិយត្តិ។	៨. ពិហារំ សុខ្សំ ពិស្សុតុប់។	
៤. តិច្ឆុ សេស្ស អូផ្លូនោ ឧបិយត្តុប់។		៩. ពិត្យលុយ្យ បុពេ តុកុវិយត្តុមិ។	
៥. ពិហារំ តាមច្បាប់ បានិយត្តិលិ។		១០. តុលោក លោក មុនិយត្តុរាន់	
		ចថ្នំ ការពិយតិ។	

ចំណោមាណាក្ស័ាប់ ត្រួតពលនោះ

១. តិច្ឆុនិ ចថ្នំ ខេសេតិ។
 - ភិក្តិនិ សំដែងហើយ នូវធិ (ដល់សាមណិរិទ.) ។
២. តាមី សាមំ តិវិយតិ។
 - នាវិ នឹងធិ នូវសាមាតា (ធិមិថ្នោលូល) ។
៣. តាមី មាមិយំ តិវិយតិ។
 - ទិក្តិ ស្ថិកនៅ (ជិកគុង) ជំ ។

៥~ព្រាតុលាទិយា ត្និយំ រាយចំ សមិទ្ធសី ។

- (បងបុនសិ) របស់នាងប្រាប្រុណី នឹងទៅវត្ថុ ក្នុងភ្នំពេញ ។

៥~ខុខកា ពាណិ តិច្ឆៃតិ ។

- បីដែក្នុង ស្តិតទៅ (ជិកស្តីដើរ) ។

៦~តុឡូ ពិលូលោ ម៉ែ ។

- អ្នកទាំងឡាយ (គប្បីកាន់យក) នូវមក របស់អ្នកប្រាប់ ។

៧~ហត្ថិនិ ឧបុំ តី ។

- មេដី (ឡើងហើយ) កាន់ក្នុង ខ្លស់ ។

៨~សេច្ចិនា ឱានិ សោរចំ សមិទ្ធសី ។

- នាសិ របស់សេដ្ឋិ នឹងទៅកាន់ សាលា (នៃសិ) ។

៩~ឆានិ ចុំ អចាមិ ។

- មេនំ បានឱ្យហើយ នូវនំ (ដល់ស្រីទ.) ។

១០~តុខាងស្រួល បញ្ជានិ ឈ្មោះ ។

- បញ្ហាតិ របស់ប្រោះពុទ្ធមិ (គប្បីស្តិតទៅ) ក្នុងលោក ។

ជំហានតំប្រាប់នាយករដ្ឋមន្ត្រី

១. អ្នកផ្សេង នឹងទិញ គោទ. ។

២. ចោរទ. នឹងលួច ។

៣. ផ្សេង. នឹងខាំ ចោរ ។

៤. កិត្យ នឹងរៀនយក ធម៌ ។

៥. អ្នកទ. នឹងស្វាប់ ធម៌ ។

៦. ខ្ញុំ នឹងរៀន ធម៌ របស់ប្រោះពុទ្ធមិ ។

៤. យើងទ. នឹងចាប់ ចោរ ។

៥. សេដ្ឋិ នឹងធ្វើ វត្ថុ ដើម្បី-

ប្រាជសង្គម ។

ឬ ការណានី ឥឡូវតា
បំបែកមួយចំនួន ឬ “ខ្សោយ” ឬផ្លែៗ

នកវចនៈ:

ប. ឬ

ទ. ឬ

ព. ឬ

បណ្ត. ឬ

ន. ឬ

ស. ឬ

អ. ឬ

សញ្ញាប៊ា ឬ ការណានី ឥឡូវតា
បំបែកចុះ “ឬ”

សហគ្រូ យោក

ឧប់ ឧប់

ការណានី រណ្ឌភាព, អណ្ឌភាព

៦. កិត្យ នឹងសង្ឃោម ដោយកាយ។

៧០. មនុស្សទ. នឹងយើង ប្រាជសង្គម

ប្លើជំអាកាស ។

បញ្ចុរចនៈ:

ឬ

ឬ

ឬ

ឬ

ឬ

ឬ

ឬ

ឬ

ដែល មេគោ

ឥត្តុ ប្រមុះ

យុទ្ធមុ បបរ

ឧប្ប	រោគស្រែង	ពិចុ	ធ្វើកបន្ទារ
សាស្ត្រ	ញូកកំ	សំឡុ	រសី
តាមុ	ខ្លួន, កាយ	សំឡុខ្លួន	ម្នាយក្រុក
ឯ ការណាន់ សំឡើលិខិត បំផែកយ៉ាន ពង្វ់ ” ត្រួវបានអនុញ្ញាតករ,			

ប្រព័ន្ធប្រជុំ ” ប្រព័ន្ធឌៃ ”

ឯកវិចន:	ឯហុវិចន:
ប. ពង្វ់	ពង្វ់យោ, ពង្វ់
ទុ. ពង្វុខ្លាំ	ពង្វុយោ, ពង្វុ
ព. ពង្វុយោ	ពង្វុហិ, ពង្វុនិ
ច. ពង្វុយោ	ពង្វុនំ
បញ្ច. ពង្វុយោ	ពង្វុហិ, ពង្វុនិ
ន. ពង្វុយោ	ពង្វុនំ
ស. ពង្វុយោ, ពង្វុយ៉ែ	ពង្វុនុ
អ. ពង្វុ	ពង្វុយោ, ពង្វ់
សំណុះ ឯ ការណាន់ សំឡើលិខិត បំផែកប្រជុំ ” ពង្វ់ ”	

បង្វុ	សេនា, កង់ខំណែងគោក	ធម្ម	ដែនដី
បង្វុ	ជម្លោ, ប្រើដី	សំណុះ	តុកកំក

ធម៌បានតែប្រចាំខោសរុបទេ

១~នាមីយោ យោត្តិ បុណ្យាលំ ខេត្តិ ឬ
២~ដែលឲយោ អប់ពិយំ អាគី ទាញិស្សិ ឬ
៣~ដែការ សម្បូរ បុណ្យំ ឪពិជិ ឬ
៤~នាមី ឯធមោយ គុយោ ចិវំ សុលមំ និតិ ឬ
៥~តុង្វេ ធមុ សិហាតុយោ កិលិត្យ ឬ
៦~យុទសិយោ វាទីហិ វិតិ ឥមិត្យិ ឬ
៧~អហំ សាធាយំ មេញោ សមិត្យុរិ ឬ
៨~ភាពិយោ ចហាគិយោ ឯធមិយំ ពិតិសុ ឬ
៩~ឱ្យិកសិកាយោ មាធាយិហិ តុច្ចំ បុរិស្សិ ឬ
១០~តុង្វេ អនាថបិទិនិកសុរី នាកាតំ ឥមិត្យិថែ ឬ
ចំណោរុបាកស្សិទ្ធនឹង ត្រួតពលោះ

១~មុនិយ្យា តាមេ ថោះ ។

- មនុស្សិ. (សម្បាប់) នូវបោរិន. ក្នុងស្រុក ។

២~តិក្សិ តាមេ បុរិ ។

- កិក្សិ. ត្រាច់ទៅ ក្នុងស្រុក (ដើម្បីបិណ្ឌិត) ។

៣~តិក្សិលិយោ តិក្សិលោ ចថ្នំ ។

- កិក្សិនិទ. (និងស្បាប់) នូវដីមី របស់កិក្សិ ។

- ៥~បានតិចិយោ** នីតិ តម្លៃស្រួលិនិ ។
 - មេដីវទ. នឹងទៅ ការអស់ឯង (និភព្យកភ្លៀ) ។
- ៥~សែរុ ប៉ែបុយោ** មេត្តតិ ។
 - កូកកំក នៅ (លើមេក) នៃព្រឹង ។
- ៦~ពង្វុ ធម្មរោចោ** តុកិ តម្លៃ ។
 - ស្រីមានគ្មត្រស្រករ ទៅហើយ ការអភិវឌ្ឍមិ (ធំ) និភវត្ថុ ។
- ៧~ឧបុ សត្វាលំ** អត្ថិ ។
 - កោតផ្សេង មាន (ត្រង់រាងកាយ) នៃសក្ខទ. ។
- ៨~ពង្វុយោ សម្បូរ ធម្មិយំ** បង្រី ។
 - ម្នាយក្រុក នៃស្រីមានគ្មត្រស្រករ យើងហើយ (នូវកង់ទំពន.)
 និភក្រុង ។
- ៩~សែនជា ប៉ែលេយោ** វិនិស្សរិនិ ។
 - សែនទាន. នឹងឈ្មោះ (នូវសក្ខទ.) ក្នុងប្រទេស ។
- ១០~សិស្ស្រា ធម្មមេស្បូរ** ធម្មិ ឧត្តមិនិនិ ។
 - សិស្ស្រ. រៀនទូរពាណិ (ក្នុងសាលា) នៃវត្ថុ ។
- ចំណាំតំបន់ប្រជាធិបតេយ្យ**
៩. នវិ ចង់ហើយ នូវគោរពិ ដោយខ្សែ នៃង ។
 ១០. កញ្ញាទាន. នឹងទិញ នូវមានគ្រឿន. ធំ ។

៣. នាងទ. នឹងធ្វាយបង្គ់ នូវប្រព័ន្ធសង្គម ក្នុងរដ្ឋ ។		
៤. កូមារិទ. នឹងទៅ ការសាលា ក្នុងប្រុក ។		
៥. ស្តីទ. ចំអិនហើយ នូវបបរ ដើម្បីកិត្តិទ. ។		
៦. អ្នកទ. នឹងទាំ គោត្តិ ខ្លៀ ។		
៧. ឯង បរិភោគហើយ នូវអាមេរិក ក្នុងកុដិ ។		
៨. ខ្ញុំ នឹងហុត នូវបបរ របស់នានី ។		
៩. អ្នកទ. តបីទៅ ការអំភុមិ ក្នុងរាជធានី ។		
១០. ស្តីក្រមុំទ. នឹងទៅ រដ្ឋ ជិកក្នៃ ។		
១១. រាយន្ទូ និងសកលិន្ទ ចំណែកយ៉ាន ក្នុង “ត្រេនក្នុង” ឬផ្លែ៖		
នកវចនៈ:		ពហុវចនៈ:
ប. ក្នុង		ក្នុងនាលិ, ក្នុងនា
ច. ក្នុង		ក្នុងនាលិ, ក្នុងចេ
ក. ក្នុងនោ		ក្នុងនោហិ, ក្នុងនោ
ប. ក្នុងន្ទ្រូ, ក្នុងនាយ, ក្នុងន្ទំ		ក្នុងនាលំ
បញ្ញ. ក្នុងន្ទ្រូ, ក្នុងន្ទោ, ក្នុងនា		ក្នុងនោហិ, ក្នុងនោ
ន. ក្នុងន្ទ្រូ		ក្នុងនាលំ
ស. ក្នុងន្ទ្រូ, ក្នុងន្ទិ, ក្នុងចេ		ក្នុងនោន្ទិ
អ. ក្នុង		ក្នុងនាលិ, ក្នុងនា

សំណូលា ន ការអ្នក នប់សេវាឌីឡូ ចំពោះការងារ “ក្នុង”

និយោជន៍	ក្រុក	ចាន្តូល	សិករឈើ
បន្ទូល	ត្រួរ	សុទ្ធវាល់	ចំណា, សុសាន
ចំណែក	ដ្ឋោ	ទន្លេ	លាន
ខាងក្រោម	ទាន	គុណ្យ	កំណាត់រឈើ
បច្ចុប្បន្ន	ផ្ទាលួយក	សិទ្ធិ	សិល
បិទ	តាំង, ដើរឃើមា	មន	ត្រូ
មុខរបរ	សេចក្តីស្សាប់	អង្កោត	ត្រូ
ថែទិន្នន័យ	ចេកិយ	តិន្នន័យ	ស្សាប់
ស្អែក	សុខ	ឧទិក	ទិក
ថិត់	ចិត្ត	ិន្និជន	និសិទន់:
ចំណាតិត	ស្អាតំពោះ	នោរ៉ែន	កោដន
តេជ្ជនា	ធ្វើ	សុទ្ធផល	មាស
ក្នុង	បុណ្យ	ធម៌	បាប
រូប	រូប	នោរ៉ែន	ត្រាចៀក
បញ្ហាណ	ប្រមុះ	មន្ទុ	សំណក់
ហិរញ្ញា	ប្រាក់	បុប្បន្ន	ផ្តា

ចិត្ត	ចិត្ត	ផែនទី	កេសជ្លោះ
សេវាសេវា	សេវាសេវា	ចំណា	ទីក
ខ្ពស់	សំណក	បុរិន	ខ្សោច
ខ្ពស់	ខ្ពស់	ធ្វាយដោ	ជំណើរ
មុខ	បុស, កំម្បូ	បានយុ	បេះដឹង
ក្នុង	ប្រាំដី, ត្រីយ	អន្តូ	សុក
លទ្ធផល	កម្មាំង	ទី	ទីកដោះស្រស់
ធម្ម	ធម្ម	ភាគុជា	ហេតុ

នៃ គាន់ល្អ ឯក្រុមការឱ្យបាន ចំពោះការងារ និង " ផែនទី " នូវប្រែក

នករចនា:	របៀបចនា:
ប. និគិតិ	និគិតិនិ, និគិតិ
ទ. និគិតិ	និគិតិនិ, និគិតិ
ក. និគិតិលា	និគិតិលិ, និគិតិនិ
ច. និគិតិឈ្មោះ, និគិតិលោ,	និគិតិលំ
បញ្ច. និគិតិឈ្មោះ, និគិតិលោ, និគិតិលា	និគិតិលិ, និគិតិនិ
ន. និគិតិឈ្មោះ, និគិតិលោ	និគិតិលំ
ស. និគិតិនិ, និគិតិនិ	និគិតិនុ
អ. និគិតិ	និគិតិនិ, និគិតិ

សោរបា នៃ ភាសាអូច្ចកម្មជិត្ត ចំពេកជុំបេប "អគ្គិ "

អគ្គិ	ឆ្លើង	ឈិដិ	ទីកដោះជ្រួញ
អគ្គិ	ទីក	អគ្គិ	អណ្តាករើង
អគ្គិ	ទីកដោះប្រា	ហនិ	បាយខេរកា, ក្បាយបេលកា

ទី ភាសាអូច្ចកម្មជិត្ត ចំពេកយុំទា និត្ត "និត្ត" ចុងផ្លែ៖

ឯកវចនា:	បាបុរធរចនា:
ប. និត្ត	និត្តិ, និត្ត
ទ. និត្ត	និត្តិ, និត្ត
ស. និត្តិនា	និត្តិហិ, និត្តិ
ប. និត្តិស្រី, និត្តិលោ,	និត្តិសំ
បញ្ជ. និត្តិឆ្នា, និត្តិឆ្នា, និត្តិនា	និត្តិហិ, និត្តិ
ន. និត្តិស្រី, និត្តិលោ	និត្តិសំ
ស. និត្តិស្រី, និត្តិឆ្និ	និត្តិស្រី
អ. និត្ត	និត្តិ, និត្ត

សោរបា ទី ភាសាអូច្ចកម្មជិត្ត ចំពេកជុំបេប "និត្ត"

អគ្គិ	ទីក	និត្ត	ជំរ, លំក្ត, អាចម៉លំក្ត
អគ្គិ	ទីកក្រឹក	និត្ត	សំណា

ខាយុ	អាយុ	ខាយុ	យេវិ, ឧស
ហក្ស	ហ្សីក	ហក្ស	ផ្លូ
មស្ស	ពុកចង្កា, ពុកមាត់	មក្ស	អន្តការា, រងការ
សប្បី	ប្រាក់	សប្បី	ជំពោ

ជំហានតែប្រចាំភាសាខ្មែរ

១~មព្វី ខាលំ ន ឈើនិ ធម

២~នាបការី សិល្ងាតិ ន ក្រុសិ ធម

៣~តានៅ ថិត្តិ ន នាថតិ ធម

៤~តានា សត្វាយ ខាលំ ឈើនិ ធម

៥~កុមារា ចញ្ញប្បាយ ត្រូវា ិគុមិស្ស្រី ធម

៦~អហិ បុណ្ណាលំ ឬឈកំ ឈើនិ ធម

៧~សត្វិយោ ខារាលំ យុវត្តិ ឈើនិ ធម

៨~តិក្ស ធហុលំ ថាលាលំ ចក្ខិ នាលិស្ស្រី ធម

៩~ឱិចនៅកា នេរិត្រួយ តិក្សិនា ចក្ខិ សុធទិស្ស្រី ធម

១០~មយំ បន្ទុមេហិ នតលំ បុរេច ធម

ជំពោរាជក្រឹមាធិ ក្រុម៖បន្ទោះ

១~មព្វី សមិទ្ធស្សី ន ឈើនិ ។

- អ្នកមានសេចក្តីកំណាយៗ មិនឱ្យ (នូវទាន) ដល់សមណ៍ ។

- ២~ចាបកវី សិទ្ធិលិ** ។
 - អ្នកធ្វើបាប (មិនរក្សា) នូវសិលទ. ។
- ៣~តាមខាង** និង **តាមពេលវេលា** ។
 - ជនពាល់មិនអប់រំ (នូវចិត្ត) ។
- ៤~ចំណាំ** ជាកំ ផែន្ទិ៍ ។
 - ជនទ. កើងខ្សែ នូវទាន (ដោយសុទ្ធភាព) ។
- ៥~ភូមិភាគា** តែងបាន និភ័យិស្សិត្រូវឯណិត ។
 - កុមារទ. នឹងចេញ ចាកដ្ឋែង (ដើម្បីជួលុយ) ។
- ៦~ជាកំ ឧបកំ** ផែន្ទិ៍ ។
 - (ខ្ញុំ) ឱ្យ នូវទីក ដល់ទារកទ. ។
- ៧~តែងត្រូវិយោ** យោង ។
 - ស្ថិតិ. ចំអិន នូវបែបរ (ដើម្បីកុមារទ.) ។
- ៨~តីក្នុង** ចងកំ ផែន្ទិ៍ និភ័យិស្សិត្រូវឯណិត ។
 - កិត្តិ នឹងសំដែង នូវធំ (ដល់បរិស៊ែនទ.) ។
- ៩~ទិន្នន័យការ** និភ័យោ ។
 - ឧបាសកទ. នឹងស្អាប់ (នូវកច្ចាប់) នៃកិត្តិ ។
- ១០~ចំណេះចំណេះ** ចុងក្រោះ ។
 - យើងទ. បួជាបេរិយ (នូវរកនៈទ.) ដោយផ្តាមឲ្យកទ. ។

ចំណាត់ថ្នាក់នាយក

១. មនុស្សទ. ប្រគល់នូវទោនការ ចំពោះសមណ៍ទ. ។
២. អ្នកប្រមាខ រំមែងដល់ នូវសេចក្តីវិនាស ដ៏ដឹង ។
៣. អ្នកធ្វើឱ្យដល់ រំមែងទៅ ការអនុវត្តឯករាជ ។
៤. អ្នកធ្វើឱ្យបន្ថែម កំណត់ការ ការអនុវត្តឯករាជ ។
៥. យើងទ. ឱ្យ នូវសំណើនៅ ដល់ក្នុងក្រុងក្រោម ។
៦. ក្នុងក្រុងក្រោម លេង នូវទីក្រុងក្រោម ដោយ ។
៧. ប្រាស់សង្ឃឹម កំណត់ការ នូវធម្មិក ដល់បរិស៊ិទ ។
៨. យើងទ. នឹងស្ថាប់ នូវធម្មិក របស់ធម្មិក ក្នុងវិហារ ។
៩. អ្នកទ. ចូរបួនា ប្រាស់ភន្តុល្អៗ ដោយជូនឲ្យកិច្ច ស ។
១០. យើងទ. គប្លឺថ្វាយបង្កែ នូវប្រាស់សង្ឃឹម ដោយគោរព ។

ចកិដ្ឋនាគសញ្ញា

សញ្ញាកត់រាយ ហេវថា បកិណ្ឌកសញ្ញា គិសញ្ញាដែលមានវិធីបំបែក
ឃុំនឹងវិភាគី ឃុំនឹងដោយខ្សោយ មិនសូវសារណ៍ទូទៅដល់ សញ្ញាទុំ
ឡើកទាំងឡាតាំងឡាតាំង បកិណ្ឌកសញ្ញាដែល យ៉ាងសង្ខេបមាន ១៣ គិត
គ្រប់គ្រង, ធម្មោ, សេខ, នគោ, តតុតន្លូ, ធម្មុតន្លូ, តន្លូ, សេខ, ចិត្ត,
មានុ, មនុ, ឥត្តុ, នោ ។

ព្រោម្យ “ព្រោម្យ” និង ការណាន់ ចុំទិញ បំផែកសុខ្សោះ

ឯករាបនេះ:	ឯករាបនេះ:
ប. ព្រោម្យ	ព្រោម្យនៅ
ទ. ព្រោម្យនាំ, ព្រោម្យ	ព្រោម្យនៅ
ត. ព្រោម្យនា	ព្រោម្យទី, ព្រោម្យនឹង
ច. ព្រោម្យនៅ, (ព្រោម្យនូវ)	ព្រោម្យនាំ
បណ្ត. ព្រោម្យនា	ព្រោម្យទី, ព្រោម្យនឹង
ន. ព្រោម្យនៅ, (ព្រោម្យនូវ)	ព្រោម្យនាំ
ស. ព្រោម្យនិ	ព្រោម្យនូវ
អ. ព្រោម្យ	ព្រោម្យនៅ

អន្ត “អន្ត, អាម្ចារ, ហិន្ត” បារិភទបាល: បំផែកសុខ្សោះ

ឯករាបនេះ:	ឯករាបនេះ:
ប. អន្ត	បណ្ត. អន្តនា
ទ. អន្តនាំ, (អន្ត)	ន. អន្តនៅ
ត. អន្តនា	ស. អន្តនិ
ច. អន្តនៅ	អ. អន្ត

**សេខ ១ “សេច្ចាស្សែ” បានិត្យិត្យិកៈ នឹង បំបុណ្ឌ និងសេច្ចាស្សែ និង
បំបុណ្ឌបំបែកប៉ូលេស**

<p>ឯកវគ្គ៖</p> <p>ប. សេខា</p> <p>ទ. សេខាលំ, សេខាកំ, (សេខំ)</p> <p>ក. សេខិត្តា</p> <p>ប. សេខិត្តូ, សេខិត្តា,</p> <p>បញ្ជ. សេខិត្តា</p> <p>ន. សេខិត្តូ, សេខិត្តា</p> <p>ស. សេខេ</p> <p>អ. សេខ, (សេខា, សេខិ, សេខិ, សេខិ)</p>	<p>ឯកវគ្គ៖</p> <p>បរិច្ឆេទ៖</p> <p>សេខាលោ (សេខាយ៉ា, សេខិត្តា)</p> <p>សេខាលោ (សេខាយ៉ា, សេខិត្តា)</p> <p>សេខាយ៉ា, (សេខិត្តី)</p> <p>សេខាលំ, (សេខិត្តី)</p> <p>សេខាយ៉ា, (សេខិត្តី)</p> <p>សេខាលំ, (សេខិត្តី)</p> <p>សេខាយ៉ា, (សេខិត្តី)</p> <p>សេខាលោ (សេខាយ៉ា, សេខិត្តា)</p>
---	--

ក្រុមហ៊ុន ឬ ឬ និង ស្ថិតិយ៍ ដើម្បី សេខិ “ស្ថិជាសម្ងាត់” បំបែក
ដំឡើងវិភាគិ ផ្សេច “នាមី” ។

**រាជ “ស្រួល” បោច្ចិនិត្តិកេះ នឹង បំណុលិតិត្សិត្សិល និង
បំណុលិតិត្សិត្សិល បំបែកប៉ូឡេដេខេះ**

ឯកវចនា:	ពហុវចនា:
ប. រាជា	រាជនោះ
ទុ. រាជនំ	រាជនោះ
ព. នគ្គា	រាជុទិ, រាជុតិ
បញ្ជ. នគ្គា, (រាជនោះ, រាជនុយ)	(នគ្គា) រាជនំ
បញ្ជ. នគ្គា	រាជុទិ, រាជុតិ
បញ្ជ. នគ្គា, (រាជនោះ, រាជនុយ)	(នគ្គា) រាជនំ
ស. នគ្គា, រាជិលិ	រាជនុ
អ. រាជ	រាជនោះ

ក្នុងឯកសារ ឬ៖ តិច_បច្ចេយជាត រាជិលិ “ ស្ម័គ្រី ” បំបែកដុំ
នឹងវិភាគិ ផ្លូច “ នវិ ” ។ សញ្ញាបន្ទុលមាស ដែលមាន រាជ សញ្ញា
នៅខាងចុង ផ្លូច មហាការ “ ស្ម័គ្រី, ស្ម័គ្រីរី ” ជាដើម
បំបែកផ្លូច បុរីន (ន ការនូវ បុលិន) ថ្មីកៅ ប. ឯក. មហាការ
ពហុ. មហាការនោះ នឹង អ. ពហុ. មហាការនោះ ។

ក្នុងឯកសារ ជាមួយនឹង បំបែកផ្លូច “ នវិ ” ។

អាណាព្យុ “ព្រះមានព្រះនាម, ព្រះមានលេខ”

និង ការណាម ចុំណិតិថ្លែងរដ្ឋប័ណ្ណោះ

ឯកវគ្គនៃ:	ពាណិជ្ជកម្ម:
ប. នាម	នាម, នាមណា
ទ. នាមណា	នាមណា, នាមណា
ស. នាមណា (នាមណាល)	នាមណាលី, នាមណាលិ
ប. នាមណា, (នាមណាលី)	នាមណា, នាមណាលី
បញ្ហ. នាមណា	នាមណាលី, នាមណាលិ
ស. នាមណា, (នាមណាលី)	នាមណា, នាមណាលី
ស. នាមណា, នាមណាលី (នាមណាលី, នាមណាលិ)	នាមណាលី
អាណាព្យុ, នាមណា	នាមណា, នាមណា

អាណាព្យុ “ព្រះអរហត្ស” ជាទិន្នន័យក៏ គឺ ប៊ុ. និង ឥតធម្មំ. ។ ប៊ុ. ត្រូវឱ្យ ប. ឯក. ជា អាណាព្យុ, អាណាព្យុ ក្រោមឯកនៃ ដូច នាមណាលី, ឥតធម្មំ. បុ: ល្អៈ-បច្ចុប្បន្ន ជា អាណាព្យុ បំបែកដូច “ឈរី” ។

ឯកចាត់ប្រព័ន្ធគាន់ខ្សោយ

១-អតិថា សង្កាត់ អន្តោយ ហិរញ្ញាយ សុខាយ បង្កើ ដែលត្រូវ ន
២-ត្រូវបង្ហាញ បង្កើ សុខាថ់, បង្កើ ដែលិស្សូរិ ន
៣-តីក្ស អន្តោយ អន្តោយ ភាពលេក្ត ិនិជិជិក្ត ន
៤-សាច់យោ មហាផិយំ នាមិយំ នហាយីក្ត ន
៥-របា អន្តោយ មហាល់នំ បាទ់តិ ន
៦-អន្តោ អន្តោយ វិរថា ធ្វើតិ ន
៧-ពាណិជ្ជ សាច់លេរា អន្តោយ អន្តោយ ពីករណិ ធមុបន្តិ ន
៨-កញ្ញា អស្សុ អន្តោ បាទិស្សូន្តិ ន
៩-មានោ ធ្វើឡើ សង្គ់ មានោ ន
១០-ត្រូវបង្ហាញ សង្គ់ សង្គ់ប្រុង្យ ភាពន ន

ចំណោមក្រុមជំនាញ ត្រូវបង្ហាញ:

- ១-ប្រព័ន្ធគាន់ តាមពន្ល់ ឧបនគ្គិក្ត ។
- ព្រាយុទ. ចូលទិន្នន័យ នូវព្រះមានព្រះភាគ (ក្នុងវត្ថុរំល្បៃន) ។
២-ក្នុមជំនាញ សាច់យោ ឥតិស្សូន្តិ ។
- កុមារទ. នឹងទៅ ការសាលាទ. (របស់ខ្លួន) ។
៣-របាយិវិឌ្ឍ អន្តោយ ក្នុង ។
- ព្រះរាជី ត្រូវដំឡើង្យ (នូវសម្រាប់ប្រើប្រាស់) របស់ព្រះរាជ ។

៥~អាមេរិក ចិត្ត ខេស់តិ ។

- ព្រះអរហត្ថ សំដែង នូវធី (ដល់ព្រះរាជា) ។

៥~តាមព្រះ សាធារណៈ ពិនិត្យ ចញ្ចប់ ។

- ព្រះមានព្រះរាជ ទ្រង់បញ្ញាក្នុង នូវឯកសារ ដល់សារកម្ម. (របស់ព្រះអង្គ) ។

៦~អាមេរិក ចិត្ត ចុច្ចិ ។

- ព្រះមានទួល សូរហើយ នូវបញ្ហា (នឹងព្រះមានព្រះរាជ) ។

៧~តាមព្រះ រាជីនិត់ ខេស់តិ ។

- ព្រះមានព្រះរាជ ទ្រង់សំដែងហើយ នូវទោស (នៃកាមទ.) ។

៨~រាជា ឲ្យត្រួតសារៈ ខេតិ ។

- ព្រះរាជា ទ្រង់បញ្ហាន (នូវព្រះរាជ) ដល់ទុគ្គលិនន. ។

៩~សោរ ពិនិត្យ អាមេរិក ចុច្ចិ ។

- ជិនន. ឬជាបើយ (នូវចក្ខុប្បច្ច័យ) ដល់ព្រះអរហត្ថទ. ប្រើនអង្គ ។

១០~ សាធារណិយំ នៅពេល រាជីនិតិ ។

- (ព្រះបុរិទ.) មកហើយ កាមវត្ថុ ដែកពន និកក្រុងសារតិ ។

ជំហានតំបន់ប្រជាធិបតេយ្យ

១. ព្រះបុរិទ. ចូលទៅវិរក ព្រះមានព្រះរាជ ក្នុងវត្ថុដែកពន ។

២. យើងទ. នឹងស្វាប់ នូវធី របស់ព្រះមានព្រះរាជ ក្នុងវិហារ ។

៣. អ្នកទ. ចូរស្វែរកដណ្ឌប់ នូវសំពត់ របស់ខ្លួន ។

៤. ដីវិន្ទោះរាជការ ចូលទៅ កាន់ត្រា ។
៥. អាមាត្វ របស់ព្រះរាជការ នឹងចូលទៅ កាន់ភូមិ ។
៦. ព្រះមានព្រះភាគ កំពុងសំដែង ធម៌ ដល់ព្រហ្មទ. ។
៧. យើងទ. គប្បីធ្វើ នូវទីផ្សារ ដើម្បីខ្លួន ។
៨. ជនទ. គប្បីប្រព្រឹត្ត នូវសុចិត្ត ។
៩. អ្នកទ. មិនគប្បីប្រព្រឹត្ត នូវទុចចិត្តទេ ។
១០. ព្រះយោគ ធ្វើ នូវសំណើ លើក្នុង ខ្លួន ។

នគរូប “អ្នកចិត្តឯនៈ” បានឱ្យបានឯក៖ គឺ ចុះឯក និងត្រួតពិនិត្យ និងបង្កើត និងរំលែកដោយ ចុះឯក បំបែកដោយ

នគរូប:	នរោរូប:
ប. នគរូប	នគរូប, នគរូបា
ឌ. នគរូបា	នគរូប, នគរូបា
ក. នគរូបា, (នោរូប, នគរូបិន)	នគរូបិន, នគរូបិន
ច. នគរូបា, (នោរូប, នគរូបិន)	នគរូប, នគរូបានា
បញ្ជ. នគរូបា, នោរូប, (នគរូបិន), នគរូបិន)	នគរូបិន, នគរូបិន
ន. នគរូបា, នោរូប, (នគរូបិន)	នគរូប, នគរូបានា

ស. តម្លៃ, (តម្លៃពី, តម្លៃទិន្នន័យ)	តម្លៃពី
អារ. នៅរា	តម្លៃរា, តម្លៃរាយ,
	នោល្តា, នោល្តាយ
បើកតិច. ផ្សាគសំ តម្លៃ ជា នោល ឬ នោល ឬ ល្អី-បច្ចុះ បានយុបជា នោលី ហំបេកដូច "លានី" ។	

សង្គ "សាល្តា, ក្រុង" និង សាល្ត គឺជីថិត ចិត្តភាពប៉ុណ្ណោះ

ឯកវិធី:	ឯកវិធី:
ប. សាលា	សាលានោ
ទ. សាលាកំ	សាលានោ
ក. សាលានា, សង្គនា	សាលានោហិ, សាលានោនិ
ច. សង្គ, សង្គនា (សង្គនិរឿ)	សាលានោលំ, (សាលានោលំ, សង្គលំ)
បញ្ហ. សាលានា	សាលានោហិ, សាលានោនិ
ន. សង្គ, សង្គនា (សង្គនិរឿ)	សាលានោលំ, (សាលានោលំ, សង្គលំ)
ស. សង្គិ	សាលានោនុ
អារ. សង្គា, (សង្គ)	សាលានោ

ඡිසු ” ජිසා ” වූ කාම්පු ප්‍රධානීය ජ්‍යෙෂ්ඨඩුප්පේ:

ඛගර්පන:	චගුර්පන:
ඒ. ජිසා	ජිසාව
ඓ. ජිසාස්	ජිසාව
ඔ. ජිසා, ජිසුවා	ජිසාහි, ජිසාට්, ජිසුහි, ජිසුස්
ඕ. ජිසු, ජිසුවා (ජිසුසු)	ජිසාල්, ජිසුල්
ඖ. ජිසා, ජිසාවා (ජිසුසු)	ජිසාහි, ජිසාට්, ජිසුහි, ජිසුස්
඘. ජිසා, ජිසාවා (ජිසුසු)	ජිසාල්, ජිසුල්
඙. ජිසී	ජිසායු, ජිසුසු
ක. ජිසා,	ජිසාව

ඡාසු ” ජාසා ” වූ කාම්පු ණ්ල්‍යැංචියි ජ්‍යෙෂ්ඨඩුප්පේ:

ඛගර්පන:	චගුර්පන:
ඒ. ජාසා	ජාසාව
ඓ. ජාසාස්	ජාසාව
ඔ. ජාසා, ජාසුයා	ජාසාහි, ජාසාට්, ජාසුහි, ජාසුස්
ඕ. ජාසු, ජාසුයා	ජාසාල්, ජාසුල්
ඖ. ජාසා, ජාසුයා	ජාසාහි, ජාසාට්, ජාසුහි, ජාසුස්

ន. មាត្រា	មាត្រាណាំ
ស. មាត្រិ	មាត្រាម្លូ, មាត្រាវុ
រ. មាត្រា	មាត្រានោ

នៅ “បិត្ត” ជាទិលិន្តិក៖ គឺ បំបែកដូច បំបែកលិង្ឋ បំបែកដូច “អ្នខេ” ដែលបែកត្រា នៅ៖ នៅ នឹង វិភាគ ត្រួរ ឯកវចន៖ ដូចមេះ:

ឯកវចន៖ ឯកវចន៖

ទ. មាសា	បញ្ជ. មាសាធា
ស. មាសាធា	ន. មាសាធា
រ. មាសាធា	ស. មាសិ

អនុ “អនុ (អំពើ)” និង អាមីន ឬខ្ញុំសាគចិត្ត បំបែកដូចខាងក្រោម៖

ឯកវចន៖ បញ្ជ. ឯកវចន៖

ប. ឥត្តិ	ឥត្តិ
ទ. ឥត្តិ	ឥត្តិ
ស. ឥត្តិនា, ឥព្យិន (ឥត្តិនា, ឥត្តិឬ)	ឥព្យិឬ, ឥព្យិអិ,
រ. ឥត្តិនា, ឥត្តិវ្សី	ឥព្យិវ្សី
បញ្ជ. ឥត្តិនា, ឥត្តិវ្សី, ឥត្តិធម្មា	ឥព្យិធម្មិ, ឥព្យិអិ

ប. កម្ពុជា, កម្ពុជ្រូ	កម្ពុជា
ស. កម្ពុជិ, កម្ពុជី, កម្ពុជិ, កម្ពេ	កម្ពុជ្តុ, កម្ពុជុ
អាហ. កម្ពុ	កម្ពុជិ
នៅ “ត្រា” និង កាមណី ថាគ្និំនិតិវិការ: តី ចុ. និទន់សិនិតិ និង កំណើន បំផែកបុគ្គល់	
ឯករាជន:	ពហុរាជន:
ប. ត្រា	តាមទា
ឌុ. តាមា, តាម៉ា	តាមទា
ក. តាមនា	ត្រាយិ, ត្រាយិ, តាមទិ, តាមទិ
ច. តាមស្សូ	ត្រាលំ, គុណំ, តាមាលំ, តតំ
បញ្ជ. តាមស្សា, តាមស្សា, តាមា	ត្រាយិ, ត្រាយិ, តាមទិ, តាមទិ
ប. តាមស្សូ	ត្រាលំ, គុណំ, តាមាលំ, តតំ
ស. តាមស្សិ, តាមស្សិ, តាមទ	ត្រាយុ, តាមទុ
អាហ. តាម	តាមទា

អិរឃាណស្ស ខាងក្រោមនេះ បានអនិតការណ៍

ធមិ	ច្បាយបង្កំហើយ	ធមេនិ	កែវិនិទ្ទេហើយ
ធមិ	សុរហើយ	ធមិ	ភ្នែរហើយ
សុធមិ	ស្វាប់ហើយ	ធមិ	នាំនិទ្ទេហើយ

ការពេទ្យ	សំដើរហើយ	វិនិស់	ចុះហើយ
អ្និតុលាកែវ	ក្រឡូកមិល	ហិរិ	ត្រាច់ទេហើហើយ
	ហើយ	បុតិ	ចុះហើយ

ជំហានតំប្រឈរបាននាមខ្លួន

- ១~ក្រឡូកមិល ឈើតុលាកែវ សោភាពំ អវិតិនិតិសុ ឬ
 ២~ឈើតុលាកែវ សោភាពំ អវិតិនិតិសុ ឬ
 ៣~ឈើតុលាកែវ សោភាពំ អវិតិនិតិសុ ឬ
 ៤~ឈើតុលាកែវ សោភាពំ អវិតិនិតិសុ ឬ
 ៥~ក្រឡូកមិល ឈើតុលាកែវ សោភាពំ អវិតិនិតិសុ ឬ
 ៦~ឈើតុលាកែវ សោភាពំ អវិតិនិតិសុ ឬ
 ៧~ឈើតុលាកែវ សោភាពំ អវិតិនិតិសុ ឬ
 ៨~ឈើតុលាកែវ សោភាពំ អវិតិនិតិសុ ឬ
 ៩~ឈើតុលាកែវ សោភាពំ អវិតិនិតិសុ ឬ
 ១០~ការពេទ្យ អវិតិនិតិសុ ឬ ការពេទ្យ អវិតិនិតិសុ ឬ

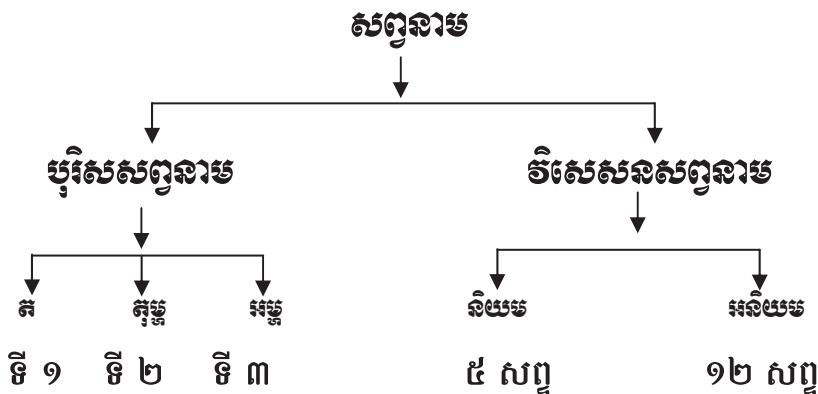
ជំពូកបានក្រុងធម៌ ត្រូវបានលើក

- ១~ខ័ណ្ឌ ធម៌ ឬ
 - បពិក្រមហាការណ (ព្រះអង្គភ័ប្រើប្រាស់) សូមឃុំ ឬ
 ២~ក្រឡូកមិល ឈើតុលាកែវ អវិតិនិតិសុ ឬ

- ព្រៃញ. ថ្វាយបង្កំហើយ (នូវព្រះសាស្ត្រ) ក្នុងទេរលោក ។
- ៣~ខ្ពស់ ចិត្ត ទិន្នន័យ និស្សីជូន ។**
- បុគ្គល. និងធ្វើ (នូវការងារទ.) តាមខ្លួន នៃបិតា ។
- ៤~តែងចាន់ខ្លៅ ឱណាទូន នាមេស៊ី ។**
- នាយកោចាល កែវិស់ហើយ (នូវគោទ.) ដោយដំបង ។
- ៥~ខាងក្រោម លេខពន្លេ ចង្វឹម សុខិត្តិសុ ។**
- មនុស្សទិន្នន័យ ស្ថាប់ហើយ នូវធម៌ (នៃព្រះសាស្ត្រ) ក្នុងរក្សាណេតែន ។
- ៦~តុឡប់ តាមពន្លេ បិត្តិសុ សុខាភ័ណ៌ ។**
- (បពិត្រអ្នកដែលមិនមែន) អ្នកទ. សុមស្ថាប់ នូវព្រះបរិត្ត ដោយ-សេចក្តីគោរព ។
- ៧~របៀប នាមពន្លេ និស្សីជី ។**
- ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា (របស់ព្រះអង្គ) ។
- ៨~អាហារខ្លោះ សិលិក តម្លៃ ។**
- ព្រះអរហត្ថទ. ទៅហើយ ការសំណាក់ (នៃព្រះរាជា) ។
- ៩~ខាងក្រោម ធម្មពន្លេ បុគ្គលិក ទិន្នន័យ ។**
- មាតាទ. (តែងខ្សែ) នូវខ្លួន ដល់បុគ្គល. របស់ខ្លួន ។
- ១០~ពហុ ទេនា ចង្វឹម សុខិត្តិសុ ។**
- ទេរគាទ. ប្រើប្រាស់ស្ថាប់ហើយ នូវធម៌ (របស់ព្រះមានព្រះរាជា) ។

ជំហានតំប្រឈរនាយកដ្ឋាន

១. ទេរតាន. ចុកពិហីយ ចាកទេរលោក ។
២. ភីកូ ទូលសូរហីយ នូវប្រស្តា នឹងប្រាជៈសាស្តា ។
៣. មនុស្សទៅបានរួមចិត្ត នូវផែនដី ។
៤. ក្នុងប្រុសទៅបានរួមចិត្ត នូវផែនដី ។
៥. ក្នុងស្រី នូវផែនដី ។
៦. ក្នុងប្រុសប្រើបាន នូវផែនដី ។
៧. នាយកគោតាល កែវិក នូវគោតាល នាយកបាន ។
៨. មច្ចុ ក្នុងកែវិក នូវអាមេរិក របស់ស្ថាបី ។
៩. មនុស្សទៅបានរួមចិត្ត នូវប្រាជៈសាស្តា ។
១០. អ្នកប្រើបាន នូវផែនដី ។

នាមដែលប្រើជំនួស ឬ ជំនួយនាមនាម ហេតា សញ្ញនាម,
មាន ២ យោង គឺ : បុរិសសញ្ញនាម ១, វិសេសនសញ្ញនាម ២ ។

ចូលរិទ្សាថ្មី

នៅពេលប្រើជំនួសយោង មនុស្ស សង្ឃ ឬ អូរ ហេតា
ចូលរិទ្សាថ្មី មាន ៣ យោង គឺ :

“ ន ” ប្រើថា “ ព្រះអង្គ, លោក, នាង, គេ, គាត់, រ ” ១,

“ នូន ” ប្រើថា “ ព្រះអង្គ, លោក, អ្នក, នាង, ឱង, រា,
ហង, ” ១,

“ នូន ” ប្រើថា “ ខ្លួន ព្រះអង្គ, ខ្លួន ព្រះក្រុណា, ខ្លួន គាត់, ខ្លួន ឱង,
អញ្ចប់, ខ្លួន ម្នាស់, ខ្លួន មាត្រាការ, មាត្រា, អញ្ច, យើង, យើងខ្លួន... ” ១ ។

ន នូន នូនខ្លួន ចំបែកជុំប្រែ៖

ឯកវគ្គ:	ពាហុវគ្គ:
ប. នៅ	នៅ
ទី. នៅ, នៅ	នៅ, នៅ
គ. នៅនៅ	នៅហើ, នៅហើ
ច. នៅនូន, នៅនូន	នៅនូន, នៅនូន, នៅនូន, នៅនូន

បញ្ហ. នគរូប, នគរូប, នគរូប	នៅទី, នៅទី
ន. នគរូប, នគរូប,	នៅទី, នៅទី, នៅទី, នៅទី
ស. នគរូប, នគរូប, នគរូប, នគរូប	នៅទី, នៅទី

ន ឃុំ ភ្នែកតែងតាំង ចំណេះការប្រព័ន្ធមេខ្លោយ

ឯករាជន:	ពហុរាជន:
ប. នគរូប	នគរូប
ន. នគរូប, នគរូប	នគរូប
ស. នគរូប, (នគរូប)	នគរូប, (នគរូប)
ប. នគរូប, នគរូប, នគរូប, នគរូប	នគរូប, (នគរូប)
បញ្ហ. នគរូប, (នគរូប)	នគរូប, (នគរូប)
ន. នគរូប, នគរូប, នគរូប, នគរូប	នគរូប, (នគរូប)
ស. នគរូប, នគរូប, (នគរូប), នគរូប, នគរូប	នគរូប

ន សុំ ភ្នែកបំសកលិដ្ឋ បំបែកដូច ន សុំ ភ្នែកបំលិដ្ឋដៃ
ថ្ងៃកែវ ប. ឯក. ជា នៅ ប. នគរូប, ជា នគរូប ប៉ុណ្ណោះ ។

តុម្ខ សញ្ញ ជាកិលិន្ទិក: គិ បុ. ត. និង នបុ. បំបែកដែបបម្បយដ្ឋូចខាងក្រោម

ឯករាជន:

- ប. ត្រី, ត្រុពំ
- ទុ. តាំ, តាមំ, ត្រុពំ, (ត្រី)
- ត. តាយា, (ត្រុយា) នៅ,
- ច. ត្រុយំ, (ត្រុមំ), តាម, នៅ
- បញ្ហ. តាយា
- ន. ត្រុយំ, (ត្រុមំ), តាម, នៅ
- ស. តាយិ, (ត្រុយិ)

ពាណិជន:

- ត្រុម្ខ, (ត្រុមំ, ត្រុម្ខាលំ), នៅ
- ត្រុម្ខ, (ត្រុម្ខាគាំ, ត្រុមំ, ត្រុម្ខាលំ),
នៅ
- ត្រុម្ខាគិ, នៅ
- ត្រុម្ខាគាំ, នៅ
- ត្រុម្ខាគិ
- ត្រុម្ខាគាំ, នៅ
- ត្រុម្ខាគិ

អង្គ សញ្ញ ជាកិលិន្ទិក: គិ បុ. ត. និង នបុ. បំបែកដែបបម្បយដ្ឋូចខាងក្រោម

ឯករាជន:

- ប. អហា
- ទុ. ថាំ, ថមំ
- ត. ថាយា, ថេ

ពាណិជន:

- ថយំ, (អង្គ, អង់, អង្គាលំ), នៅ
- អង្គ, (អង្គាគាំ, អង់, អង្គាលំ), នៅ
- អង្គម្ខាគិ, នៅ

ပြ.	ဖော်, (ဆန္ဒိ), ဖော် (ဖော်), ဖော်	ဆန္ဒုက္ခိ, လျော်
ပဂ္ဂ.	ဖော်	ဆန္ဒီဘီ
၂။	ဖော်, (ဆန္ဒိ), ဖော်, (ဖော်) ဖော်	ဆန္ဒုက္ခိ, လျော်
၃။	ဖော်	ဆန္ဒီဘီ

ဘိုးဘဏ်ပြုပွဲဘဏ်များ

၁-အတူ ဘုရား ရောဂါတ် ဆူဗ္ဗာနီ ဖဲ နော ဆန္ဒိ စူဗိုလာနီ ဖဲ
 ၂-ဖော် ပို့ဆာ အောင် အမောင် ဖဲ တော် ဖော် ဖဲ ဘဏ် ရော နော် အောင် ဖဲ
 ၃-ဆန္ဒီဘီ တာတော် ရော ဆန္ဒီဘီ ဖဲ အောင် တော် အောင် ဖဲ အောင် ဖဲ
 ၄-ဆန္ဒီဘီ ပို့ဆာ ရော ဆန္ဒီဘီ ဖဲ အောင် တော် အောင် ဖဲ အောင် ဖဲ
 ၅-ဆန္ဒီဘီ ရော ဆန္ဒီဘီ ဖဲ အောင် တော် အောင် ဖဲ အောင် တော် အောင် ဖဲ
 ၆-ဟန္တ် ဆန္ဒိ ဆူဗ္ဗာနီ အောင် ဖဲ ထူး တံ့ ပေါ် အောင် ဖဲ
 ၇-ဆောင်းရော ပို့ဆာ ရောဂါတ် ဆူဗ္ဗာနီ ဖဲ အောင် ပို့ဆာ ရောင်းခါ ဖဲ
 ၈-ဖော် ဘုရား ပို့ဆာ ဆန္ဒိ စူဗိုလာနီ ဖဲ အောင် ပို့ဆာ ဆန္ဒီဘီ ဖဲ
 ၉-ခြုံစောင်းရော ပို့ဆာ ဆန္ဒိ ဖူးဆူဗ္ဗာနီ ဖဲ အောင် ပို့ဆာ ရောင်းခါ ဖဲ
 ၁၀-ခိုက္ခို တာတော် ပို့ဆာ ဖော် ဖဲ အောင် ပို့ဆာ ရောဂါတ် ဆူဗ္ဗာနီ ဖဲ

ចំណោមាស្ត្រិតី ត្រួតពន្លោះ

- ១~ ឧបឆ្លងយោ គិត្យល្អា ហេវតិ ធម៌ទា ហេវតិ ។
- ឧបជ្រាយ់ (របស់ខ្ញុំ) ជាបុគ្គលមាស់ (លោក) ជាអ្នកមានកម្មាំង។
- ២~ អាបិវិយោ ឥតហេវតិ ឥ ស្ថាបិត្យា ហេវតិ ។
- អាចាយ (របស់លោក) ជាអ្នកឈ្មោះ ។ (លោក) ជាបុគ្គល មានដំណឹង ។
- ៣~ មេឡើ អាបិវិយោ ហេវតិ ឥ សិទ្ធិក្រោម ហេវតិ ។
- (លោកម្នាស់) ជាអាចាយ របស់ខ្ញុំ ។ (ខ្ញុំ) ជាសិស្ស ។
- ៤~ មិត្តោ មិត្តោ ហេវតិ ឥ អង្វែវាំ អនុកម្ពុជាំ ។
- បិតាដិតិស្រីស្រឡាញ់ (នៃយើងទ.) ។ (លោក) តែងអនុគ្រោះ
ដល់យើងទ. ។
- ៥~ បុណ្ណោ អតិថិជនបុណ្ណោ ហេវតិ ឥ មេហោមេហោ
..... ឪនាងំ ឯស្សី ។
- កូន (របស់ខ្ញុំ) ជាអារជាកបុត្រ ។ មហាផេរោះ និងឱ្យនូវឱ្យរាង (ដល់រាង) ។
- ៦~ ធម្មោ ធម្មោ មេហោមេហោ ដែលឯកស្សាទិ ។
- ម្នាលកិក្តុទ. កចាកត និងសំដែង នូវធម្មោ (ដល់អ្នកទ.) ។
- ៧~ មិត្តោ មិត្តោ ហេវតិ ឥ បុណ្ណោ បុណ្ណោ បុណ្ណោ បុណ្ណោ ។
- ឯកស្សាទិ ស្ថាបិត្យា ហេវតិ ។ កូនចុងក្រោះ តែងបាននូវត្រួយ (របស់គាត់) ។

៥~ ធម្មោ នៅលោ ពសតិ ឬ មព្វុ សយតតិ ។

- ធម្មា (របស់ខ្ញុ) នៅក្នុងផ្ទះ ។ (វា) ដេក លើវិគ្រ ។

៥-ឯក្តុ តាមំ មីស្ស ឬ អាកាមំ មច្ចាសមិត្ថូន្លិ ។

- ភិត្យុទ. ត្រាចំឡើ កាន់ប្រុក (ដើម្បីបិណ្ឌិត) ។ (លោកទ.)

នឹងត្រឡប់មកវិញ កាន់វត្ថុ ។

១០-ឧបាសិទ្ធិភាព ចង្វឺ សុទ្ធបន្លិ ឬ ហិត្តំ បសិទតិ ។

- ឧបាសិកាទ. ស្អាប់ នូវធម៌ (នៃព្រះសាស្ត្រ) ។ ឪត្តុ (របស់នាងទ.)

រំមង្គ្រះថ្វា ។

ជំហានតំប្រឈរភាពិវឌ្ឍន៍

១.គោ របស់ខ្ញុ ទៅ ព្រៃ ។ វា កំពុងសុី ស្រួលទ. ។

២.មាន់ព្រឹន. ទីបមក កាន់ផ្ទះ ។ វាទ. កំពុងដេក ។

៣.កូនប្រុសទ. របស់ខ្ញុ ទៅហើយ កាន់វត្ថុ ។ វាទ. កំពុងស្អាប់ ធម៌ ។

៤.កូនប្រឹន. របស់លោក តែងស្អាប់ ធម៌ ។ ឪត្តុ របស់វាទ. កំពុង-
រំមង្គ្រះថ្វា ។

៥.ថ្វ កំពុងសុី ឲយ ។ ចូរឯង រាយ វា ។

៦.សេះទ. កំពុងពេល តាមផ្ទុរ ។ យើង នឹងចាប់ នូវវាទ. ។

៧.ឧបាសកទ. កំពុងស្អាប់ ធម៌ ។ ឪត្តុ របស់គាត់ទ. តែងវិករាយ
វិគ្រលែង ។

៤.គោរព របស់អ្នក កំពុងលាយ ជិតផ្ទះ របស់ខ្ញុំ ។
៥.តែនីមួយៗ នៅក្រោម តូងវត្ថុ របស់យើងទេ ។
៩០.អ្នកទាំងអស់ គឺជាប្រជាពលរដ្ឋ ។

ពិនិត្យសាស្ត្រលាច់

ស្អាមសម្រាប់ប្រើជាដំឡើយនាមនាម មានលំនៅជាបន្ទី
រិស់សន៍: ហេវថា វិស់សន៍ស្អាម មាន ២ យ៉ាងគី: និយម ១
និយម ៩ ។

វិញ្ញាណ

វិស់សន៍ស្អាម ដែលសំដែងសេចក្តីឡើងទាក់ដាច់ប្រើប្រាស់
ហេវថា វិញ្ញាណ មាន ៥ ស្អាម គី: ១ “នៅ៖”, ២ “នៃ៖”, ៣ “ហើយ”,
៤ “នៅឯណ៌”, ៥ “នៅក្នុង”, ៦ “ម្នាក់ឡើង”, ៧ “ម្នាក់ឡើង”, ៨ “ក្រោន់ឡើង”,
៩ “នៅក្នុង, (នៅឯណ៌) ” ។

អវិញ្ញាណ

វិស់សន៍ស្អាម ដែលសំដែងសេចក្តីមិនឡើងទាក់ មិនដាច់
ប្រើប្រាស់ ហេវថា អវិញ្ញាណ មាន ១២ ស្អាម គី: ១ “និរាង, ឱរាង,
ដែល” ២ “ដែល, នៅក្នុង” ៣ “និរាង, ឱរាង” ៤ “ឱរាង, និរាង”
៥ “ដែល, នៅក្នុង” ៦ “ដែលឡើង, ឱរាងឡើង” ៧ “និរាង, ឱរាង”,

“ណା, ଡାମ୍ଭ୍ୟ, ଡାକ୍ଷଃ, ମ୍ରୀ, ପ୍ରତମ୍ଭ” ଏବଂ “ତୁଳମ୍ଭ୍ୟ” ଏବଂ
“ମୁଗ୍ଧଃ, ତୁଳକ୍ଷଃ, କ୍ଷଃ”, ଏବଂ “ଛାନ୍ଦଗ୍ନ, ଛାନ୍ଦମସ, ଛାନ୍ଦମୁଲ,
ଛାନ୍ଦପ୍ରସ୍ତ୍ରଙ୍ଗ”, କି “ଡା, ମୁଗ୍ଧଡା, ପ୍ରତମ୍ଭଡା, ମ୍ରୀ” ।

ଶବ୍ଦରେଖା ଅଳ୍ପିତତ ଶ୍ଵର

ଯ ସବ୍ର କୁଣ୍ଠବୁଲିଣ୍ଠ ବ୍ରେବଗଫୁର୍ତ୍ତେଃ

ନିକର୍ମକ:	ବାହିର୍କର୍ମ:
ବ. ଯେତା	ଯେତ
ଦ୍ଵ. ଯେ	ଯେ
ତ୍ର. ଯେତାନ୍ତି	ଯେତନ୍ତି
ଚ୍ଚ. ଯେତନ୍ତ୍ୟ	ଯେତନ୍ତ୍ୟ, ଯେତନ୍ତ୍ୟାଳ୍ମି
ପର୍ମ. ଯେତନ୍ତ୍ୟା, ଯେତନ୍ତ୍ୟା	ଯେତନ୍ତି
ମ୍ର. ଯେତନ୍ତ୍ୟ	ଯେତନ୍ତ୍ୟ, ଯେତନ୍ତ୍ୟାଳ୍ମି
ଶ୍ଵ. ଯେତନ୍ତ୍ୟ, ଯେତନ୍ତି	ଯେତନ୍ତ୍ୟ

ଯ ଏବଂ କୁଳନେତ୍ରବ୍ରତ୍ତିଲ୍ଲ ଶବ୍ଦରେଖାବ୍ରତ୍ତେଃ

ନିକର୍ମକ:	ବାହିର୍କର୍ମ:
ବ. ଯେତା	ଯେତ
ଦ୍ଵ. ଯେ	ଯେ

ក. យោង	យោង
ប. យេស៊ូវា	យោស់, យោសាលាំ
ច. យោង	យោង
ន. យេស៊ូវា	យោស់, យោសាលាំ
ស. យេស៊ូវី, (យោង)	យោសុ

យើ សញ្ញា ក្នុងនឹងបំសកលិង្ឋ ហំបែកដូច យើ សញ្ញា ក្នុងបំលិង្ឋដែរ
ប្រើកត់ ប. ឯក. ជាយៅ, ប. ទុ. ពហុ, ជាយោនិ បុំណោរាជ ។

អនិយម ៩០ សញ្ញា គី នេញ្ញា, នេញ្ញាស, នេញ្ញាសម, យុ,
អប់, នេញ្ញា, នេញ្ញាស, ឯក, ឯកថ្មី, នៅ, និង ឧត្តម, “ទាំងពីរ”
នេះ ហំបែក ដូច យើ សញ្ញា ក្នុងលិង្ឋទាំង ៣ ។

គី សញ្ញា គីរីយបន់ជាតិ គី កែក្នុងនឹងបំសកលិង្ឋ ប. ទុ. ឯក.
បុំណោរាជ ក្រោពីនេះ ជាសំជាតិ គី ហើយហំបែកក្នុងត្រួតលិង្ឋ ដូច យើ
សញ្ញា ។

និងបិចចេកខាងក្រោម និយម

ន.សញ្ញា មានវិធីហំបែកទាំង ៣ លិង្ឋ ត្រូវត្រូវនឹង ន. សញ្ញាដា
បុរិសសញ្ញាមដែរ ក្រោមហេតុនោះ មិនបាច់ហំបែកក្នុងនិងនៃទៅឡើងទេ ។
និន.សញ្ញា បើជាបុំលិង្ឋ ប. ឯក. ឯសោរ, ពហុ, ឯតេ ។ ល. ។

ເບີຜ່າ ກົດື້ນິ້ງ ຜ້າ ດົກ, ດົກ 1 ຕົບ. ຜ້າ ດົກ, ດົກລົມ 1 ລ 1
ມີໃນເບຸກໆທີ່ໄດ້ບໍ່ບໍ່ກ ແ ສັງ ຕາມລົມຈຳກຳ ຕ ຂາຍເລີ່ມ 1

ສັຫ ໄ້ນ ສູລະບຸບົນຫຼີ້ນ ປຶ້ມເປັກບູແບບ:

ນກວົບຄ:	ດຖວົບຄ:
ປ. ຂອງ	ສັຫ
ຊ. ສັຫ	ສັຫ
ດ. ສັຫລາ, ຂອງລາ	ສັຫລາ, (ບໍ່ທີ)
ປ. ສັຫຫຼູ, ຂອງຫຼູ	ສັຫຫຼູ, ສັຫຫຼູລົມ (ບໍ່ທີ)
ບໍ່. ສັຫຫຼູ, ສັຫຫຼູ, ຂອງຫຼູ	ສັຫຫຼູ, ດົກ
ຮ. ສັຫຫຼູ, ຂອງຫຼູ	ສັຫຫຼູ, ສັຫຫຼູລົມ (ບໍ່ທີ)
ສ. ສັຫຫຼູ, ສັຫຫຼູ, ຂອງຫຼູ	ສັຫຫຼູ, (ບໍ່ທີ)

ສັຫ ໄ້ນ ສູລະສົ້ນຫຼີ້ນ ປຶ້ມເປັກບູແບບ:

ນກວົບຄ:	ດຖວົບຄ:
ປ. ຂອງ	ສັຫ
ຊ. ສັຫ	ສັຫ
ດ. ສັຫຫຼູ,	ສັຫຫຼູ
ປ. ສັຫຫຼູ, ສັຫຫຼູຫຼູ, ຂອງຫຼູ	ສັຫຫຼູ, ສັຫຫຼູລົມ,

បញ្ជ. តំថាយ, ន. តំថិស្ស្រា, តំថិស្ស្រាយ, នស្ស្រា ស. តំថិស្ស្រី, នស្ស្រី, (តំថាយ) តែម សញ្ញា ក្នុងនប់សកលិន្ទ បំបែកដូច តែម សញ្ញា ក្នុងបំលិន្ទ ដើរ ប្រើកត់ ប. ទុ. នក. ជា តំខំ ប. ទុ. ពហុ. ជា តំថាលិ បុណ្ណាង់។	តំថាយិ តំថាយំ, តំថាលិនំ តំថាលុ
--	--------------------------------------

អង្គ នៅ ភ្នែកបុំគ្រឹះ ចំណេះការប្រែងប្រាក់

ឯកវចនា:	ពហុវចនា:
ប. នអ្ន, នស្ស	នអ្ន
ទុ. នអ្ន	នអ្ន
ក. នអ្ននា	នអ្និនិ
ប. នអ្នន្ត្រ, នអ្ននោ	នអ្ននំ, នអ្ននាលិនំ
បញ្ជ. នអ្នន្ត្រ, នអ្នន្ត្រ	នអ្និនិ
ន. នអ្នន្ត្រ, នអ្ននោ	នអ្ននំ, នអ្ននាលិនំ
ស. នអ្នន្ត្រ, នអ្នន្ត្រ	នអ្ននុ

អង្គ សេរ ភ្នែកនិតិថ្លែ ចំណែកជុំថ្លែ៖

ឯកចំណែក:	ពហុចំណែក:
ប. អង្គ, អន្ត	អង្គ
ទ. អង្គ	អង្គ
ក. អង្គយា	អង្គិ
ប. អង្គិយ្យា	អង្គិ, អង្គិយាងំ
បញ្ហ. អង្គយា	អង្គិ
រ. អង្គិយ្យា	អង្គិ, អង្គិយាងំ
ស. អង្គិយ្យា, (អង្គយំ)	អង្គិ
អង្គ ស្ថ ក្នុងនបំសកលិន្ទ បំបែកដូចក្នុងបំលិន្ទ បែកតែ ប. ទ. ឯក. ជា អចិ ពហុ. ជា អង្គិ បុណ្ណារៈ ។	

វំបាត់ប្រជាធិបតេយ្យ

១. យោ ពាណិជ្ជ សេរិតិ, នៅ ពិភាសំ ធម្មុជានិ ឬ
 ២. មាន បុណ្ណំ អនុសាយិតិ, នៅ នគរូ ពិនាទេ តិចិតិ ឬ
 ៣. យោ បង្កិតិ បានិ, នៅ សុខិតិ អនុសាយិតិ ឬ
 ៤. សាច់យោ សិន្ទូរាងំ ពិនាទេ ជិតិ, នៅ តំ សុខិតិ ឬ
 ៥. ក្នុងរាង សិប្បៃ សិក្រិតិ, នៅ ពុខី ធម្មុជានិ ឬ

៦-សោរ មុខ បុណ្យា សោរ សោរនៅ បញ្ជីសុ ន
 ៧-យោ ឧបាទិកា សិទេ តិចិតិ, តង្វុ ពិត្តា បាទិជតិ ន
 ៨-យោ ធមានិ ការិនិ, នៅ មហាល៊ី ឱ្យកំ អនុវត្តិស្រួលិ ន
 ៩-កា នាគ នាំ អន្តុកាំ ពិនិត្យិ បាទិស្រួលិ ន
 ១០-កា នាគ លោក សោរសំ បានិ បានិ ថោរិ ន

ចំពោរុបាក្ស័ត្រិទិ ត្រូវតម្លៃ៖

១-យោ ប៉ោនា ឱ្យកូនិតិ បាទិ, ឱ្យកំ អនុវត្តិ ។
 - ធនុរាជ ប្រព្រឹត្ត នូវទិន្នន័យ (ធនុរាជ) រំមែនសោយ នូវទិន្នន័យ ។
 ២-យោ ក្បាហាន សិច្ឆិ សិក្សិ នូវទិន្នន័យ ដល់ បានិ ។
 - កុមារទ. ណា សិក្សា នូវសិប្បៈ (កុមារទ. នោះ) កែងចាន នូវត្រួរ ។
 ៣- ពបសំ ពជាតិ ពជាតិ ។
 - ខំពោល នូវពាក្យ (ណា) អ្នកចូរ ពោល នូវពាក្យ (នោះ) ។
 ៤-យោ ឧបាទិកា សិទេ តិចិតិ, ពិត្តា បាទិជតិ ។
 - ឧបាទិកាបាតា តាំងនៅ ភូងសិល ចិត្ត (របស់ឧបាទិកាបាតា) រំមែន
 ឲ្យប្រែង ។
 ៥-បាតា បុណ្យា បុណ្យា អនុសាទិតិ នូវពិនិត្យ តិចិតិ ។
 - មាតា ប្រើនប្រដៅ នូវក្នុង (រ) តាំងនៅក្នុងឱ្យរាង នៅមាតា នោះ ។

- ៦.កត់ស្រួល និភូលា ចីរំ ដឹង នៅ បានឯក ។**
- យើងទ. ប្រគល ចីរំ ដលកិត្យអង្គិយាត កិត្យអង្គនោះ កែងចាន (នូវចិវរនោះ) ។
- ៧.កត់ស្រួល នុវត្ត ពន្លឹម, បញ្ហាណុវត្ត ពន្លឹម ។**
- អ្នកនៅ ក្នុងអាកាស ណាមួយ, (ខ្ញុំ) នៅក្នុងលីអាកាស ។
- ៨.កោ នត នុចិញ្ញា មេរាតិ ថម្ចំ នុចិញ្ញា មេរាតិ ។**
- អ្នកណា ជាអាចាយ របស់អ្នក (លោក) ជាអាចាយ របស់ខ្ញុំ ។
- ៩.ម៉ោង នត្វា និភូល ចីរំ នៅ បានឯក ។**
- យើងទ. ឱ្យទូរក្នុង ដលកិត្យ (ណាមួយ) កិត្យនោះ ទទួល (នូវក្នុងនោះ) ។
- ១០. នប់ ចង្វោ តិច្ច័នី និង ស្អែក ។**
- ព្រះរាជា (ណា) ស្តិតនៅ ក្នុងធម៌ ប្រជា (នៃព្រះរាជអង្គនោះ) កែងចាន នូវសេចក្តីសុខ ។

ជំហានចំព្រោះនាយករដ្ឋមន្ត្រី

- ១.ជនណា គប់រក បុគ្គលបាល, ជននោះ រំមេងចាន សេចក្តីវិនាស ។
- ២.បិតា ប្រើប្រាយ ក្នុងប្រើ, នាង តែងតាំងនៅ ក្នុងឱ្យរាង របស់គាត់ ។
- ៣.ជនទ. ណា ប្រព្រឹត្ត ធម៌, ជនទ. នោះ កែងចាន នូវសេចក្តីសុខ ។
- ៤.លោកគ្រូ ឱ្យ ឱរាង ដលសិស្សទ. គគ. កែងកែស្អាប់ ឱរាងនោះ ។
- ៥.កុមារិទ. សិក្សា សិប្បែរ. , គគ. នឹងចាន សេចក្តីចំរើន ។

៦. កូនប្រុសទ. គ្រប់គ្នា របស់អ្នកផ្សេ នឹងបួស ក្នុងពុទ្ធសាសនា ។
៧. ឧបាសិកាទ. ឯណាត តាំងនៅ ក្នុងសិលទ. , ចិត្ត របស់គាត់ទ.
រំមែងដ្ឋោះច្បាត ។

៨. ជនឯណា ធ្វើ ឬប, ជននោះ តែងដល់ ទុក្ខ ដំ ។

៩. ស្រីទ. លេយ្យាមី កំពុងដាំ ឬយ ដើម្បីលោកទ. ។

១០. បុរស លេយ្យាមី លួច គោទ. របស់គេ ។

សំខ្លោនពួន

សូន្យសម្រាប់ការបំនាយកម្ម ហេវថា សំខ្លោន មាន ២ យ៉ាងគឺ :
ចកតិសំខ្លោន ១ , ចុះនាយសំខ្លោន ២ ។

សំខ្លោនដែលការបំនាយកម្មប្រក្រកី ឱ្យដើងចំនួននាយកម្ម គិតការថា
“មួយ, ពី, ឬ, បួន, ព្រំ, ” ជាដើម ហេវថា ចកតិសំខ្លោន ថែក
ចេញជាពាណ ពួកគឺ :

តាំងកី ឯក “មួយ” ព្រៀងដល់ ចត្តុ “បួន” ហេវថា
សំខ្លោនពួននាម,

តាំងកី ឯក “ព្រំ” ព្រៀងដល់ ធម្មនាយកិ “កោសិបព្រំបិ”
ហេវថា សំខ្លោនពួននាម ,

តាំងកី ឯកិត្យាលិតែតែ បុ ឧទសាទ់ “កោសិបព្រំបួន” ព្រៀងដល់

អនឡេយ្យ “អសដ្ឋិយ” ជូនលាហោចា សំឡាត្រួតធម្មាន ជូន
លាហោចា សំឡាត្រួតធម្មាន, ។

—បុរាណសំឡា ហោចា សំឡាត្រួតធម្មាន ។

ពិធីវាប័បកតិសំឡា

ដើម្បីឱ្យងាយចំណាំ, វិធីវាប័បកតិសំឡា ចែកជា ៤ ផ្នែកដូចខាងក្រោម
ផ្នែកទី ១ វិធីវាប័បកតិសំឡា ២ ផល ៩០

សញ្ញាណលិ	សញ្ញាំប្រ	សញ្ញាណលិ	សញ្ញាំប្រ
ឯក	១	ឯ	៦
ឯិ	២	ឯន្ល	៧
ឯិ	៣	ឯន្ល់	៨
ឯត្ត	៤	ឯនិ	៩
ឯរូ	៥	ឯនិន	៩០

ផ្លូវការទី ២ ពិធីវាប័បកតិសំឡា ១១ ចន្ទំ ៩៩

សញ្ញាណលិ	សញ្ញាំប្រ
ឯកាគន, ឯកាគន	៩៩
ឯិនិន, ឯនិន	៩២
ឯនិន	៩៣
ឯត្តិនិ, ឯិនិន, ឯនិនិ	៩៤

សញ្ញាបាលី	សញ្ញាំប្រ
បណ្តុខន, បណ្តុលន	១៥
នៅខ្សែត	១៦
នគរូបន	១៧
អច្ចារន	១៨
.ឯករាជីន, ឧទវិស, ឯករាជីនតិ, ឧទវិសតិ	១៩
ពីន, មីនតិ	២០
ឯកពីន, ឯកពីនតិ	២១
ឆ្នាពីន, ឆ្នាពីនតិ, ពាពីន, ពាពីនតិ	២២
ផើពីន, ផើពីនតិ	២៣
បត្តុពីន, បត្តុពីនតិ, បត្តុព្រឹន, បត្តុព្រឹនតិ	២៤
បណ្តុពីន, បណ្តុពីនតិ	២៥
សព្វីន, សព្វីនតិ	២៦
សត្វីនពីន, សត្វីនពីនតិ	២៧
អច្ចីពីន, អច្ចីពីនតិ	២៨
.ឯករាជីនពីន, ឯករាជីនពីនតិ, ឧទតិស, ឧទតិសតិ	២៩
តីពីន, តីពីនតិ	៣០
ឯកត្វីន, ឯកត្វីនតិ	៣១

សញ្ញាបាលី	សញ្ញាំប្រ
ឯក្សាអំពើ, ឯក្សាអំពិ, ឯក្សាអំពុ, ឯក្សាអំពុតិ	៣២
ផេត្តិតិ, ផេត្តិតិតិ	៣៣
ហត្ថិត្តិតិ, ហត្ថិត្តិតិតិ	៣៤
ហរូប្តិតិ, ហរូប្តិតិតិ	៣៥
វត្តិតិ, វត្តិតិតិ	៣៦
សេត្តិតិ, សេត្តិតិតិ	៣៧
អល់ប្តិតិ, អល់ប្តិតិតិ	៣៨
អល់ប្តិតិ, អល់ប្តិតិតិ	៣៩
.ឯក្សាធិចនាប្តិតិ, ឧទបត្តាប្រើស, ឯក្សាធិចនាប្តិតិ, ឧទតាប្រើស	៤០
ហន្ទាប្តិតិ, នាប្តិតិ	៤១
ឯករបន្ទាប្តិតិ, ឯកនាប្តិតិ	៤២
មេបន្ទាប្តិតិ, មេនាប្តិតិ	៤៣
មេបន្ទាប្តិតិ, មេនាប្តិតិ	៤៤
មេបន្ទាប្តិតិ, មេនាប្តិតិ	៤៥
វត្តិបន្ទាប្តិតិ, វត្តិនាប្តិតិ	៤៦
ហត្ថិបន្ទាប្តិតិ, ហត្ថិនាប្តិតិ	៤៧
ហរូបន្ទាប្តិតិ, ហរូបនាប្តិតិ	៤៨
សេត្តិបន្ទាប្តិតិ, សេត្តិនាប្តិតិ	៤៩
សេត្តិបន្ទាប្តិតិ, សេត្តិនាប្តិតិ	៤៩

សញ្ញាបាលី	សញ្ញាំប្រ
អង្វែងតាមនឹវិត្ស, អង្វែងតាមនឹវិត្ស	៤៨
.វិគុលមានូរាង, ឧទបញ្ជាស, វិគុលមានូរាង, ឧទបញ្ជាស ៥៩	
ចាន្តាង, មណ្ឌលាង	៥០
វិគមានូរាង, វិគមានូរាង	៥១
ទ្វេមានូរាង, ទ្វេមានូរាង	៥២
តេមានូរាង, តេមានូរាង	៥៣
មក្សុមានូរាង, មក្សុម្រួលូរាង	៥៤
មព្យុមានូរាង, មព្យុម្រួលូរាង	៥៥
អង្វែងមានូរាង, អង្វែងម្រួលូរាង	៥៦
សម្រានូរាង, សម្រានូរាង	៥៧
សម្លៀមានូរាង, សម្លៀម្រួលូរាង	៥៨
អង្វែងមានូរាង, អង្វែងម្រួលូរាង	៥៩
.វិគុលសង្ខើ, ឧទស្សនី	៥៩
សង្ខើ	៦០
វិគសង្ខើ	៦១
ទ្វេសង្ខើ, ទ្វាសង្ខើ	៦២
តេសង្ខើ	៦៣

សញ្ញាបាបី	សញ្ញាំប្រ
មន្ទុស្សូន្តិ	៦៤
មព្យុស្សិ	៦៥
សស្សូន្តិ	៦៦
សល្លូន្តិ	៦៧
អប្បេស្សិ	៦៨
.វិក្សនាសែន្តិ, ឯនិស្សាតិ, វិក្សនាសែន្តិ, ឯនិស្សាតិ	៦៩
សល្លិ, សល្លិ	៧០
ឯកសែន្តិ, ឯកសែន្តិ	៧១
ទ្វេសែន្តិ, ទ្វេសែន្តិ	៧២
តេសែន្តិ, តេសែន្តិ	៧៣
មន្ទុស្សូន្តិ, មន្ទុស្សូន្តិ	៧៤
មព្យុស្សូន្តិ, មព្យុស្សូន្តិ	៧៥
សស្សូន្តិ, សស្សូន្តិ	៧៦
សល្លូន្តិ, សល្លូន្តិ	៧៧
អប្បេសែន្តិ, អប្បេសែន្តិ	៧៨
.វិក្សនាសែន្តិ, ឯក្សនាសែន្តិ, ឯនិស៊ែន្តិ, ឯនិស៊ែន្តិ	៧៩

សញ្ញាបាលី	សញ្ញាំប្រ
អង់គិតិ	៤០
ឯកសាសន៍គិតិ, ឯកភាគគិតិ	៤១
ទ្វាយសន៍គិតិ, ទ្វាយគិតិ	៤២
តេសសន៍គិតិ, តេសគិតិ	៤៣
មន្ទុសសន៍គិតិ, មន្ទុរាសន៍គិតិ	៤៤
មព្យូសសន៍គិតិ, មព្យូរសន៍គិតិ	៤៥
វសន៍គិតិ, (វាធិតិ), វរាធិតិ, វច្ចារិតិ	៤៦
សត្វសសន៍គិតិ, សត្វាសន៍គិតិ	៤៧
អត្ថសសន៍គិតិ, អត្ថាសន៍គិតិ	៤៨
.ឯកធមលនុគិតិ, ឯកនុគិតិ	៤៩
នុគិតិ	៥០
ឯកនុគិតិ	៥១
ទ្វានុគិតិ, ទ្វាននុគិតិ	៥២
តេនុគិតិ	៥៣
មន្ទុនុគិតិ	៥៤
មព្យូនុគិតិ	៥៥

សញ្ញាបាលី	សញ្ញាំប្រ
និលុខុត្តិ	៩១
សញ្ញាមុនុត្តិ	៩២
អច្ចេវុត្តិ	៩៤
.ឯក្សានែតត្រឹម, ឧទសភា	៩៥
ផែនការណ៍ ៣ និងរាជព័ត៌ម្លើម នយោបាយ និង ក្រោម	
សំណើ	រយ (900)
សហគម្យ	ពាន់ (9.000)
ធនសហគម្យ	មូន (90.000)
សហគម្យសហគម្យ, (និក្សី)	សែន (900.000)
ធនសហគម្យសហគម្យ	លាន (9.000.000)
ក្រោម	កោដី (90.000.000)
ផែនការណ៍ ៤ និងរាជព័ត៌ម្លើម បក្រោម និង នគរំឡែង	
បក្រោម	រយសែនកោដី
ក្រោមបក្រោម	រយសែនបក្រោដី
និហុត្តិ	រយសែនកោដីបក្រោដី
និលុខុត្តិ	រយសែននិហុត្តិ

សញ្ញាតាមី

សញ្ញាំប្រ

អញ្ជូនិត្យ

រយៈសែននិន្ទបក

ពិនុ

រយៈសែនអភ្លាកិតិ

អណ្ឌជាំ

រយៈសែនវិន្ទុ

ិន្ទុជាំ

រយៈសែនអញ្ចុទេះ

អម្រជាំ

រយៈសែននិញ្ចុទេះ

អតាំ

រយៈសែនអហាបេ

អជ្ជី

រយៈសែនអពោពេ

លោននិត្យ

រយៈសែនអដីជេ

ឬច្បាប់

រយៈសែនសោគត្តិកេ

គុម្ភជាំ

រយៈសែនខប្បលេ

បុណ្ណិរកំ

រយៈសែនកុមុទេះ

បុរុទំ

រយៈសែនបុណ្ណិរកេ

គម្រោលំ

រយៈសែនបទុមេ

មហាកម្រោលំ

រយៈសែនកចានេ

អសំឡេង្សាំ

រយៈសែនមហាកចានេ៖ ។

និច្ចិក ឧត្តម និង អបិរ

សំខាន់កុណាមនាម គិចចំនួនពី ១ ដល់ ៩៨ ក្នាប់នឹងសំខាន់កុណាមនាម គិចចំនួនកាំងពី ៩០០ ឡើងទៅ ត្រូវបារិ ឧត្តម “ លើស ” ដាក់ត្រង់ចេញនៅ សំខាន់កុណាមនាម ២ ដុចជា ៩០១, ៩,០០២ ។ ល ។ ៩០៤ ត្រូវជួយ ឯក + ឧត្តម + សេត្ត > ឯកឧត្តមសេត្ត ប្រចា ៩០០ លើសដោយ ៩, ឬ + ឧត្តម + សេត្ត > ឯកឧត្តមសេត្ត ប្រចា ៩.០០០ លើសដោយ ២, និ + ឧត្តម + និតសត្ត > ឯកឧត្តមនិតសត្ត ប្រចា ៩០០ លើសដោយ ៦ ។

សំខាន់កុណាមនាម កនាងសំខាន់កុណាមនាមដូចត្រូវ គិចចំនួនពី ៩០០ ឡើងទៅកនាងចំនួនកាំងពី ៩០០០ ឡើងទៅ ត្រូវបារិ អបិរ “ ក្រោលដី ” ដាក់ត្រង់ចេញនៅ ដុចជា ៩.៩០០, ២.៣០០ ។ ល ។ ១២.៤០០ ត្រូវជួយ សេត្ត + អបិរ + សេត្ត > សាសាជិកសេត្ត ប្រចា ៩.០០០ ក្រោលដី ដោយ ៩០០, តិសត + អបិរ + ឯកសេត្ត > តិសតាជិកឯកសេត្ត ប្រចា ២.០០០ ក្រោលដី ដោយ ៣០០, បញ្ញិត្យឯក + អបិរ + ឯកសេត្ត > បញ្ញិត្យឯកាជិកឯកសេត្ត ប្រចា ៩០.០០០ ក្រោលដី ដោយ ២,០០០ ក្រោលដី ដោយ ៤០០ ។

ពិចិដ្ឋចំបែក ចានតិតំខ្សោ

ឯក បើរីជាសំខ្សោនាម ជានកចំនេះកំម្រោង ហំបែកដ្ឋេបេះ

បំលិន ឯក.	តិតិលិន ឯក.	នបំសកលិន ឯក.
ប. ឯកោ	ប. ឯកា	ប. ឯកា
ទុ. ឯកា	ទុ. ឯកា	ទុ. ឯកា
ក. ឯកោល	ក. ឯកាយ	ក. ឯកោល
ច. ឯកស្សូ	ច. ឯកាយ	ច. ឯកស្សូ
បញ្ញ. ឯកព្យុវា	បញ្ញ. ឯកាយ	បញ្ញ. ឯកព្យុវា
ស. ឯកស្សូ	ស. ឯកាយ	ស. ឯកស្សូ

ទី ចំបែកចុះតំណែង ន ឱណូជុះបេះ ឬ "ជាលីរ" ចំបែកចុះបេះ

ពបុរចនេះ:	ពបុរចនេះ:
ប. ច្បេ, ឲ្យពេទ	ប. ឲ្យនោ
ទុ. ច្បេ, ឲ្យពេទ	ទុ. ឲ្យនោ
ក. ឲ្យឈុី	ក. ឲ្យនោហិ
ច. ឲ្យឈុំ, ឲ្យពិនិំ	ច. ឲ្យឈុំ
បញ្ញ. ឲ្យឈុី	បញ្ញ. ឲ្យនោហិ
ស. ឲ្យឈុំ, ឲ្យពិនិំ	ស. ឲ្យឈុំ
ស. ឲ្យឈុីធម្ម	ស. ឲ្យនោហិធម្ម

តិ ជាំនុចិន្ទិត្ត បំពេកដៃរូបភាពបោយនស្សើ ឬផ្លែះ

បំលិង ពហុ.	ក្រីលិង ពហុ.	នបំសកលិង ពហុ.
ប. តម្យា	ប. តិម្យ្យា	ប. តិម្យិ
ទ. តម្យា	ទ. តិម្យ្យា	ទ. តិម្យិ
ត. តិមិ	ត. តិមិ	ត. តិមិ
ប. តិន្ទាំ, តិន្ទានំ	ប. តិន្ទ្យានំ	ប. តិន្ទាំ, តិន្ទានំ
បញ្ញ. តិមិ	បញ្ញ. តិមិ	បញ្ញ. តិមិ
ន. តិន្ទាំ, តិន្ទានំ	ន. តិន្ទ្យានំ	ន. តិន្ទាំ, តិន្ទានំ
ស. តិន្ទុ	ស. តិន្ទុ	ស. តិន្ទុ

បន្ទ ជាំនុចិន្ទិត្ត បំពេកដៃរូបភាពបោយនស្សើ ឬផ្លែះ

បំលិង ពហុ.	ក្រីលិង ពហុ.	នបំសកលិង ពហុ.
ប. បន្ទាណា	ប. បន្ទម្យ្យា	ប. បន្ទិវិ
ទ. បន្ទាណា	ទ. បន្ទម្យ្យា	ទ. បន្ទិវិ
ត. បន្ទិវិ	ត. បន្ទិវិ	ត. បន្ទិវិ
ប. បន្ទានំ	ប. បន្ទម្យានំ	ប. បន្ទានំ
បញ្ញ. បន្ទិវិ	បញ្ញ. បន្ទិវិ	បញ្ញ. បន្ទិវិ
ន. បន្ទានំ	ន. បន្ទម្យានំ	ន. បន្ទានំ
ស. បន្ទិន្ទុ	ស. បន្ទិន្ទុ	ស. បន្ទិន្ទុ

ចាន់ ចំណេកដីចត្តាគារនៃប្រព័ន្ធបុរ៉ែ៖

ពហុរចន៍:	ពហុរចន៍:
ប. ចាន់	បញ្ជ. ចាន់ទិន្នន័យ
ទី. ចាន់	ន. ចាន់លំនៅ
ភ. ចាន់ទិន្នន័យ	ស. ចាន់ឡូតុ
ច. ចាន់លំនៅ	

កាំងពី ន “ ៦ ” ដល់ អគ្គនោះនៅ “ ១៨ ” បំបែកដូច ចាន់ ។

កាំងពី ឯកតិវិធី “ ១៨ ” រួចរាល់ អគ្គនោះនៅ “ ៩ ” ដែលមាន
នៅខាងចុងត្រូវបាន នាំបច្ចុប្បន្ន ជាដែល បំបែកដូច ចាន់លំនៅ ខាង
នករចន៍: បំបែកអំពី ចាន់លំនៅ តែត្រូវបច្ចុប្បន្ន ឯកតិវិធី ត្រូវរស្សែរ: នាំបាន នៅ
បាន ចុះនិត្តិភាពអាណាពជាតា នៅក្នុងបច្ចុប្បន្ន នៅថ្ងៃទី ៩ នៅខាង
ចុងបំផុត ដូចយ៉ាង ឯកតិវិធី ជាដែម ត្រូវបំបែកដូច “ នៅ ” ខាង
នករចន៍: ដែលមាននេះ ត្រូវបំបែកដូច ឯកតិវិធី ជាដែម ត្រូវបំបែកដូច
ចុះនិត្តិភាព ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នៅថ្ងៃទី ៩ នៅខាងនករចន៍: បុន្ថែត្រូវបំបែកដូច
ចុះនិត្តិភាព ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នៅថ្ងៃទី ៩ ។ នៅពេលនេះ និង ពេលនេះ
បំបែកដូច “ នៅ ” ទាំងពីរចន៍: ។

ចូលរិទ្សេខ្លួន
របៀបបំបែក បុរាណសំខ្ងា ទាំង ៣ លិង្បដុប្រែ៖

បំលិង	តភិលិង	នបំសកលិង	ពាក្យប្រ
ចម្លៅទោ	ចម្លៅទោ	ចម្លៅទំ	ទី ១
ឯកិយោ	ឯកិយោ	ឯកិយំ	ទី ២
តកិយោ	តកិយោ	តកិយំ	ទី ៣
ចតុល្លា	ចតុល្លិ, ចតុល្លា	ចតុលំ	ទី ៤
។ ល ។	។ ល ។	។ ល ។	។ ល ។
អនឡើយ្យទោ	អនឡើយ្យទោ	អនឡើយ្យទំ	ទី បុក្រប់អសរឃួយ្យ

ចូលរិទ្សេខ្លួន បំបែកតាមដំណឹកលិង្បទាំង ៣ សញ្ញាណាដាលិង្បណា
 មានការនូយ៉ាងណា ត្រូវបំបែកតាមលិង្បនោះ ការនូនោះ ។

ថំបានតំប្រឈានាតំឡុង

- ១-មេដំ តេជោ ចត្តានោ ចច្បួយេ នូវឯក្សា ឱច ឬ
- ២-មេដំ តេជាណិ តីនិ ធមេនិ នូវឯក្សា ឱច ឬ
- ៣-តីនុ ឬឡានុ ឯកិយោ ឯកិយាតាំ តប្បិ ឬ
- ៤-ចតុលិ ឬតុលិ ចម្លៅ ចតុលិ ឬតុលិ តីនិ ឬ
- ៥-ចត្តាចេ ឯធមេនេ ចត្តា អនុក្រ ឯធមេនិ ឯកិយោ ឬតុលិ ឬតីនិ ឬ

៩~តីនេយេ សិក្សាតុ សេដ្ឋកែ បណ្តុះតាម ចំណាល់ ឱ្យលើ ខេតិ ឬ
 ១០~ជាន ឯធមេត្រា ពីសេដ្ឋកែ បណ្តុះតុ ធម្មៅ បុរ៉ែតុ ឬ
 ១១~តីនេតិ សិស្ស្រា ធមេត្រាលើ សិក្សាតុ ឬ
 ១២~អង់ សោភ្លូយ នគ្គលិ ធមេត្រាលើ ឬ
 ១៣~កតិទេស្រាសិ តុ ឬ , អង់ បណ្តុពីសេដ្ឋកែតុ ឬ

ចំពោរាណក្រុម្ភារី ត្រួតពន្លោះ

- ១~ឆ្និថុ ឯករាជ ត្រួតពន្លោះ មិន ឬ
- (បណ្តាកោទ.) ២ គោ ៩ ស្ទាប់ ហើយ ឬ
- ២~វាទ់ នៅជាលើ មិន ឬ ឯករាជ ត្រួតពន្លោះ មិន ឬ
- ព្រះរាជ ប្រធាន នូវប៊ាន់ ដល់សេនាទ. (១៨ នាក់)
- ៣~មួយ ឬ ធមេត្រាលើ សិក្សាតុ ឬ ធមេត្រាលើ សិក្សាតុ ឬ ឯករាជ ត្រួតពន្លោះ មិន ឬ
- បិតា របស់ខ្ញុំ ប្រគល់ ក្នុង ដល់បញ្ជីកិច. (៤៤ អង្គ) ឬ
- ៤~..... ឯករាជ ត្រួតពន្លោះ មួយ ឬ ឯករាជ ត្រួតពន្លោះ មិន ឬ
- អ្នករាជ. (៥០០ នាក់) ប្រចាំឆ្នាំ ក្នុងមហាផ្លែង របស់ព្រះរាជ ឬ
- ៥~ រាជរាជ ពាណិជ្ជកម្ម សិក្សាតុ ឬ ឯករាជ ត្រួតពន្លោះ មិន ឬ
- ស្ថឹម. (៩០៩ អង្គ) យាងទៅហើយ ការសំណាក់ នៃព្រះរាជ ក្នុងពាណិជ្ជកម្ម ឬ

- ៩~ចម្លកប្បន្ទូណ៍** មិនឈាន់ ចាយសេខ ឯករាជ្យ នោមជាតិ ។
-ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មនុស្សទ. (១០ នាក់) ដា នូវដើមឈើន. ក្នុងប្រទេស ។
៩~មនុស្ស ធម៌ ពុត្វនៃកែវ មិថាមី ។
- ក្នុងស្រី របស់ខ្ញុំ កើតហើយ ក្នុងពុទ្ធសករណ (នឹង ២៥៤០) ។
៩~តាមី ធម៌ សំគ្លោះ មី ។
- ខិតុក របស់គាត់ ស្ថាប់ហើយ ក្នុងឆ្នាំ (នឹង ១៤០០) ។
៩~(.....) ឲ្យនៃក្រា បុគ្គលិក ចន្ទិ៍ បុគ្គលិ៍ ។
- ឧបាសកទ. (១០ នាក់) បុជាកើយ នូវធំ ដោយផ្តាន. (៣ នឹង) ។
១០~ មួយ ចម្លកមេ ធម៌ និងក្នុំ ឱ្យិត្រូវ ។
- យើងទ. ប្រគល់ហើយ នូវបច្ចុះយទ. (៤) ដល់កិត្យទ. (៥ អង្គ) ។

ជំហានចំព្រឹត្តការណាណាពល

- ១.ខ្ញុំ ប្រគល់ បច្ចុះយទ. បុន ដល់កិត្យទ. ៣០ អង្គ ។**
២.អ្នកទ. ចូរចាត់ចែង ចិរទ. ឬ ដល់សមណៈទ. ។
៣.បណ្តាបុរសទ. ត្រាំនាក់ បុរសទិ ៣ ទៅកាន់វត្ថុ ។
៤.បណ្តាបីរិទ. ដប់នាក់ នីរិទិត្រា ទិញហើយ នូវផ្តាយឃុំកទ. ២០ ផ្លា ។
៥.ក្នុងថ្ងៃទិដប់ ទាយកទ. ឬនាក់ ប្រគល់កត្ត ដល់កិត្យទ. ៥០ អង្គ ។
៦.បណ្តាបិកិត្យទ. ៥០ អង្គ កិត្យទិ ១០ សំដែងធំ ដល់មនុស្សទ. ៦០ នាក់។

- ៧.កុមារីទ. បុននាក់ ឬជានូវធម៌ ដោយសំណត់ទ. ព្រំបី ។
- ៨.បណ្តាសិស្សទ. ១៤ នាក់ សិស្សទ. ២ នាក់ ព្រៃន នូវនឹនីយ ។
- ៩.កូនស្រើទ. ពីរនាក់ របស់សេដ្ឋី អង្គុយហើយ ក្នុងបន្ទប់ ។
- ១០.ខ្លួន របស់ខ្លួនបើយ នូវសាជកទ. ២៥ ធម៌កិក្នុទ. ។

អត្ថបន្ទាយ

សញ្ញាផែលមិនវិនាសប្រចាំប្រឈប់ថាការធានាដើមរបស់ខ្លួន ហេតា
អរូយសញ្ញា ប្រចាំ “ សញ្ញាមិនវិនាស ” ឬហេតា អលិន្ត ប្រចាំ “
សញ្ញាក្នុងសញ្ញា ថែកជាត ៣ ពុក គឺ ឧបសញ្ញា ១ ពុក, និចាក ១ ពុក,
បច្ចុះយ ១ ពុក ។

ឧបសញ្ញា នៅមេសា ២០ សញ្ញា គី

អតិ កន្លែង, ត្រូវ, ត្រូវពេក, ពេក,

អធិ ត្រូវលើង, ត្រូវពេក, លើសលប់, សង្កត់, លើសលើង,

អឡុ តាម, ត្បូច, បន្ទាប់, នៅ, ព្រាយ, បណ្តាយ, លំដាប់,

អប ព្រាស, គេច, ចូល,

អចិ ឬ ឬ ឯិត, ខាងលើ,

អនិ ត្រូវពេក, ដំ, ចំពោះ, ឆ្វោះ, ខាងមុខ,

អនុ ឬ ឬ ឯិ, ឬ: ព្រាម, ទាប, ប្រុច,

អនា ទូទៅ, ស្បែ, ត្រូវលើង,

ឧ ឡើង, ឆ្លស់, ក្រកី,

ឧប ដិក, ចូល, ចូលទេដិក, មាំ, សិប់,

ឯ អាក្រក់, ក្រ, កម្រ, លំពាក (ពិពាក),

ឯិ ចែញ, មិនសល់, មិនមាន, តែត,

ឯិ ចែញ, ចូល, ចុះ,

ធម ទូទៅ, ខាងមុខ, ចែញ, មុន,

ធគិ បុ ធគិ ចំពោះ, តប, ត, ថ្ងាស, ត្រឡប់ ។

ធគុ ខាងមុខ,

ធគិ ជុំ, ជុវិញ្ញ, គ្រប់គ្រាន់, ស្រួច,

ធគិ ធ្វើង, ប្រុក, ច្បាស់, ជាក់, ប្រាកដ,

ធគិ ប្រម, ជាមួយ, លូ, ប្រៀព,

ធគុ ឃាយ, ស្រួល, ស្រណុក, លូ, ប្រៀព, ណាស់, ម៉ែះ, អីម៉ែះ, ...

ឯិធគិ មានប្រើនអនេក (ចូរមើលកច្បាយទូបន្ថម្ភក៏ និង
សម្បន្ទមាលា) ។

ឯិធគិ មាន ២២ តួ គិ : នោ, ត្រួត, ត្វ, ហ, ច, ចិ, ចិ,
ចុំ, ចិត្តុលាំ, ទ; ឲ្យ, ឲ្យលិ, ឲ្យិ, ឲ្យលា, ឲ្យលាំ, ឲ្យ, ឲ្យ;
ឥត់, ឥំ, ឥ្យ, ឥ្យល, ឥ្យលា ។

ឧបសត្វ៌ បើនាំមុខនាមនាម មានអាការ៖ដូចគុណនាម ជាបទនិសសន់ ឧ. បត្រិ “ម្នាស់, ថ្វាប្រាយ” និងបត្រិ “ថ្វាប្រាយដៃ” នាយកេវា “នាយក” និងនាយកេវា “នាយករដ្ឋ, នាយកបន្ទាប់” ។ បើនាំមុខគុណនាម ត្រួតពេញ អតិនិសសគុណនាម ឧ. សុខុមេ “លូ” និងសុខុមេ “លូណាស់” បើនាំមុខភីយាស្ត្រ មានអាការ៖ដូចភីយារិសសន់ ឧ. ចាងវត្ថិ “ដីង, ស្អាល់, ចេះ” បានវត្ថិ “ដីង-ឆ្នាស់, ស្អាល់ជាក់, ចេះប្រាកដ” ។ ល ។ យើងនេះ ហេវចា ឧបសត្វាស្ថាទោម “អនុលោមតាមខបសត្តិ បុ ខបសត្តិអនុលោម” ។

ឧបសត្វ៌ ហៀតុហៀតុ បុប្ផែកស្ត្រ បំបែកធាតុ ចាកលំនាំដើមវិវាយជាសេចក្តីផ្សេង ហេវចា ឧបសត្វក្នុង ឧ. តនតិ “កើត, មាន” និងតនតិ “សោយ, ទន្លុល, រដ្ឋ” និងតនតិ “គ្របសង្គត់, វេលាក, គំរាម”, តប្បតិ “ទៅ, ដល់” និងតប្បតិ “មក”, និងតប្បតិ “លុះ, បាន, ត្រាស់ដីង” តនេះ “សេចក្តីចំនួន” បានតនេះ “សេចក្តីវិនាស, ម្នាកវិនាស” ។ ល ។

បច្ចុប្បន្ន ២៧ ត្នោល់ ថែទាំ នៃ ពួកគ៺ :

ពួកទី ១ នៅ ឬ៖នាងមុខនាមនាម ប្រុស្រោនាម ដីនូសវិកភីកតិយា និងបញ្ហាមិ បុ សត្តិមិបានឡុះ, ឧ. នឹងនោ, និងចុបនោ, និងនោ,

ិត្យសោ, តែសោ, សព្វសោ, ។

ពួកទី ២ ត្រួត, ត្ល, ហ, ឥ, ឃិ, ឃី, ហា, ហិពុលា, ន, ន ពី
នេះ ចុះខាងចុងសញ្ញនាម ដំឡើសសត្ថមិរក្តិ ទាំង ៣ លិង ទាំង ២
រូបនេះ ឧ. យោត្រួត, តត្ល, តែប, សព្វឃិ, តហា, គុហី ។

ពួកទី ៣ ខា, ខាលិ, ឃិ, ឃី, ឃុខា, ខាចលា, ឬ, ឬ, ព ពីនេះ
ចុះខាងចុងសញ្ញនាម ដំឡើសសត្ថមិរក្តិ (ប្រើនប្រាប់ពេលរែល)
ឧ. យោខា, តខា, តែខាលិ, ឯតានហី, អូ, ។

ពួកទី ៤ តពេ, តិំ, ត្រូវ, ត្រូវ, ត្រូវ ៤ ពីនេះ ចុះពេខាង
ចុងធាតុ បុណ្ណារោះ ឧ. ខានពេ, ខាតិំ, ខត្តូវ, ខត្តូវ, ។ ល ។

មេរីនិត្យឡើប

សោ, ត្រួត, ត្ល, ហ, ឃិ, ឃី, ហិពុលា, ន,
(គុហីកា) “ប្រាប់ទិកថ្វីន”

ខាលិ, ឬ, ខាចលា, ខា, ឬ, ឃិ, ឃី, ឃុខា, (តិ ខាចិកា)
“ប្រាប់កាល”

ត្រូវ, ត្រូវ, តពេ, ត្រូវ, តិំ, (តែតិ បានិយាយិកា)
“ប្រកបទិនធាតុ”

ប៊ីនត្ថុវាបអនិលិត

យត្ត	ក្នុងទិណា	តែប	ក្នុងទិនេះ	ឯកត្ត	ក្នុងទិមួយ
ត្រន្ល	ក្នុងទិនោះ	ក្នុងទិនោះ	ក្នុងទិនោះ	ស្រួល	ក្នុងទិនៅរួល
តត្ត	ក្នុងទិនោះ	តែប	ក្នុងទិនោះ	ឲ្យបិ	ឲ្យដៃខាងលើ
				ឯត្ត	ក្នុងទិនេះ

ជំហានតំប្រឈរការណាម៉ែន

១. មេដ្ឋាន តែប បន្ទាន់ បច្ចុប្បន្ន តែបនានត្រា សិល្បៈសិល្បៈ ឱ្យមេ ឬ
 ២. មេដ្ឋាន តែបាន តីជិ ពិនាន សិល្បៈត្រា សិល្បៈសិល្បៈ ឱ្យមេ ឬ
 ៣. តីសុ បុន្ទានុ ធមិតិយោ សិក្សាការំ នគបិ ឬ
 ៤. បន្ទានុ បិន្ទានុ បមិទា បន្ទានិ បន្ទានិ នគិជិ ឬ
 ៥. តែប បរិបាយ ិនិនេ បរិបាយ ការិការ ពិសេសិយោ សិក្សាលិ
 ៦. ជាលំ ឱ្យលិ ឬ
 ៧. តីសុយោ សិក្សាលុ សុន្ទបោ បន្ទានោយ បន្ទានំ បច្ចី ឱ្យលិយោ ឬ
 ៨. ឱ្យលិ ឲ្យបិការ ពិសេសិយោ បន្ទានោហិ បច្ចី បុប់សុ ឬ
 ៩. សុន្ទ ត្រូវ ិនិនេ សុន្ទបិត្រូវ សុន្ទបិត្រូវ ឬ
 ១០. ការិនិយោកិ ត្រូវ ឱ្យបិការ, នគិ បរិបាយពិសេសិយោកិ ឱ្យបិ ឬ

ចំពោត្រាងារូបុរី ត្រួតពន្លោះ

- ១~ តែងាំ តម្លៃទិ ន . អ្នកទៅ កាន់ដី៖ (ក្នុងពេលណា) ។
- ២~ តែងាំ តម្លៃឈ្មោះទិ ន . ខ្សែឯកទៅ កាន់ដី៖ (ក្នុងថ្ងៃស្អែក) ។
- ៣~ តម្លៃទិ ន . លោកទៅ (ក្នុងទីណា) ។
- ៤~ តម្លៃទិ ន . ខ្សែឯកទៅ (កាន់ស្រុកកំណើក) ។
- ៥~ ត្រូវ ភាពធម៌ សាធារណ៍ ន . លោកមក ដើម្បីធ្វើ (នូវរឿង) ។
- ៦~ អង់គ្គំ ឧត្តមុនិត្រូវ ភាពធម៌ ន
- មកហើយ ដើម្បីរៀន (នូវរាសាងាលី) ។
- ៧~ សម្បិទ្ទេ ធម៌ភាពធម៌ ឧត្តមុនិត្រូវ ន
- អ្នក នឹងរៀន នូវរាសាងាលី ក្នុងសំណាក់ (នៃអ្នកណា) ។
- ៨~ អង់គ្គំ ឧទ្ទេរាជិយន្ត្រ (.....) ធម៌ភាពធម៌ ឧត្តមុនិត្រូវ ន
- ខ្សែឯកទៅ (ក្នុងសំណាក់) នៃឧទ្ទេរាជាយ ។
- ៩~ (.....) ិក្សិត្រូវ (.....) តម្លៃឈ្មោះ ន
- អ្នក ចេញហើយ (អំពិទិនេះ) នឹងទៅ (ក្នុងទីណា) ។
- ១០~ អង់គ្គំ តែងាំ ិក្សិត្រូវ (.....) តែងាំ តម្លៃឈ្មោះ ន
- ចេញហើយ អំពិទិនេះ នឹងទៅកាន់ ដី៖ (របស់ខ្ញុំ) ។

ជំហានតំបន់ប្រជាធិបតេយ្យ

១. ខ្ញុំ នាំបច្ចុះយន. បួន ហើយប្រគល់ ដល់កិត្តុន. ។
២. អ្នកន. ចូរចាក់ថែង ីវវន. ឬ ហើយប្រគល់ ដល់សមណៈន. ។
៣. បណ្តាបុរសន. ត្រាំនាក់ បុរសទី ៣ បានទៅ ហើយការំរត្ត ។
៤. បណ្តាលានីន. ដប់នាក់ នានីន ន បានទិញផ្ទាយកុង. ២០ ដ្ឋាន ។
៥. ក្នុងថ្ងៃទីដែល អំពីថ្ងៃនេះទៅ នាយកន. ឲ្យនាក់ នឹងប្រគល់ រត្ត ដល់កិត្តុន. ៥០ អង្គ ។
៦. បណ្តាបិតិកិត្តុន. ៥០ អង្គ កិត្តុនទី ៩០ សំដែងដែម ដល់មនុស្សន. ៦០ នាក់ ។
៧. កុមារីន. បួននាក់ បួនជាតិ ធម៌ ដោយសំពត់ន. ត្រាំបី ។
៨. អ្នកន. អាច ធើម្យីសន្តនា ដោយភាសាថាលី (បានទេ) ។
៩. បាន ! យើងន. អាច ធើម្យីសន្តនា បន្ទិចបន្ទិច (បាន) ។
១០. ខ្ញុំ របស់ខ្ញុំ មានឆ្នាំ ៥០ ដោយអាយុ ។

៣. សាខាភ្លាម

កិរិយាល័យដែលបានបង្ហាញដោយលោកស្រី ឯុទ្ធផាណក្រុង ដែក, ដីរ, ឈរ, អង្គូយ, សុី, ជិក, និយាយ, ស្វាប់, គិត ជាដីម ហេតា អាម្ចាត ។ អាម្ចាតនោះ លោកកំណត់ថែបគ្រឹងសំគាល់មាន ៥ គិត្តុ, កាល, បន, វចនា:, បុរិស:, ធាតុ, រាជក:, បច្ចុះយ ។

វិភាគី អាមេរិកមាន ៤ ពុក គួងពុកមួយ សុទ្ធទៀមាន ១២ ដូច
គ្មានប្រើប្រាស់

១. ពន្លាបាន “កំពុង., កំពុងកែ., ខិប., ខិបនឹង., ហិយ..
នឹង., រមេង., តែង., កែងកែ., គីង., គីងកែ., គីងកែ., គីងកែ.” ។

បរសួបទ		អត្ថនោបទ	
បុរិស	ឯក.	ពហុ.	ឯក.
ប.	តិ	អន្តិ	តេ
ម.	សិ	ថ	សៅ
ឌ.	ចិ	ច	ជ

ចច.ជាកុ + ធម.បច្ចុះយ		ចច.ជាកុ + ឃ.បច្ចុះយ + ត៊.អាគម	
បរសួបទ កម្មវាទកែ:		អត្ថនោបទ កម្មវាទកែ:	
បុរិស	ឯក.	ពហុ.	ឯក.
ប.	ចចតិ	ចចអន្តិ	ចចឃតេ
ម.	ចចសិ	ចចថ	ចចសៅ
ឌ.	ចចចិ	ចចច	ចចជ

២. ចានី “ ចុរ., ចុរ.-ចុះ, សូម., សូមវិញ.-ចុះ, ”

បរសួបទ		អត្ថនោបទ	
បុរិស	ឯក.	ពហុ.	ឯក.
ប.	ត្បូ	អត្ថុ	តាំ
ម.	ឈុ	ថ	សុខុ
ឧ.	មិ	ម	ជ

ចច._ធាកុ + ឌ_បច្ចុយ

បរសួបទ កត្តុ.

បរសួបទ កត្តុ		អត្ថនោបទ កម្ម.	
បុរិស	ឯក.	ពហុ.	ឯក.
ប.	ចចត្បូ	ចចអត្ថុ	ចចិយតាំ
ម.	ចចឈុ, ចច	ចចថ	ចចិយសុខុ
ឧ.	ចចមិ	ចចម	ចចិយជ

នាគុនុមាណ: កិរិយាសញ្ញប្រាប់កត្តា “អ្នកធ្វើខ្លួនឯង” ឱ្យឡើងដាប្រជាន ប្រកបដោយបច្ចុប្បន្ន, វចន: ស្រីគ្មានឯកិរិយាសញ្ញ តួកម្មដាចុកិយាប្រកត្តុ វចន: ណាក់ចាន, កិរិយាសញ្ញប្រកបដោយបច្ចុយ ១៥ ណាមួយ, វិកត្តិ ទាំង ៤ ពួក ណាមួយដើរបរសួបទ ឧ. សុខោ ឱិទាន ចចតិ ន ចុីសុំ រូប៊ី និលុខុ ន ត្និ សុចំ ចចឈុ ន ចចមិ ន

វិធីរៀងប្រយោគទានី តាមធម្យកា ត្រូវរៀងបន្ទប់ប្រជាធិថ្ន ១
បន្ទកម្មទិន្នន័យ ២ និងកិរិយាសញ្ញាពិនិត្យ ៣ ។ បីនៃ មានការផ្តល់ចូលរឹងនៅត្រូវ
កំណត់នៅខាងក្រោម និងសារណ៍ពីការផ្តល់ចូលរឹង ដែលត្រូវបានបង្ហាញក្នុងអាជីវកម្ម និងសេវាភ័ត៌មាន ទៅតាមរយៈ
ផ្ទាល់ចូលរឹងនៅក្នុងក្រុងសាធារណៈ ឯធម៌ និងសេវាទិន្នន័យ និងអាជីវកម្ម ទៅបានបង្ហាញ

កម្មវិធានៈ កិរិយាសញ្ញាព្រាប់កម្មដែលគេត្រូវធ្វើ ដោយបានបង្ហាញ
ប្រកបដោយបច្ចុប្បន្ន និងស្រើស្អានកិរិយាសញ្ញា មានកភាពមួយ
ប្រកបដោយភាគិយាណិកភាព និងសារណ៍ពីការផ្តល់ចូលរឹងនៅក្នុងរាជការ និងសារណ៍ពីការផ្តល់ចូលរឹងនៅក្នុងក្រុងសាធារណៈ ឯធម៌ និងសេវាទិន្នន័យ ទៅបានបង្ហាញ
និងអភិវឌ្ឍន៍ និងការកំណត់នៅបន្ទី និងការកំណត់នៅក្នុងអាជីវកម្ម និងការកំណត់នៅក្នុងក្រុងសាធារណៈ ឯធម៌ និងសេវាទិន្នន័យ ទៅបានបង្ហាញ

និងចំណាំ និងសេវាទិន្នន័យ

វិកភូទអាខ្សាតទាំងនេះ កាលបរិច្ឆេទដែលមានចំណាំបានបង្ហាញ តាមរបរ
នៅក្នុងសេវាទិន្នន័យ ដែលការបង្ហាញរបស់យើង និងកំណត់នៅក្នុងសេវាទិន្នន័យ និងតាមអាជីវកម្ម និងសេវាទិន្នន័យ ទៅបានបង្ហាញ

ស៊ី, អណ្តិ + នេត-ធាតុ ផ្តាស់ជាទូ ឬ, អន្តិ, នានិ បុជា (អន្តិ) និង ផ្តាស់ជាទូ ឬ “ នៅ ” និង ឬ, ទុង, ឧង្គារ, និរាជធរ ។
និ, មេ + នេត-ធាតុ ផ្តាស់ជាទូ និង, នេត ។
និ, មេ និងការងារ និង បញ្ហាមី មានអំណាងខ្លួន និង បន្ទាន់ខ្លួន ដើម្បី
និង និងការងារ និង បញ្ហាមី មានអំណាងខ្លួន និង បន្ទាន់ខ្លួន ដើម្បី

វិជ្ជាស់ នា នេះ នា ជាតិត្បូបិក ហើយជ្រាស់ទិត្បូបិក ជា “ម” ខ. ឥឡូ,
ឥឡូ ។ ហើយកបទីនឹង អនេ-ជាតុ ដុំជា ឥឡូ, ឥឡូ, ឥឡូ, ឥឡូ ។

នៅ, ឥឡូ, នៅ, ឥឡូ, វិ, ឥឡូ អភិវឌ្ឍន៍បទ ហើយឯណីនឹង អនេ-ជាតុ
ទៅជា កិរិយនៅ - ឥឡូវនៅ, ឥឡូវនៅ ។ ល ។ កិរិយឥឡូ -
ឥឡូឥឡូ ។

តុ ប្រកបទីនឹង អនេ-ជាតុ ជ្រាស់ជា ឥឡូ ខ. ឥឡូ ។

ឱិ មានអំណាចខ្សែទិន្នន័យ៖ស្រែ:ខាន់ដើមខ្លួន ដូច មិ, ម ដែរ
កែហើលូបហើយ មិនត្រូវទិន្នន័យ៖ទៅ, ហើយស្រែ:ខាន់ដើមខ្លួនជាទិន្នន័យ៖ កែ
ត្រូវកែរស្ម័រ៖ ខ. ឥឡូវ, ឥឡូ, បោន ។

ជំហានតំប្រាប់នាវាទុវា

១-ម៉ា បានសំ ចំណានំ ពុទ្ធឌាន់សែប (ឥឡូ.) ។

២-អនេនោ ពុទ្ធឌាន់សែបស៊ុំ (ឥឡូ.) ។

៣-ម៉ែ នៅ តែងជាណិ ជិតាណិ នាវេន្ទា ពុទ្ធផ្លូវឃ្លូ ខេម (ឥឡូ.) ។

៤-ពុទ្ធផ្លូវឃ្លូ តែម៉ែ បាននៅ បានប្រឈម បានបិត្យិត្យិត្យិត្យិ (ឥឡូ.) ។

៥-ន នៅ នៅ ឬបាន មិនេ នៅ មិនេ មិនេ (ឥឡូ.) ។

៦-តែជំ សិច្ឆាំ សិច្ឆាំនិ សិច្ឆាំនិ សិច្ឆាំនិ សិច្ឆាំនិ (ឥឡូ.) ។

៧-ម៉ានាមិត្តិបិ វិមានោ បុណ្យបិត្យិត្យិ ិជិ (ឥឡូ.) ។

៥~**បញ្ជី** សិក្សាបច្ចាណិ តិក្សុលា ឧបាទេក្រាលំ ីមួល (កម្ព.) ន
៦~**សម្រេច** បង្ក្រាគំ សក្សារា ចហាវេលានំ ជោគិយណៈ (កម្ព.) ន
៧~**សេចានិ** បង្ក្រាគិ ដេ ចាមេរា តត នាថិយស្សី ីមួល (កម្ព.) ន

ចំពោរាណក្សាយទី ត្រួតពល់ខោះ

៨~**អូបច្ចុប្បាយ** គិតម៉ែ នាប់តិ ន

- ឧបដ្ឋាយ៍ បង្រៀន ទូរិនឹមយ (ដល់សិស្សិទ.) ។

៩~ គិតម៉ែ សិក្សានំ នាបិយណៈ ន

- វិនិយ (គិតបដ្ឋាយ៍) បង្រៀន ដល់សិស្សិទ. ។

១០~**សេឡូនា**, ចដិត្តិន្ទាតិ ន

- ព្រះសង្ឃឹម ទួល (ទូរបច្ចុប្បាយទ. ៤ នៅ៖) ។

១១~, សេឡូនា ចដិត្តិយណៈ ន

- (បច្ចុប្បាយទ. ៤ នៅ៖) គិតព្រះសង្ឃឹម ទួល ។

១២~**សេចានិនេរា** ឧបច្ចុប្បាយនាមុខ តុលានិ ន

- សាមណែរទ. កំពុងយាន់ (ទូរក្រុង) ក្នុងឧបដ្ឋានសាលា ។

១៣~ ឧបច្ចុប្បាយនាមុខម៉ែ សក្សា តុលិយណៈ ន

- ក្រុង (គិតសាមណែរទ.) យាន់ ក្នុងឧបដ្ឋានសាលា ។

១៤~ សិក្សានំ ឪធម៌ ជោតិ ន

- (លោកក្រុ) កែងឱ្យទិន្នន័យដល់សិស្ស ទ. ។

៥~ស្នូលា សិទ្ធិសាស្ត្រលំ ីយេតេ ន

- (ឱវាទ) គិត្យ ឱ្យ ដល់សិស្សទ. ។

៥~អូចាសកា សិទ្ធិសាស្ត្រលំ ីយេតេ ន

- ឧបាសកទ. សមាខាន (នូវសិលទ. ៥) ។

១០~ ឌីជី សិទ្ធិសាស្ត្រលំ ីយេតេ ន

- សិលទ. ៥ (គិខុបាសកទ.) សមាខាន ។

ចំណាត់ថ្លែងបាត់រាជាណាចក្រ

១.អ្នកទ. កំមើល ទោស របស់មនុស្សទ. ដែល ។

២.អ្នកទ. គិយីមើល ទោស របស់ខ្ពស់ ។

៣.យើងខ្ញុំទ. សូមរោប្រកេន នូវបច្ចុះយេទ. ៥ ចំពោះភិក្ខុទ. ។

៤.ភិក្ខុទ. សូមទទួលយក នូវសេនាសន់ទ. នេះ ។

៥.បុគ្គលទ. គូរគប់រក នូវបណ្តិតទ. មិនត្រូវគប់រក នូវមិត្តភាពរកកំទេ ។

៦.វិធ្មោ នេះ គិអ្នកទ. តែងតែសិក្សា ។

៧.ឱវាទ គិលាកត្រុទ. តែងឱ្យ ដល់សិស្សទ. ។

៨.សិក្ខាបទទ. ៥ គិសាមណ៌រ ឱ្យ ដល់ទាយកទ. ។

៩.ធម៌ របស់ព្រះពុទ្ធគិសារកទ. សំដែងប្រាប់ ដល់ឧបាសកទ. ។

១០.បច្ចុះយេទ. បួន គិទាយកទ. ប្រកេន ដល់ភិក្ខុសង្ឃោ ។

៣~សត្វូទិ៍ “គុរ-, គុរវេក-,” “គប្បី-, ត្រូវ-,”

បរសុបទ		អភិនោយ	
បុរិស, ឯក.	ពហុ.	ឯក.	ពហុ.
ប. ឯម្យ	ឯម្យា	ឯម្យ	ឯម្យ
ម. ឯម្យានិ	ឯម្យាន់	ឯម្យាំ	ឯម្យទ្វា
ឧ. ឯម្យានិ	ឯម្យាន់	ឯម្យា	ឯម្យាចេខ

ធម្ម-ធាតុ + ឥ-បច្ចីយ

ធម្ម-ធាតុ + ឥ-បច្ចីយ + ឥ-អា.

បរសុបទ ក្នុង.		អភិនោយ ក្នុង.	
បុរិស, ឯក.	ពហុ.	ឯក.	ពហុ.
ប. ធម្មយ្យ, ធម្ម	ធម្មយ្យា	ធម្មយ្យ	ធម្មយ្យា
ម. ធម្មយ្យានិ	ធម្មយ្យាន់	ធម្មយ្យាំ	ធម្មយ្យទ្វា
ឧ. ធម្មយ្យានិ	ធម្មយ្យាន់	ធម្មយ្យា	ធម្មយ្យាចេខ

ធម្ម-បន្ទាន់ “.... ហើយ ”

បរសុបទ		អភិនោយ	
បុរិស, ឯក.	ពហុ.	ឯក.	ពហុ.
ប. ឥ	ឥ	ឥ	ឥ
ម. ឯ	ឯ	ឯ	ឯ
ឧ. ឥ	ឥ	ឥ	ឥ

មន្ទិ-ធាតុ + អេ-បច្ចេយ

បរសួបទ កណ្តុ.

បុរិស, ឯក. ពហុ.

ប. មន្ទិ

ម. មន្ទិ

ឧ. មន្ទា

មន្ទិ-ធាតុ + ឃេ-បច្ចេយ + តែ-អា.

អណ្តិនោបទ កម្ម.

ឯក. ពហុ.

មន្ទិយត្ស

មន្ទិយត្រោ

មន្ទិយត្រោ

នៅអតុកន្ទុវាមេក់: កិរិយាសញ្ញប្រាប់ហេតុកត្តា (អ្នកធ្វើជាហេតុ គឺអ្នកប្រើគេ) ជាបទប្រធាន ប្រកបដោយបច្ចុប្បន្ន វចន៖ណាមួយ, កត្តា គឺអ្នកទទួលបង្កាប់ ជាទុកិយា ឬ កតិយាណិភាគី វចន៖ណាក់បាន, ពី កម្មប្រកបដោយទុកិយាណិភាគី, កិរិយាសញ្ញប្រកបដោយបច្ចេយ ឬ គឺ នៅ, នៅមេ, នៅមេ, នៅមេ បច្ចេយណាមួយ, វិភាគី ឬ ពួក ដ្ឋែកខាងបរសួបទ, ឧទាហរណ៍ សាធារណៈ នូវនៅ និងនៅ និងនៅ ។
.... នៅមេ នៅមេ នៅមេ ។

និយានច្បាប់ នៃនៅអតុកន្ទុវាមេក់

នាមបេតិក ឆ្លាំង....ឱ្យធ្វើ

និយានបេតិកឱ្យកាន់យក

ឱ្យកាន់យកឱ្យកាន់យក

និយានបេតិក ឆ្លាំង...ឱ្យអង្គួយ

នាមបេតិកឱ្យនាំឡេ

នាមបេតិកឱ្យនាំមក

ធម្មាចែតិ	-ខីរុក	ឥប្បជ្ជាចែតិ	-ខីទេ
នោល់ចែតិ	-ខីបរិភោគ	នាគឥប្បជ្ជាចែតិ	-ខីមក

ពិធីថ្លៃសំ ពិតត្តិ

ឯម្សំ លុប ឯម្សំ ទុកកែង ឬ ឬ ឬ. នៅ, នៅ, នៅ, ប្រើ
ឯថែ អភិវឌ្ឍន៍ ដំឡើសខ្លះ ឬ. នៅថែ, នៅថែ, ផ្ទាល់ជានា នៅ ឬ ឬ.
ឯម្សិនា, ផ្ទាល់ជានា ឯម្សោ ឬ ឬ. ចាយិយា, សិយា, ផ្ទាល់ជានា ឲ្យា ឬ ឬ
ឬ. ឲ្យានា, ផ្ទាល់ជាមួយ នៅ ធាកុជានា ឯម្សោ ឬ ឬ ។

ឯម្សំ ប្រកបទិន នៅ_ធាកុ ផ្ទាល់ជានា ឯម្សំ ឬ ឬ. សិយំ
ផ្ទាល់ជានា ឯម្សោ ឬ ឬ ។

ឯម្ស្រាណិ, ឯម្ស្រាធ, ឯម្ស្រាចិ, ឯម្ស្រាច ផ្ទាល់ជាមួយទិន
នៅ_ធាកុទៅជានា ឯម្សោ, ឯម្សោច, ឯម្សោំ, ឯម្សោច ឬ

ឯម្ស្រាចិ ប្រើ ឯម្សំ អភិវឌ្ឍន៍ ដំឡើសបាន ឬ. នៅឯម្សំ,
ទូទៅឯម្សំ ឬ

ឯម្ស្រាច ផ្ទាល់ជានា ឯម្សំ ឬ ឬ. នៅឯម្សំ ឬ ក្រោពិនេះ គង់រប
នៅឯម្សំដើម ឬ

ឯ ឬ , ឯ ឬ , ប្រកបទិន ឲ្យ_ធាកុ បានរបជានា ឯម្សា,
ឯម្សា ឬ

ឯ៍-មិយត្បនី “... ហើយ, បាន... ហើយ, កំ... ឡើយ”

បរសុបទ		អត្ថនោបទ	
បុរិស, ឯក.	ពហុ.	ឯក.	ពហុ.
ប. នា	ខ	ត្ប	នាង
ម. មិ	ត្ប	នេរ	នូរ
ឧ. ឥ	ត្ប	ត្បនេរ	ត្បនូរ

ចច_ជាតុ + ឌ_បច្ចុំយ + ឌ_អា. បរសុបទ កត្តិ, បំបែកដូចខាងក្រោម

បរសុបទ កត្តិ.

បុរិស, ឯក.	ពហុ.
ប. ឌចចា, ឌចច	ឌចចូ
ម. ឌចចា	ឌចចត្ប
ឧ. ឌចចិ	ឌចចត្បនេរ

ចច_ជាតុ + ឌ_បច្ចុំយ + ឌ_អា. អត្ថនោបទ កម្ពុ. បំបែកដូចខាងក្រោម

អត្ថនោបទ កម្ពុ.

បុរិស, ឯក.	ពហុ.
ប. ឌចចិយត្ប	ឌចចិយត្បត្ប
ម. ឌចចិយនេរ	ឌចចិយត្បនេរ
ឧ. ឌចចិយិ	ឌចចិយត្បនូរ

៩-អូត្ថនី “... ហើយ, ពាន... ហើយ”

បរសួបទ

អត្ថលោបទ

បុរិស, ឯក.	ពហុ.	ឯក.	ពហុ.
ប. ឲ្យ	ឲេ	ឲ្យ	ឲ
ម. ឲូ	ឲូ	ឲូ	ឲូ
ឧ. ឲោ	ឲោ	ឲោ	ឲោ

ឥឡូ-ជាកុ + ឥ-បច្ចីយ + ឥ-អា. + ឥ-អា. បរសួបទ កណ្តុ.

បំបែកដូច្នេះ

បរសួបទ កណ្តុ.

បុរិស, ឯក.	ពហុ.
ប. ឥបចិ, ឥបចេសិ	ឥបចិុ, ឥបចិិសុ
ម. ឥបចោ	ឥបចិត្ត
ឧ. ឥបចិ	ឥបចិថ្នា

ច.ជ.ជ.ក + ឃ.បច្ចុះយ + ត.អារ. + ស.អារ. អណ្តទេបទ កម្ម.

បំបែកដូចខ្លះ

អណ្តទេបទ កម្ម.

បុរិស,	ឯក.	ពហុ.
ប.	អបចិយា	អបចិយុ
ម.	អបចិយនេ	អបចិយន្ទី
ឧ.	អបចិយំ	អបចិយឡូ

**លោកអង្គភាពនេះ កិរិយាសញ្ញប្រព័ប់ហេតុកម្ម គឺកម្មដែលគេត្រូវ
ប្រើអ្នកដើម្បីធ្វើជាបទប្រជាន ប្រកបដោយបថមារិភពិ. កត្តាដាម្នក
ប្រើ ប្រកបដោយតិយារិភពិ អ្នកទទួលបង្ហាប់ ប្រកបដោយទុកិយា
បុ តិយារិភពិ. កិរិយាសញ្ញប្រកបដោយបច្ចុះយ សម្រាប់ពួកជាកុដឹង
ចុះការិកប្រច្ចុះយ ត.អាគម និង ឃ.បច្ចុះយដែល វិភពិទាំង ៨ ពុក ដើរក
ខាងអណ្តទេបទ. ឧ. សាធិគេ ស្អាតំ ឪធម៌ ឬបាទិយនេ
បាយដែល ម្នាល់ ញ្ចាំនអ្នកត្រូវ ឱ្យចំអិន ។**

..... ឪធម៌ ឬបាទិយនេ ន រូបាទិយនេ, រូបាទិយនេ ដែល
..... ញ្ចាំន ឱ្យបិទ ។ ស្អាបាទិយនេ, ស្អាបាទិយនេ
ដែល... ញ្ចាំន... ឱ្យស្អាប់ ។ ឯីធម៌ិយនេ, ឯីធម៌ិយនេ គឺ

ញ្ញាំង ឱ្យទិញ ។ តាមរាជីយនេ, តាមរាជីយនេ គឺ... ញ្ញាំង...

ឱ្យការ់យក ។

ពិធីផ្លូវសំ និត្យត្រួតពិនិត្យ

នា ហើយភ្លើនឹង ប្រើនករស្សែជានា ខ. ឧ. អចច ។ ឧ.ជានា អចច ។

និ ហើយភ្លើនឹង និងអដ្ឋភ្លើនឹង ប្រើ ល្អ ជំនួស បុរាណសំ និ ជាន់ កំម្មង ឧ. អចច ។

ខំ, ឆ្ន ហើយភ្លើនឹង ប្រើនមាន ខ.អាកម, ឧ. អនុគម៌, អនុគម៌ ខ ល្អ ប្រើនករស្សែជាន់ តែ, ឧ. អនច, អនិត, ឬ៖ ស និង បាកម ហើយរស្សែ ល្អ ជាន់ តែ, ឧ. អជាតិ, ហតិថ្នោះនិ ធ្វាស់ជាន់ ឆ្ន ឬ ឧ. អឡាច្បិ ធ្វាស់ជាន់ ឆ្ន ឬ ឧ. អចច, រស្សែ ល្អ ជាន់ តែ ហើយទិយេ: ស្រែៗនឹងដើមឆ្ន ឬ ឧ. អនុគម៌, ហតិថ្នោះនិ ។

ទាំ ធ្វាស់ជាន់ ត៊ិន្ន បានឆ្ន ឬ ឧ. ពិណ្ឌទិន្ន, សព្វានិន្ន ធ្វាស់ជាន់ អំន្ន ឆ្ន ឬ ឧ. អអំន្ន, បើមិនធ្វាស់ទេ អាចទិយេ: ដើមជាកុបានឆ្ន ឬ ឧ. អនុគម៌ ។

នៅ ធ្វាស់ជាន់ ត៊ិ បានឆ្ន ឬ ឧ. អចច ។

ពិ_តាវិស្សនី “ នឹង... ”

បរសុបទ		អត្ថនោបទ	
បុរិស, ឯក.	ពហុ.	ឯក.	ពហុ.
ប. ស្រួលិ	ស្រួលិ	ស្រួលិ	ស្រួលិ
ម. ស្រួលិ	ស្រួលិ	ស្រួលិ	ស្រួលិ
ឧ. ស្រួលិ	ស្រួលិ	ស្រួលិ	ស្រួលិ

ចម_ជាតុ + ឌ_បច្ចូយ + ឥ_អា. បរសុបទ កណ្ត. បំបែកដូច្នេះ

បរសុបទ			
បុរិស,	ឯក.	ពហុ.	
ប.	ចមិស្រួលិ	ចមិស្រួលិ	
ម.	ចមិស្រួលិ	ចមិស្រួលិ	
ឧ.	ចមិស្រួលិ	ចមិស្រួលិ	

ចម_ជាតុ + ឌ_បច្ចូយ + ឥ_អា. អត្ថនោបទ កម្ម. បំបែកដូច្នេះ

អត្ថនោបទ			
បុរិស,	ឯក.	ពហុ.	
ប.	ចមិយិស្រួលិ	ចមិយិស្រួលិ	
ម.	ចមិយិស្រួលិ	ចមិយិស្រួលិ	
ឧ.	ចមិយិស្រួលិ	ចមិយិស្រួលិ	

៤. ភាសាអិច្ឆេទ “ នឹង... ហើយ.., នឹងពាន... ហើយ ”

បរសុបទ		អត្ថនោបទ	
បុរិស, ឯក.	ពហុ.	ឯក.	ពហុ.
ប. ស្រី	ស្រីឆុំ	ស្រីថែ	ស្រីឆុំ
ម. ស្រី	ស្រីថែ	ស្រីសែល	ស្រីឆ្លួន
ឧ. ស្រី	ស្រីឆ្លាតា	ស្រី	ស្រីឆ្លាត់សែល

ចម-ធាតុ + ន-បច្ចេយ + ត-អា. បរសុបទ កត្តិ. បំបែកដូចខាងក្រោម

បរសុបទ កត្តិ.

បុរិស, ឯក.	ពហុ.
ប. អប់រំស្រី, អប់រំស្រី	អប់រំស្រីឆុំ
ម. អប់រំស្រី	អប់រំស្រីថែ
ឧ. អប់រំស្រី	អប់រំស្រីឆ្លាតា

ចម-ធាតុ + យ-បច្ចេយ + ត-អា. អត្ថនោបទ កម្ម. បំបែកដូចខាងក្រោម

អត្ថនោបទ កម្ម.

បុរិស, ឯក.	ពហុ.
ប. អប់រំយិស្សុថែ	អប់រំយិស្សុឆុំ
ម. អប់រំយិស្សុសែល	អប់រំយិស្សុឆ្លួន
ឧ. អប់រំយិស្សុ	អប់រំយិស្សុឆ្លាត់សែល

ភាពនាមេខោះ មានកត្តាមួយប្រកបដោយគិយាបិកត្តិ, កិរិយាសព្វ
ប្រើប្រាស់កែងជាអកម្មធាតុ ប្រកបដោយ ឃ.បច្ចុះយ, វត្ថុមានវិកត្តិ គឺ នៅ
អភិវឌ្ឍន៍នៅបន្ទី, ខ. សែន ស្ពឺយេត ។

និចិថ្នោត និត្យត្តិ

ស្រីពិ, ស្រីនិ, ស្រីសិ, ស្រីមិ, ស្រីមិ, ស្រីមិ, ស្រីមិ, ស្រីមិ, ស្រីមិ, ស្រីមិ
ចោល ឬ៖, ខ. ភាគនិ, ភាគនិ, ភាគនិ, ភាគនិ, ភាគនិ, ភាគនិ, ភាគនិ, ភាគនិ, ភាគនិ
ភាគនិ ។

ស្រីមិ ផ្លាស់ជា ទាតិ ជា ភាតិ ឬ៖ ខ. ពន្លានិ, ពន្លានិ ។

ស្រីមិ ផ្លាស់ជា ទាតិ ជា ភាតិ ឬ៖ ខ. ពន្លានិ, ពន្លានិ ។

ស្រីរស្សី: ខ្ល ជា ធន ឬ៖ ខ. ធនិស្រី, ធនិស្រី ។

ភាគមិនិចិថ្នោតនិត្យត្តិ

អាកមសម្រាប់ចុះក្នុងអាខ្សាក មាន ៥ គី ឌី, ៥, ៥, ៥, ៥,
៥ និង និត្យបិត ។

ធន-អាកម ចុះខាងដើមធាតុ ចំពោះវិកត្តិ ៣ គី : ឯិយត្និនិ,
អប្បត្និនិ, ភាគនិបត្តិ ។

៥-អាកម សម្រាប់ចុះក្នុងចំណុកធាតុ ចំពោះវិកត្តិ ៥ គី :
ចារ៉ា, អប្បត្និនិ, ភតិស្រីនិ, ភាគនិបត្តិ ។

៩. អាកម ចុះត្រង់ទិបំជុកដាក់ ចំពោះវេ អូត្វនី វិភាគិមួយ ។
១០. អាកម ចុះត្រង់ទិបំជុកដាក់ តាមគ្នារាល់ការប្រកប ។
និត្យបិត. អាកម សម្រាប់ចុះក្នុងពួក ឯច. ដាក់ និងលើក្នុងពួក អណ្ឌាស់បានខ្លះ, ឧ. ចន្ទុមតិ ។

ជំហានផ្សេងៗបាននៅខ្ពស់

- ១~សាធិកោ ស្អែក ពិនិត្យ ធម៌ប៊ែន (ហេតុករណ្តី.) ន
- ២~បិតា បុណ្ណោ បនំ ធម៌នយោតិ (ហេតុករណ្តី.) ន
- ៣~តិក្នុ សាធិកោ ធម៌រាលិ ឯទាញប៊ែន (ហេតុករណ្តី.) ន
- ៤~សាធិកោ អន្តោ ធម៌ស៊ិន ធម៌រាលិ ឯទាញប៊ែន (ហេតុករណ្តី.) ន
- ៥~ឪធម៌ស៊ិន បុណ្ណោ ឯុទ្ធសាសនេ ធម៌រាលិ (ហេតុករណ្តី.) ន
- ៦~សាធិកោ ស្អែក ពិនិត្យ ធម៌ប៊ែនបិយោត (ហេតុករណ្តី.) ន
- ៧~តិក្នុស៊ិន សាធិកោ ឯុទ្ធសាសនេ ឯុទ្ធសិយោត (ហេតុករណ្តី.) ន
- ៨~សាធិកោ ធម៌ស៊ិន បុណ្ណោ ឯុទ្ធសាសនេ ឯុទ្ធសិយោត (ហេតុករណ្តី.) ន
- ៩~បិតិក្នុស៊ិន បុណ្ណោ ធម៌ប៊ែន ឯុទ្ធសិយោត (ហេតុករណ្តី.) ន
- ១០~ប៊ែន សាធិកោ បុណ្ណោ ឯុទ្ធសិយោត (ហេតុករណ្តី.) ន

ចំណោមាស្ត្រិនី ត្រួតពល់លេខ

១~កសអគន តិចិយំ ឪឈលោ ៥

- ឬយ គិកសិករ ញូវិនករិយា (ីរុចំអិន) ។

២~តិក្ខុ ធម្មិន ឬជាលំ ឈីសាបេលិ ៥

- ភិភុទ. (ញូវិនសាមណរ) ីរសំដែង នូវធមិន ធម៌ដីនិទ. ។

៣~ថិតា ចុត្តិ អន្តលោ ឡើត្តាណិ ៥

- ឬតា ញូវិនក្ខុ (ីរុក្ខុ) នូវីស្រិទ. របស់ខ្ពុន ។

៤~អនាបិបិណ្ឌិគា តិក្ខុសាលិ អន្តលោ តេងហោ តិត្តិ ៥

- អនាបិបិណ្ឌិក ញូវិនរយិនក្ខុទ. (ីវិទិនុល) នូវក្ខុ ក្នុងធ្វេះ របស់ខ្ពុន ។

៥~តម្រងតេនោ សត្វិចត្រួត ឬ មេរិត្វិចត្រួត ៥ ៥

- ព្រះតម្រង (ញូវិនមហាជន) (ីរុតាំនៅ) ក្នុងធ្វេរិនស្ថានសុតិ ឯង ក្នុងធ្វេរិនព្រះនិញ្ញានឯង ។

៦~ឪឈលោ , , ធម្មិយលោ ៥

- ឬយ (គិម្មាស់) (ញូវិនអ្នកគ្រូ) ីរុចំអិន ។

៧~ខ្លាហាណិ តិក្ខុតា សាធិទេនោ ៥

- ខ្លារទ. គិកិក្ខុ ញូវិនសាមណរ (ីរុបិន) ។

- ៥~ចំណែក ចិត្តវា ស្នូលាចិយត្រ ន**
- ធម៌ គិបិកា (ញូវងក្រុនទ.) ឱ្យស្វាប់ ។
- ៦~ហានី អជ្ជាសនស្ថុវា ហានុមិយំ ន**
- ដីវ គិត្រោះបានអជាកសត្រវ ញូវងហុដីវ (ឱ្យលេងឡើងឈើ) ។
- ៧០~ខេតុតនាំ អនាទិជ្ជិត្រន,, ន**
- វត្ថុដែកពន គិអនាបិណ្ឌិក ញូវងជាង (ឱ្យធ្វើឈើ) (ដើម្បីត្រោះសាស្ត្រា) ។

ជំហាលតំប្លៃបានសាធារណៈ

១. ព្រោះឧបផ្សាយ ញូវងភិកតុ សាមណោរ ឱ្យថ្វាយបង្គំ ព្រោះធម៌ ។
២. អំពើបាប ញូវងសរួទ. ឱ្យបាន នូវសេចក្តីទិន្នន័យ ។
៣. ព្រោះធម៌ ញូវងអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ ឱ្យដល់ នូវសេចក្តីសុខ ។
៤. លោកអាចាយ ញូវងសិស្សិទ. ឱ្យសិក្សា នូវព្រោះធម៌ ។
៥. ខ្ញុំ ញូវងសមណសិស្សិ ឱ្យរៀនយក នូវការសាទាលិ ។
៦. បបរ គិស្សាមិ ញូវងប្រពន្ធ ឱ្យចំអិន ។
៧. អាណារ គិម្ពាយ ញូវងក្រុន ឱ្យហូប ។
៨. ព្រោះធម៌ គិលោកគ្រូ ញូវងសិស្សិទ. ឱ្យសិក្សា ។
៩. នូវរទ. គិខ័ណុក ញូវងក្រុន ឱ្យបិទ ។
១០. ចិវរទ. គិព្រោះឧបផ្សាយ ញូវងភិកតុ ឱ្យកាន់យក ។

ការណ៍ ៣ ម៉ោង

១. ចម្លើម្បល់ការណ៍ : ពេលដែលកំពុងមាននៅថ្ងៃពេលខែ គឺ ពេល តម្លៃនេះ ថែកចេញជា ៣ យ៉ាងគី : សុខប្បច្ចុប្បន្ន ១ អតិថិជ្ជប្បច្ចុប្បន្ន ១ អនាគតថិជ្ជប្បច្ចុប្បន្ន ១ ន

២. អតិថិជ្ជការណ៍ : ពេលដែលកន្លែងហូសទៅហើយ ថែកចេញជា ៣ យ៉ាងគី : អប្បច្ចុក្សាតិថិជ្ជការណ៍ ១ ហើយរាយការពួកស្រាវជ្ជការណ៍ ១ អប្បច្ចុក្សាវជ្ជការណ៍ ១ ន

៣. អនាគតថិជ្ជការណ៍ : ពេលដែលមិនទាន់មកដល់ គឺពេលដែលនៅខាងមុខ ថែកចេញជា ២ យ៉ាងគី : ចម្លើម្បល់ការណ៍ ១ អតិថិជ្ជនាគត ១ ន

អនុផលការណ៍ : កាលដែលមិនបានបែងប្រើប្រាស់ឡើង បុរាណីកែវិកៈ បុរាណីកែវិកៈ ថែកចេញជា ៤ យ៉ាងគី : អាងន្ទិ ១ អាងនិច្ច ១ អនុមតិ ១ បិទប្បុ ១ ន

ពិចិះតន្លេតការណ៍

គេហាបនិងដីដួនកាលទាំងនេះនានក្នុងភាសាដែល តាមពាក្យ ប្រែរបស់ វិភាគី ក្នុងភាសាថាលី តាមវិភាគីទាំង ៤ ពួក ដូចខាងក្រោម៖

ពេលវេលាថ្មី ប្រាប់បច្ចុប្បន្នកាលទាំង ៣ យ៉ាងគឺ :

ស/ សុខិត្យបញ្ជូន ឱ្យប្រចា “កំពុង...” ឬប្រចេទោ ក៏ពាន.

ឧ. ស៊ិនិ មន នៅ គី ភាពវិនិ - ឬ៖ កំពុងនៃ គាត់ កំពុងធ្វើ
ឱ្យ ។ មានរាយ ហនា សញ្ញាណិ មានឱ្យ ពិនិត្យ - ពន្លឹនប្រជាធិ
រុងវិរិះ ជានេរណីទាំងឡាយ ទាំងអស់ ។

ឈ/ អតិថជ្ជបញ្ជូន ឱ្យប្រចា “ ទីប..., ទីបនឹង... ” ឬ
ប្រចា “.... ហើយ ” ក៏ពានខ្លះ ឧ. គុណា នូ ត្រូវ ធនតម្លៃ ឬ៖
ឯង ទីបមក ពិណាតី ។ ស៊ិនិ នៅ ធនតម្លៃ គាត់
ទីបមក អម្រាប់មិញនេះឯង ។ ឥឡូវ មុន្តៃ ភាពវិនិ មែន
ត្រូវកាលនោះ ខ្ញុំ ធ្វើហើយ ទូរបុណ្យ ។

ស/ ធនតម្លៃបញ្ជូន ឱ្យប្រចា “នឹង..., រំលែង...
កែងកែង... ” ឬ “ គី..., គីកែង... ” ឧ. ឯក តាម នៅ ធនតម្លៃ
ឯក នូន ធនតម្លៃ កាលបើអំពើបាប គីឯងធ្វើយ៉ាងនេះហើយ ឯង
នឹងទៅ នរក ពុំខានឡើយ ។ ធនតម្លៃ មាន សម្រួល់
ធនតម្លៃ ឬនៅ ប្រចា កែីកអំពើដែក រំលែងសុំ ដែកនោះវិញ ។

យោ តាមំ សេរី នៅ ពិភាគំ ធម្មជាតិ បុគ្គលណា
សេរីប់ ទូរជនពាល បុគ្គលនោះ គដែងលំ ទូរសេចក្តីវិនាស ។

ចញ្ចូនិតិផលិត ក្រុមអនុសាធារណៈ ២ យ៉ាន តី :

ក/ នាយកដ្ឋាន ប្រាប់សេចក្តីបង្កាប់ ឱ្យប្រចា "ចូរ.... ចូរ...
ចុះ" ខ. មន និង នាយកដ្ឋាន ឯង ចូរធ្វើ តាមពាក្យ អញ ។
នាយកដ្ឋាន ឯង ចូរឡើចុះ ។

ខ/ នាយកដ្ឋាន ប្រាប់សេចក្តីប្រចា, សេចក្តីបុនប៉ា ឱ្យប្រចា
"ចូរ...." ឬ "សូម...., សូមឱ្យ... ចុះ" ខ. សុទ្ធដែល ឈ្មោះ
សេចក្តីសុខ ចូរមាន ដល់អ្នក ។ និមិត្ត សញ្ញាបណ្ឌិត មង្គលទាំងពួន
ចូរមាន ។ ឯណា ឈ្មោះ សូមបាន យ៉ាងនេះចុះ ។ តី នៅ
ធម្មជ័យ សូម ព្រះអង្គ អត់ ទូរទោសនោះដល់ខ្ញុំ ។

សញ្ញាបណ្ឌិតិផលិត ក្រុមអនុសាធារណៈ ២ យ៉ាន តី :

ក/ នាយកដ្ឋាន ប្រាប់សេចក្តីយល់យើង ឱ្យប្រចា "គូរ....
គូរតែ..." ខ. និង នាយកដ្ឋាន, និង បុគ្គលិត គូរតែ គូរតែ គូរតែ គូរតែ
បុគ្គល គូរតែ គូរតែ ទូរកល្បាលមិត្ត គូរតែ គូរតែ ទូរបុរសខ្លួន ។

ឧ/ មនិកស្ស ព្រាប់សេចក្តីកំណត់ ឱ្យប្រចា “គប្បី..., ត្រូវ...”

ឧ. មុន្តុញ្ចុ មុនិនា នាយិរា, នាយិរាទេលំ មុន្តុញ្ចុលំ,

នភិ នន័ំ នាយិរាទំ, សុខា មុន្តុញ្ចុ អិថ្និយោ។

ឯើង គប្បីធ្វើ នូវបុណ្យ គប្បីធ្វើ នូវបុណ្យនៃពេយ។

គប្បីធ្វើ នូវសេចក្តីពេញចិត្តក្នុងបុណ្យនោះ (ព្រោះ) ការសន្យបុណ្យ
នាំមក នូវសេចក្តីសុខ ។

ព្រាប់សេចក្តីសញ្ញា, សេចក្តីត្រូវវា ឱ្យប្រចា “គប្បី..., ត្រូវ...”

ឧ. ី មនាគា នាយិយោ ឬ៖អាជ្ញាមួយ ត្រូវធ្វើ ដូចមេច ។

មនាគាតិនភិ ព្រាប់អប្បច្ចក្រាតិកកាល ឱ្យប្រចា “ហើយ...”

ឧ. នៅវិន នាយិរា ព្រោះហេតុនោះ ព្រោះមានព្រោះភាគ ត្រូវសំ-
ហើយ ។

មិយផ្លូវិនិនភិ ព្រាប់ហើយបក្សក្រាតិកកាល ឱ្យប្រចា

“ហើយ...” ឧ. នោ នាយិរា តែ បានទៅហើយ ។ ឯើង មាន
សញ្ញា យោគចូលជាង ឱ្យប្រចា “កុំ... ឡើយ” ឧ. នៅនា មាន នោ
អិថ្និយោ ឧណា: កុំកន្លឹង នូវរួកទ. ឡើយ ។

អប់រំនិតិវត្ថុ ព្រាប់អដ្ឋប្បភព្យាតិកាល ឱ្យប្រចា "ហើយ..."

ឧ. លោក នានាគិ ព្រះមេរោគ មកហើយ ។

នគិស្សនិតិវត្ថុ ព្រាប់បច្ចុប្បន្នាកត ឱ្យប្រចា "នឹង..."

ឧ. លោក នគិស្សនិតិវត្ថុ គេ នឹងទៅ ។

រាមាណិលត្តិតិវត្ថុ ព្រាប់អតិភាពាកត ឱ្យប្រចា "នឹង...
ហើយ" បើមាន ន អាគម នៅខាងដើម ឱ្យប្រចា "នឹងបាន...
ហើយ" ឧ. លោក នគិស្សនិតិវត្ថុ នគប់នគិស្សនិតិវត្ថុ បើគេ
នឹងបានហើយ នូវយាន គេ នឹងបានទៅហើយ ។

ចំណាំ

វិភត្តិមួយពុក៍ ថែកចេញជា ២ បទ គឺ :

១~ចេស្សិចចាន សម្រាប់សំគាល់ កត្តុវាទកេ: នីង ហេតុកត្តុវាទកេ: ។

២~នគប់នគិស្សនិតិវត្ថុ សម្រាប់សំគាល់ កម្ពុវាទកេ: ភារវាទកេ: នីង
ហេតុកម្ពុវាទកេ: ។ ជូនណាន បរសុបន ប្រើជាកម្ពុវាទកេ: បុ ភារវាទកេ:
ឲ្យកំមាន ឧ. នគប់ នគិស្សនិតិវត្ថុ, ន ន នគល់ នគល់ នគល់ នគល់
ព្រះហេតុនោះ ទូទៅ (គិត្រះមានព្រះភាគ) មិនពោល ; ម៉ោងឡើត
(អំណាច គិបុត្តិប) មិនបានកត្តុនូប ។ អត្ថនោបន ប្រើជាកត្តុវាទកេ:

វិញ្ញកមាន ឧ. ចេដ្ឋនា បាយនៅ សែនសាក សេចក្តីសោកកៅកទីន
ប្រាជៈ សេចក្តីស្រឡាញំ ។

ពចន៍:

វិភត្តិទាំងនេះ មានវចន៖ ២ គីឡូ ឯកវចន៖ ៩ ពហុវចន៖ ៩ ។
កិរិយាសញ្ញា និងបទប្រធាន ត្រូវមានវចន៖ស្ថិត្តា ; ឧ. សែន តាម
តម្លៃតិច គេទៅ កាន់ស្រុក ។ នៅ តាម តម្លៃ តម្លៃតិច គេទៅ ទៅ
កាន់ស្រុក ។ ព្រំលែងតែបទប្រធានជានេកវចន៖ប្រើនៅ បន្ទីរ រួមចូល^១
ដោយនិចតត សញ្ញា មាន “ ច ” ជាដើមនេះ កិរិយាត្រូវជាបាន ពហុវចន៖
នាន ឧ. ទេស្វី ច នៅតម្លៃបាយការ ច រាងលំ ឧបនាយកដ្ឋានីត្ស
សេដ្ឋិ និង ប្រពន្ធសេដ្ឋិ ចូលចេវក ព្រះរាជា ។

ចូលរិន

វិភត្តិអាហ្វេត ចាត់ជាបុរិស៖ មាន ៣ គីឡូ : បចំបុរិស៖ ១
មធ្យីមបុរិស៖ ១ ឧត្តមបុរិស៖ ១ ។ ត្រូវប្រើកិរិយាសញ្ញប្រកបវិភត្តិ ឱ្យ
ត្រូវត្រូវនឹងបុរិសសញ្ញនាម ឧ. សែន យោនិ, តំ យោនិ, អហំ
យោនិ គេទៅ, ឯងទៅ, ខ្ញុំទៅ ។

ចាន្តុ

វិភត្តិប្រកបដោយ កាល, មទ, វចនា, បុរិស; បុណ្យលាង: ត្រូវឱ្យ
ជាមួយធាតុ ឱ្យចេញព្រាកដមកជាកិរិយាបស់នាម ។

ជាតុនៅទីយោងដោយសង្គម ថែកជាតាតុគណៈ មាន ៤
ពួក តាមដំណឹងដែលចុះបច្ចេះបច្ចេះត្រូវគ្នា ដូចខាងក្រោម:

១.ពួក ត្បូ-ជាតុ ចុះ អ-បច្ចេះយ៉ា : ត្បូ “កើត, មាន, ជា” នូវ ឬ
នូវ “កើត, មាន, ជា”, ឬ “ដេក”, ឬ “ឯក”, ឬ “ពោល, ស្តី,
និយាយ”, ឬ “ចំអិន...”, ឬ “យើង”, ឬ “ស្វាប់”, ឬ
“បាន”, ឬ “ទៅ, ដល់”, ឬ “គ្រប់គ្រង, រក្សា” ។

២.ពួក នូច-ជាតុ ចុះ អ, ឥ, ឡើ, ឬ, ឬ ឯ បច្ចេះយ និង
និត្តហិតអាណមធាន់ : នូច “បិទ, វាំង, ខ្លួច”, នូច “រួច, លែង, រដោះ”,
នូច “សុ”, នូច “កាត់”, នូច “បេក, ឆ្លាយ”, នូច “លាប, ឬក” ។

៣.ពួក ិន-ជាតុ ចុះ ឃ-បច្ចេះយ : ិន “លេង”, ិន
“ដោរ”, ឬ “អស់”, នូន “ក្រោច, វង្វែង, ភាព”, នូន “ប្រើប្រាស់”,
នូន “ក្រោច”, នូន “ដីង, ត្រាស់ដីង”, នូន “ច្បាប់” ។

៤.ពួក នូ-ជាតុ ចុះ ធម្ម, ធម្ម, ឬធម្ម-បច្ចេះយ : នូ “ឲ្យ,
ស្វាប់”, នូ “ក្រង”, នាម “ប្រើប្រាប, ហ្មរទេ”, ន + នាម “ដល់,

ទាន់, លុះ”, និ “ចង” ។

៥. ពួក តិ.ជាតុ ឬ៖ ខាបច្ចូយ : តិ “ទិញ”, ថិ “សន្យា”, បេះ”, គិ “លួយ៖, ផ្លាស្រែ”, ឡូវា “ដីង, ស្អាល់”, ឆុ “កំចាត់, កំចាត់បង”, ឆុ “អុំ, នែស្ស”, ឆុ “កាត់” ។

៦. ពួក ឥណទាន ឬ៖ ប្រុ, ខ្លាបច្ចូយ : ឥណ “កាន់, ចាប់, យក...” ។

៧. ពួក តន.ជាតុ ឬ៖ ទិ, យិ.បច្ចូយ : តន “ធ្វាយចេញ, ក្រដាន, លាក, លា”, យិ “ធ្វើ”, ចាន់ “ភ្លាក់, រលិក”, និន “អាច, ហើន” ។

៨. ពួក ចុរ.ជាតុ ឬ៖ ឈុ, ឈុយ.បច្ចូយ : ចុរ “លួច”, ថិនុ “គិត”, ឥនុ “ត្រីវិ”, មិនុ “ប្រើក្រារ, ពិភាក្សា, ជិដែក”, ធមុ “កំណាត់” ។

ជាតុទាំង ៨ ពួកនេះ បំប្រើប្រាស់មកនៅក្រឹមតែ ២ ពួក គឺ :
១. នៅអនុបាស្ត្រ ជាតុប្រកបដោយកម្ម គឺអំពើដែលគេត្រូវធ្វើ
ន. និនលំ ធម៌តិ គេចំអិន នូវពាយ ។

២. នៅអនុបាស្ត្រ ជាតុដែលមិនប្រកបដោយកម្ម ន. មេញ
នយោតិ គេ ដែក លើក្រុ ។

ពាណិជ្ជកម្ម:

កិរិយាសញ្ញា ថែកចេញជាការចក់ មាន ៥ យ៉ាង គឺ

១. ឥតខ្ចោះពាណិជ្ជកម្ម: កិរិយាសញ្ញា ប្រាប់កត្តា គឺប្រាប់ចាប់ជាកិរិយាបស់

អ្នកធ្វើ ឧ. ស្វែងរក និង ឈាន់ អ្នកគ្រូ ចំអិន នូវបាយ ។

២. ឥតខ្ចោះពាណិជ្ជកម្ម: កិរិយាសញ្ញា ប្រាប់កម្ម គឺប្រាប់ចាប់ជាកិរិយាបស់ អំពើដែលគេគ្រឿរធ្វើ ឧ. ស្វែងរក និង ឈាន់ ធម្មោយ គឺអ្នកគ្រូ ចំអិន ។

៣. ភាពពាណិជ្ជកម្ម: កិរិយាសញ្ញា ប្រាប់ភាព គឺមិនប្រាប់កត្តា បុរីមួយ ឧ. នៅលើ នូយោតែ គឺតែ កែក ។

៤. ខេត្តឥតខ្ចោះពាណិជ្ជកម្ម: កិរិយាសញ្ញា ប្រាប់កត្តាដែលជាបេក្ខ គឺ ប្រាប់ចាំ ជាកិរិយាបស់អ្នកគ្រឿបប្រើប្រាស់ដែលធ្វើ ឧ. នៅឆ្នើ ស្ម័គ្រី និង ឈាន់ ធម្មោយ គឺ សេដ្ឋិភាព អ្នកគ្រូ ឱ្យចំអិន នូវបាយ ។

៥. ខេត្តឥតខ្ចោះពាណិជ្ជកម្ម: កិរិយាសញ្ញា ប្រាប់កម្ម ដែលជាបេក្ខ គឺប្រាប់ ចាប់ជាកិរិយាបស់អំពើ ដែលគេប្រើប្រាស់បុគ្គលិកដែលធ្វើ ឧ. នៅឆ្នើ ស្ម័គ្រី និង ឈាន់ ធម្មោយ ធម្មោយ គឺសេដ្ឋិភាព អ្នកគ្រូ ឱ្យចំអិន ។

ចច្ចំយ

គកអាបនីឱយល់រាជក៍ទាំង ៥ នោះបាន ដោយអាស្រែយ
បច្ចុះយជាអ្រីដំណាាំ ។ បច្ចុះយភួសអាម្ចាកមាន ២៥ តី : ន, តែ,
ល្បី, ច, ឃ, ធម្ម, ឲ្យ,
ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ,
ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ,

បច្ចុះយ សម្រាប់ចុះភួសកភព្វរាជក៍ មាន ១៥ តាមពួកធាតុទាំង
៥ វូចហើយ ។

បច្ចុះយ សម្រាប់ចុះភួសកម្មរាជក៍ មាន ១ តី ឃ ។ កម្មរាជក៍
ប្រើនកចុះ ន.អាគមធិន ។

បច្ចុះយ សម្រាប់ចុះភួសការរាជក៍ មាន ១ តី ឃ ។

បច្ចុះយ សម្រាប់ចុះភួសហេតុកភព្វរាជក៍ មាន ៥ តី : ឲ្យ,
ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ, ឲ្យ,

ភួសហេតុកម្មរាជក៍ ចុះបច្ចុះយតាមពួកធាតុធិនក់មាន មិនបាត់
ចុះក់មាន ចុះការិកប្បច្ចុះយន ចុះ ន.អាគមធិន ចុះ ឃ.បច្ចុះយន ន.
ធម្មបិយន ។

၁) အန္တုတာပဒ်: ဘဏ္ဍုယ်ပို့စီမံပွဲဖွံ့ဖြိုးယော် ငံ ရှူက ဗျား

၁.၄၁ ခုံ-ထာကု ပုံး အ-ပပ္ပါယ

အဲ + အ > အတ

ပတ + အ > ပတ

ဟူ + အ > ဟော

လော် + အ > လော်

နှီး + အ > နော်, နေယ်

ဘေး + အ > ဘေး

အော် + အ > အော်

လော် + အ > လော်, လော

၂.၄၁ ခုံ-ထာကု ပုံး အ, ဦ-ပပ္ပါယ

ရှုပါ + အ, ဦ > ရှုပါး, ရှုပါး

နှီးနှီး + အ, ဦ > နှီးနှီး

အုပါ + အ, ဦ > အုပါး, အုပါး

ဘီပါ + အ, ဦ > ဘီပါး, ဘီပါး

အုပါး + အ, ဦ > အုပါး, အုပါး

၃.၄၁ ခါတ်-ထာကု ပုံး အော်-ပပ္ပါယ

ခါတ် + အော် > ခါတ်း

အုပါး + အော် > အုပါးး

နှီးနှီး + အော် > နှီးနှီးး

အုပါး + အော် > အုပါးး

ရှုပါ + အော် > ရှုပါးး

အော် + အော် > အော်း

ଟ୍ରେନ୍‌ଗ ଶ୍ରେଣୀକୁ ପୁଃ ଛାନ୍ତି, ଛାନ୍ତି, ଶ୍ରେଣୀ-ପଢ଼ୁଁଯ

ଶ୍ରେଣୀ + ଛାନ୍ତି > ଶ୍ରେଣୀଛାନ୍ତି, ଶ୍ରେଣୀଛାନ୍ତି

ଶ୍ରେଣୀ + ଛାନ୍ତି > ଶ୍ରେଣୀଛାନ୍ତି

ଶ୍ରେଣୀ + ଛାନ୍ତି > ଶ୍ରେଣୀଛାନ୍ତି

ଶ୍ରେଣୀ + ଛାନ୍ତି > ଶ୍ରେଣୀଛାନ୍ତି, ଶ୍ରେଣୀଛାନ୍ତି

ଶ୍ରେଣୀ + ଶର୍ମତ + ଶ୍ରେଣୀ > ଶର୍ମତଶ୍ରେଣୀ, ଶର୍ମତଶ୍ରେଣୀ (ପ୍ରାସଂ ଶ୍ରେଣୀ > ଶ୍ରେଣୀ)

ଟ୍ରେନ୍‌ଗ କି-ଫାକ୍ଟ୍ ପୁଃ ଜୀ-ପଢ଼ୁଁଯ

କି + ଜୀ > କିଜୀ, କିଜି | ଜହୁ + ଜୀ > ଜହୁଜୀ, ଜହୁଜି

ଶୈ + ଜୀ > ଶୈଜୀ, ଶୈଜି | ଭୁବନେ + ଜୀ > ଭୁବନେଜୀ, ଭୁବନେଜି

ଜୁ + ଜୀ > ଜୁଜୀ, ଜୁଜି | ଜୁଦୁ + ଜୀ > ଜୁଦୁଜୀ, ଜୁଦୁଜି

ଶି + ଜୀ > ଶିଜୀ, ଶିଜି |

ଥ୍ରେନ୍‌ଗ କଣ୍ଠ-ଫାକ୍ଟ୍ ପୁଃ ଜୀଜ୍ଞା-ପଢ଼ୁଁଯ

କଣ୍ଠ + ଜୀଜ୍ଞା = କଣ୍ଠଜୀଜ୍ଞା, କଣ୍ଠଜୀଜ୍ଞା

ଟ୍ରେନ୍‌ଗ କଣ୍ଠ-ଫାକ୍ଟ୍ ପୁଃ ଶ୍ରୀ, ଶ୍ରୀ-ପଢ଼ୁଁଯ

କଣ୍ଠ + ଶ୍ରୀ > କଣ୍ଠଶ୍ରୀ, କଣ୍ଠଶ୍ରୀ (ଲୁପ ଶ୍ରୀ)

କର + ଶ୍ରୀ > କରା, କର (ଲୁବ ଶ୍ରୀ)

ତରକୁ + ଶ୍ରୀ > ତରକୁଆ, ତରକୁ (ଲୁବ ଶ୍ରୀ)

ଦୀନରା + ଶ୍ରୀ > ଦୀନରାଆ, ଦୀନରା (ଲୁବ ଶ୍ରୀ)

କର + ଯୁଗ > କରିଯା (ଲୁବ କିମ୍ବା କର)

ଫ୍ରେଂଗ ପ୍ରାଣିକୁ ଚାହିଁ ଛେ, ବିଷ୍ଟ-ବର୍ତ୍ତୀଯ

ଶୁଣ + ଛେ, ବିଷ୍ଟ > ଶୋଇ, ଶୋଇ

କରକୁ + ଛେ, ବିଷ୍ଟ > କରକୁଆ, କରକୁଯ୍

ଜରକୁ + ଛେ, ବିଷ୍ଟ > ଜରକୁଆ, ଜରକୁଯ୍

ତଳ୍ଲି + ଛେ, ବିଷ୍ଟ > ତଳ୍ଲିଆ, ତଳ୍ଲିଯ୍

ଶିଳ୍ପି + ଛେ, ବିଷ୍ଟ > ଶିଳ୍ପିଆ, ଶିଳ୍ପିଯ୍

୧) କରିଯାତକରି : କରକରିଯାନ୍ତୁ ଚାହିଁ ଯୁ-ବର୍ତ୍ତୀଯ କି-ମାରମନ୍ତିଙ୍ଗ କି
ମାନ ବିବରିତିରୁଥିଲାମାନାରିଗଣ୍ଡି ବର୍ତ୍ତମାନରିସି : ଥିବେଯିବ୍ରାନ୍ତିବେବ :

ନାମ.	ନାମ.	ନାମ.	ନାମ.
କରିଯାନ୍ତେ, ତଳ୍ଲିଯାନ୍ତେ	କରିଯାନ୍ତେଆ, ତଳ୍ଲିଯାନ୍ତେଆ	କରିଯାନ୍ତେ, କରିଯାନ୍ତେଆ	କରିଯାନ୍ତେଆ
ଜରକୁଯାନ୍ତେ, ଜରକୁଯାନ୍ତେଆ	ଜରକୁଯାନ୍ତେଆ, ଜରକୁଯାନ୍ତେଆ	କରିଯାନ୍ତେଆ	କରିଯାନ୍ତେଆ

កុដិឃុយនេស	កុដិឃុយនែល្ហ	កុដិឃុយនេស,	កុដិឃុយនែល្ហ
កិត្តិឃុយនេស	កិត្តិឃុយនែល្ហ	(កុយ្យុយនេស)	(កុយ្យុយនែល្ហ)
សិទិឃុយនេស, សិព្វុយនេស	សិទិឃុយនែល្ហ, សិព្វុយនែល្ហ	បុរិឃុយនេស	បុរិឃុយនែល្ហ
យុវុយនេស	យុវុយនែល្ហ	មិនិឃុយនេស	មិនិឃុយនែល្ហ

៣) ភាពពាណិជ្ជកម្ម: នគរូបាស្ត្រ ឬ: អ.បច្ចុប្បន្ន ប្រើកំរើត្តិមាន។

វិភាគី បច្ចុប្បន្ន: ឯករាជក្រឹត: គី:

កុយ្យុយនេស, សិយុយនេស, សុុបុយនេស, មុយុយនេស, មុណ្ឌុយនេស,
មុបុណ្ឌុយនេស, ឬុយនេស, មុុយ្យុយនេស, មុុយ្យុយនេស, ឲុយនេស,
ឲុយុយនេស, ឲុនិឃុយនេស ។

៤) ហេតុរក្សាទាណិជ្ជកម្ម: ឬ: ឈុំ, ឈុំយ, ឈុំម, ឈុំមយ-
បច្ចុប្បន្ន ឱ្យលុប ឈុំ នូក ឬ, នយ, នាម, នាមយ, ហើយព្រើនិ
ស្រ: ដើម្បីក្នុងដែលមិនមាន ព្យញ្ញនេះកម្រួតក្នុងខាងក្រោង រួចប្រកប
និង វិភាគី កាមការគូរ :

១-នៃ : ភាព, ភាពយ, ភាពម, ភាពមយ ។

២-នៃ : ធម៌, ធមយ, ធមម, ធមមយ ។

៣-នៃ : ឥន្ទុ, ឥន្ទុយ, ឥន្ទុម, ឥន្ទុមយ ។

៤-នៃ : នោយ, នោយយ, នូន្ទាម, នូន្ទាមយ ។

ଶ୍ରୀ : ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ଶ୍ରେଷ୍ଠୀ, ଶ୍ରେଷ୍ଠତା, ଶ୍ରେଷ୍ଠତାତ୍ମୀୟ ଥ
ନାନୀତ : ନାନୀ, ନାନୀତ, ନାନୀତୀ, ନାନୀତାତ୍ମୀୟ ଥ
 ଶୁଣି + ଯେ > ଶୁଣ୍ଡୁନାନୀ, ଶୁଣ୍ଡୁନାନୀତୀ ଥ
ଦୈତ୍ୟ + ଜୀବା > ଦୁଇବାନୀ, ଦୁଇବାନୀତୀ ଥ
କ୍ଷେତ୍ରି + ଜୀବା > କ୍ଷେତ୍ରିବାନୀ, କ୍ଷେତ୍ରିବାନୀତୀ ଥ
 ରୂପ + ଜୀବା > ରୂପବାନୀ, ରୂପବାନୀତୀ ଥ
ଶକ୍ତିନାନୀ + ଜୀବା > ଶକ୍ତିନାନୀବାନୀ, ଶକ୍ତିନାନୀବାନୀତୀ ଥ
ଲୋକନାନୀ + ଶ୍ରୀ (ଲୁପ ଶ୍ରୀ ପେଣ୍ଟ) > ଲୋକନାନୀବାନୀ, ଲୋକନାନୀବାନୀତୀ ଥ
ଦେଖୁଣୀ : ଦେଖୁଣୀ, ଦେଖୁଣୀତ, ଦେଖୁଣୀତୀ, ଦେଖୁଣୀତାତ୍ମୀୟ ଥ
ତାଙ୍କ : ତାଙ୍କ, ତାଙ୍କତ, ତାଙ୍କବାନୀ, ତାଙ୍କବାନୀତୀ ଥ
ବିଜ୍ଞାନକ : ବିଜ୍ଞାନକ, ବିଜ୍ଞାନକୀ, ବିଜ୍ଞାନକବାନୀ, ବିଜ୍ଞାନକବାନୀତୀ ଥ
 ଶୁଣି : ଶୁଣ୍ଡୁନାନୀ, ଶୁଣ୍ଡୁନାନୀତୀ, ଶୁଣ୍ଡୁନାନୀବାନୀ, ଶୁଣ୍ଡୁନାନୀବାନୀତୀ ଥ
କ୍ଷୁଦ୍ର : କ୍ଷୁଦ୍ର, କ୍ଷୁଦ୍ରତ, କ୍ଷୁଦ୍ରବାନୀ, କ୍ଷୁଦ୍ରବାନୀତୀ ଥ
 ଶୁଣି + ଜୀବା > ଶୁଣ୍ଡୁନାନୀବାନୀ, ଶୁଣ୍ଡୁନାନୀବାନୀତୀ ଥ
ଶୈଳୀ + ଜୀବା > ଶୈଳୀବାନୀ, ଶୈଳୀବାନୀତୀ ଥ

ទិ + នា > ពិនាគេ, ពិនាគេយ ន

នង : នាយកេ, នាយកេយ ន

នោ : នាគេ, នាគេយ, នាគេហេ, នាគេហេយ ន

ពិន្ទុ : ពិន្ទុលេ, ពិន្ទុលេយ, ពិន្ទុលេហេ, ពិន្ទុលេហេយ ន

៥) លេតុអនុបាតកសេ: ចុះ ធម៌យេ + នៅ + ឬ - នាគិយេ,
ចុះ បច្ចីយ ពួកធាតុកំមានខ្លះ ព្រឹនប្រើរក្សាមានវិភាគី បបមបុរិស:
ទាំង ២ រចនា:

ឯកេ : នាបាតិយេនេ ន

ឯកសេ : នាបាតិយេនេ ន

នងេ : នាយកេយេនេ ន

នូចេ : នូវកេយេនេ ន

មុជេ : មុជ្ញាតិយេនេ ន

នុគេ : នុញ្ញាតិយេនេ ន

តិនេ : តិន្ទុនាតិយេនេ ន

ិនេ : ិន្ទុនាតិយេនេ ន

ឯបេ : ឯបុណ្យាតិយេនេ ន

ឯធនេ : ឯធនាតិយេនេ ន

ឯរោេ : ឯរោនាតិយេនេ ន

នងេ : នង្ហាតិយេនេ ន

ននេ : នាមាតិយេនេ ន

ថុនេ : ថោរាតិយេនេ ន

ពិចិះត់នាបាតកសេ: នាម្វោត

ការពេងរាគកំទាំង ៥ ត្រូវស្ថាល់សកម្មធាតុ និងអកម្មធាតុ
ហើយប្រើបង្កើររាគកំដែលធាតុ។ ត្រូវដឹងពីរបាយនេះ :

សេរីភ្លូចបាត់ និង អរិភ្លូចបាត់

- ១.កត្ថុវាបក់ សកម្មធាកុ :** សិល្បៈ ធម្ម៌ សិក្សាឌី ឬ
-កត្ថុវាបក់ អកម្មធាកុ : បែលោ ម៉និ ឬ
- ២.កម្មវាបក់ សកម្មធាកុ :** សិល្បៈ ធម្ម៌ សិក្សិយេត់ ឬ
- ៣.ហេតុកត្ថុវាបក់ សកម្មធាកុ :** នាយិយា សិស្សី ធម្ម៌ សិក្សាបេណិ ឬ
- ហេតុកត្ថុវាបក់ អកម្មធាកុ : បែលោ បានី ម៉ាមេងតិ ឬ
- ៤.ហេតុកម្មវាបក់ សកម្មធាកុ :** នាយិយេន សិស្សី ធម្ម៌ សិក្សាបិយេត់ ឬ
- ហេតុកម្មវាបក់ អកម្មធាកុ : បែលោ បានី ម៉ាមេងជិ ឬ
- ៥.ភារវាបក់ អកម្មធាកុ :** បែលោ ម៉មេងតេ ឬ

កត្ថុពាណិជ្ជ: បែកត្ថុនិល កម្មពាណិជ្ជ:

ភាសាអ៊ូរ ភាសាភាហិ

- សាមណោរ តែងបិទ ទួរទ្វារ ០ ~នាយកធនធាន ម្ចារ ឯក្សាឌី (កត្ថុ) ០
 ទ្វារ ដែលសាមណោរ តែងបិទ ០ ~នាយកធនធាន ម្ចារ ឯក្សិយេត់ (កម្ម) ០
 កញ្ញា កំពុងដោរ ទួរសំណែន ០ ~កញ្ញា ទន្លេ សិល្បៈ (កត្ថុ) ០
 សំណែន. គិកញ្ញា កំពុងដោរ ០ ~កញ្ញាយ ទន្លេ សិទិយេន (កម្ម) ០
 អ្នកប្រាផ្ទិទ. រំមនសំដោង ធមិ ០ ~ខ្ពស់យោ ធម្ម៌ កមេដ្ឋិ (កត្ថុ) ០
 ធមិ ដែលអ្នកប្រាផ្ទិទ. រំមនសំដោង ០ ~ខ្ពតិវិ ធម្ម៌ កបិយេត់ (កម្ម) ០

មនុស្សទ. កែងចេះ ភាសា ។	~មនុស្ស តាមំ ចានលិ (ឥឡូ.) ។
ភាសា គិមនុស្សទ. កែងចេះ ។	~មនុស្សទីនិ តាមោរ ព្យាយាយនៅ (ឥឡូ.) ។
កិក្តុ កំពុងគិក ធមិទ. ។	~តិក្តុ បញ្ជួ មិលិតិ (ឥឡូ.) ។
ធមិទ. គិកិក្តុ កំពុងគិក ។	~តិក្តុវា បញ្ជួ មិលិយលិ (ឥឡូ.) ។

ហេតុកន្លែនាបន៌ ចោត្តិត ហេតុកថ្លែនាបន៌

ភាសាថ្មី

ភាសាបាហិ

សេដ្ឋិ ញូវិនអូកត្រូ ឱ្យចំអិន ឃាយ ។	~សេដ្ឋិ សុខា ឬធម៌ ឯុទ្ធសំ ឲ្យបេតិ (ហេតុកន្លែ.) ។
ឃាយ ដែលសេដ្ឋិ ញូវិនអូកត្រូ	~សេដ្ឋិវា សុខា ឬធម៌ ឲ្យបាទិយនេ
ឱ្យចំអិន ។	(ហេតុកថ្លែ.) ។
បិតា ញូវិនក្នុន ឱ្យបិទទ្វារ ។	~បិតា បុណ្ណោះ ឪុំ រូបុរាណ (ហេតុកន្លែ.) ។
ទ្វារ គិបិតា ញូវិនក្នុន ឱ្យបិទ ។	~បិតា បុណ្ណោះ ឪុំ រូបុរាណិយនេ (ហេតុកថ្លែ.) ។
កិក្តុ ញូវិនទាយក ឱ្យការិយក	~តិក្តុ ឈាយកំ បញ្ជួ តាមូរបេតិ
ឃាងទ. ។	(ហេតុកន្លែ.) ។
ឃាងទ. គិកិក្តុ ញូវិនទាយក	~តិក្តុវា ឈាយកំ បញ្ជួ តាមូរិយលិ
ឱ្យការិយក ។	(ហេតុកថ្លែ.) ។
ប្រោះចេរ៖ ញូវិនកិក្តុទ. ឱ្យបិក្សា	~បេរោះ តិក្តុ បញ្ជួ មិលិយលិ
ធមិទ. ។	(ហេតុកន្លែ.) ។

ធម៌ទ. ដែលប្រាជ់ចេរ់: ព្យាដំនៅ សិក្សា ចង្វារ មន្ទុយិយលោ កិត្តិទ. ឱ្យប្រើក្រា ។ (ខេត្តកំពង់) ។

៣. កិត្តិយាកិតកៈ

កិត្តិយាកិតកៈ ដែលជាកិរិយា ហេតុ កិរិយាកិតកៈ ឬ កិត្តិយាកិតកៈ ឬ ហេតុ កិរិយាកិតកៈ ត្រូវប្រកបដោយ វិភាគី, វចនា, កាល, ធាតុ, វាចកៈ និងបច្ចេះ ។

វិភាគី ឬ វចនា:

វិភាគីនៃកិរិយាកិតកៈ ត្រូវប្រកបដោយ វិភាគីមាន បើទាមសញ្ញប្រកបដោយ វិភាគីណាតា វចនាលោ កិរិយាកិតកៈ កំត្រូវប្រកបវិភាគីនោះ វចនាលោ៖ ទាំងលើនៅ កំត្រូវប្រកបឱ្យស្រួល ឧ. បុ. ឯក. សិក្សា បច្ចេះ នៅ “វិភាគី ត្រូវបានបង្ហាញ ក្នុងធម៌” ។ បុ. ឯក. សិក្សា បច្ចេះ នៅ “វិភាគី ត្រូវបានបង្ហាញ ក្នុងធម៌”, ឯក. ឯក. សិក្សាលិ បច្ចេះ នៅ “ិភាគី ត្រូវបានបង្ហាញ ក្នុងធម៌”, ឯក. ឯក. សិក្សាលិ បច្ចេះ នៅ “ិភាគី ត្រូវបានបង្ហាញ ក្នុងធម៌” ។

កាល

កាលក្នុងកិរិយាកិតកៈ មាន ២ យ៉ាងគឺ : បច្ចុប្បន្នកាល ១, អតិតកាល ១, បើកបំអនុត្តកាលច្បាលដោ ជាតា ៣ យ៉ាង ។

ចង្វ័ម្បលការណ៍ ថែទាំបញ្ជី ២ ម៉ោនី :

៩) ចង្វ័ម្បលការណ៍ ឱ្យប្រចា "កំពុងកែ..." ឬ ត្រាក់តែបេច្ចាល់
ស្តី របស់ធាតុកំបាន ។ ឧទាហរណ៍៖

ឧបាយក់ ចង្វ័ម្បលការណ៍ ឱ្យប្រចា "ឧបាសក
កំពុងស្តាប់ នូវធម៌ ញូវិសទ្ទា ឱ្យកើក" ។

ឧបាយក់ ចង្វ័ម្បលការណ៍ ឱ្យប្រចា "ឧបាសិកា
កំពុងស្តាប់ នូវធម៌ ញូវិសទ្ទា ឱ្យកើក" ។

គុណំ ចង្វ័ម្បលការណ៍ ឱ្យប្រចា "ត្រួរការ កំពុងស្តាប់ នូវធម៌
ញូវិសទ្ទា ឱ្យកើក" ។

២) ចង្វ័ម្បលការណ៍ ឱ្យប្រចា "កាល... កាលនឹង..."

ឧ. ពុខ្មោះ ឬ នាម ចង្វ័ម្បលការណ៍ ឱ្យប្រចា "កំដុំការ ប្រាប់ប្រើ
ឱ្យប្រចា ឱ្យប្រចា" "កំដុំការ ប្រាប់ប្រើ កាលសំដែននូវធម៌
(កែងកែ) ប្រមិលមិលនូវខបនិស្សីយ នៃសត្វ. ហើយសំដែន" ។

អតិថជន ថែទាំបញ្ជី ២ ម៉ោនី :

៩) អតិថជន "ត្រាក់តែប្រាប់ចោកនូងហើយ" ឱ្យប្រចា
"... ហើយ" ឬ "... រួចហើយ" កំបាន ឧ. នយោ មាស អតិថជន
" ខែ. ៣ កន្លងហើយ" ។

២) អតិថរាង “កន្លងសេចហើយ” ឱ្យប្រចា “លុះ... ហើយ”
ប្រចា “លុះ... រួចហើយ” ន. អមំ គុណបុញ្ញា មំ ិត្តា មេ
សឡុងំ ភីស្សវិ ភត្តា ន មន មហាមថ្នី ឧតិស្សវិ
“កូលបុត្រនេះ យើងឲ្យរាយហើយ នឹងធ្វើ នូវសេចក្តីសង្គ្រោះ ដល់អញ្ជ,
កំបុះធ្វើចហើយ នឹងជានទូវសម្បត្តិកំ” ។

អនុញ្ញាណ ថែកបេញបា ឬ ម៉ោងតី :

១) អនុមតិ “ប្រាប់សេចក្តីយល់យើង” ឱ្យប្រចា “គូរ..., គូរកៅ...”
ន. ន ផែនចិ ពាទោ សេវិត្តោ មិនធមិន មន សេវិត្តោ
“បុត្តិលាងល គិម្ពកណាមួយ មិនគូរសេរកប់ឡើយ ឯបុត្តិលជាបណ្ឌិត
(គិជន) គូរសេរកប់” ។

២) បិទុ “ប្រាប់សេចក្តីកំណក” ឱ្យប្រចា “គបី...” ឬ “ត្រូវ...”
ន. នជិត្តិ និ កញ្ចប់ “កិច្ចរបស់ស្ថិច គិម្ពកបិវិធី” ។ “ប្រាប់
សេចក្តីជញ្ញីន, សេចក្តីត្រីនេះ” ឱ្យប្រចា “គបី...” ឬ “ត្រូវ...” ន.
ភិនុខោ បនេតិ មេង ភាសាង “ឬៗ (កិច្ច) ហិង គិអញ្ជ ត្រូវធិ
ធូចមេចហុំ ? ” ។

ជាត្វ និទ ពាណិជ្ជៈ

ជាត្វក្នុងកិតកេ:នេះ កំដូចត្រានីងជាត្វក្នុងអាមេរិកដៃ ដូចតទៅនេះ :

០បច្ចុប្បន្ន : អាមេរិក . ឯកសារ,

កិតកេ: បុំ. ឯកខ្លួន, ន. ឯកខ្លួន, នបុំ. ឯកខ្លួន ។

០អនីតវាទ់ : អាមេរិក : ឯក,

កិតកេ: បុំ. ឯកខ្លួន, ន. ឯកខ្លួន, នបុំ. ឯកខ្លួន ។

០អនុញ្ញារាទ់ : អាមេរិក . ឯកយុទ្ធសាស្ត្រ,

កិតកេ: បុំ. ឯកិត្យាយ្យា បុ ឯកិត្យាយ្យា, ន. ឯកិត្យាយ្យា បុ ឯកិត្យាយ្យា, នបុំ. ឯកិត្យាយ្យា បុ ឯកិត្យាយ្យា ។

ពាណិជ្ជៈ មាន ៥ យោងទំនាក់ទំនង :

១) កណ្តុរាបកេ: ឲ្យលើស្ថ្រី សាធារណ៍ ធម្ម៌ ឱ្យសេខ្លោ “សារ៉ាក នៃព្រះពុទ្ធគាលសំដែង នូវធម៌” ។

២) កម្ពុរាបកេ: ឲ្យលើស្ថ្រី សាធារណ៍ ធម្ម៌ ឱ្យសេខ្លោ “ធម៌ គិសារ៉ាក នៃព្រះពុទ្ធគាលសំដែងហើយ” ។

៣) ភារ៉ាបកេ: ឲ្យលើហិ មិនិត្យ ឬ “គិសក្រទាំងឡាយ កហិស្សាប់” ។

៤) ហេតុក្តុរាបកេ: ឲ្យលើ សាធារណ៍ ធម្ម៌ ឱ្យសេខ្លោ “ព្រះពុទ្ធ ឡើងសារ៉ាក ឱ្យសំដែង នូវធម៌” ។

៥) ហេតុកម្មវាទកែ: ពួកខ្លួន សារមនី ធម្មោ និងបេចនាវា
“ធម៌ គិត្រះពុទ្ធប្រាំងសារៗក ឱ្យសំដែង” ។

ចន្ទឹមនៃកិច្ចការធម៌

បច្ចុប្បន្នសម្រាប់ចុះប្រកបនឹងកិរិយាកិតកែ:នៅ: ថែកជា ៣ ពួកគឺ :

១) កិត្យប្បញ្ញម៉ែ មាន ៣ គី : អន្តោ, តន្លូ, តាពី, សម្រាប់សំ
គាល់ កត្តុវាទកែ:, ហេតុកត្តុវាទកែ: ។

២) កិច្ចប្បញ្ញម៉ែ មាន ២ គី : តាន, អវិយ, សម្រាប់សំគាល់
កម្មវាទកែ:, ភារវាទកែ:, ហេតុកម្មវាទកែ: ។

៣) កិត្យកិច្ចប្បញ្ញម៉ែ មាន ៥ គី : មាន, ត, ត្រា, ត្រាន, ត្រូន,
សម្រាប់ សំគាល់វាទកែ:ទាំង ៥ ។

អន្តោ, មាន ពីរនេះ ប្រាប់បច្ចុប្បន្នគាល់ ។

តាន, អវិយ ពីរនេះ ប្រាប់អនុត្តគាល់ ។

ត មួយនេះ ត្រូវត្រូវត្រូវបានអតិតគាល់, ខាងអនាគតគាល់កំប្រើ
កំមានតិចណាស់ ។

តន្លូ, តាពី, ត្រា, ត្រាន, ត្រូន ព្រំនេះ ប្រាប់អតិតគាល់ដោយ
ត្រូវត្រូវជាបានឯក ។

ឧត្តមាសនិកសាស្ត្រប៊ែង

អណ្ឌ-បច្ចេយ ចុះពាន់កៅរាបកេះ ២ គី កត្តុវាបកេះ និងហេតុកត្តុ-

វាបកេះ ។

-កត្តុវាបកេះ ចុះបច្ចេយសម្រាប់ពួកធាតុមកដឹងកំពាន មិនចាប់ចុះកំពាន, ឧទាហរណ៍ :

ឥឡូ-ធាតុ បុំ. ឥឡូឡានា, ត៊. ឥឡូឡី, នបំ. ឥឡូឡិ, “កំពុងពាល” ។

ជន-ធាតុ បុំ. ជនតាំ ឬ ជនឡានា, ត៊. ជនឡិ ឬ ជនតិ, នបំ. ជនឡិ “កំពុងពាន, កាលពាន” ។

ហេតុកត្តុវាបកេះ ចុះបច្ចេយសម្រាប់ពួកធាតុមកដឹងកំពាន មិនចុះកំពាន បុំឡ្យត្រូវចុះការិតបុរិច្ឆេទមកជាផ័ររប , ឧទាហរណ៍ :

ឥឡូ-ធាតុ បុំ. ឥឡូឡានា, ត៊. ឥឡូឡិ, នបំ. ឥឡូឡិ, “កំពុង-ខីរពាល, កាលខីរពាល” ។

ជន-ធាតុ បុំ. ជននាមម៉ែ ឬ ជននាមម៉ែឡានា, ត៊. ជននាមម៉ែឡិ ឬ ជននាមម៉ែតិ, នបំ. ជននាមម៉ែឡិ “កំពុងខីរពាន, កាលខីរពាន” ។

អណ្ឌ-បច្ចេយ បុំ. បំបែកដូចបុរិស ឬ តុលិ, ត៊. ចុះ ល្វី-បច្ចេយ បំបែក ដូច “នីវិ” នបំ. បំបែកដូច “ទុនិ” ។

នៅឆ្នាំ-បច្ចុយ ចុះបានក្នុងវាទកែេះ ២ គីឡូវ៉ាក់ : ក្នុងវាទកែេះ និងហេតុ-ក្នុងវាទកែេះ។

ក្នុងវាទកែេះ - ធាតុទោល់តែមួយរួម ត្រូវទុកធាតុខ្សែកដៃរបស់អ្នក ដើម; ឧទាហរណ៍ :

ស្មូ + នៅឆ្នាំ : ប៊ុ. ស្មូនុ, ក. ស្មូនុន្លឹ បុ ស្មូនុតី, នប៊ុ. ស្មូនុន្លឹ “ឲ្យហើយ, ស្ថាប់ហើយ” ។

-ធាតុមានអក្សរ ២ ភូ ដែលមាន ៩, ៩, ៩ ជាឌីបំផុត, ផ្ទាស់ទិបំផុតធាតុជាតិ នៅក្នុងវាទកែេះ, ឧទាហរណ៍ :

សិច + នៅឆ្នាំ : ប៊ុ. សិចនុ, ក. សិចនុន្លឹ បុ សិចនុតី, នប៊ុ. សិចនុន្លឹ “ក្រោមហើយ” ។

សុខ + នៅឆ្នាំ : ប៊ុ. សុខនុ “បរិភោគហើយ” ។

សុខ + នៅឆ្នាំ : ប៊ុ. សុខនុ “ត្រូវប់ត្រូវនៅហើយ” ។

-បើមិនផ្តាស់ទិបំផុតធាតុទៅ ត្រូវចុះ នៅក្នុងវាទកែេះ មកដឱង

ន. ៩៦ + នៅឆ្នាំ : ប៊ុ. ៩៦នុ “លេបង់ហើយ” ។

-ចំពោះ នៅ-ធាតុមួយ ត្រូវផ្តាស់ ន ជា នូ ហើយចុះ នៅ-អាកម មកដឱង ឧទាហរណ៍ :

នៅ + នៅឆ្នាំ : ប៊ុ. នុនិតុ “នៅហើយ” ។

ហេតុកត្តរាបក៖ ត្រូវបុះកវិកប្បច្ច័យ : នោ, ធម៌, ធម៌, ធម៌
ធម៌ តាមគូរដល់ការប្រកប, ចំពោះ ធម៌ និង ធម៌ ត្រូវបុះ
តែមាតមជីង ; 2. បុះ នោគេតា, នោគួរិតា, នោគុរៈតា,
នោគុរៈតាមិតា “ឱ្យបរិភោគបើយ” ។

តាន់-បច្ច័យ មានគឺដូច តម្លៃ-បច្ច័យដែរ ឧសភាស្រែ:ទីបំផុត
មួយ ជា ទី មួយជា ត្រូវ បុះណាងោះ ។

កត្តរាបក៖ ស្តុ + តាន់ : បុះ ស្តុតាន់, ន. សតានិនិ, នបុះ
ស្តុតាន់ “ឱ្យបើយ, ស្តាប់បើយ” ។ បុះ បំបែកដូច នេត្វិ, ន. បំបែកដូច
និនិ, នបុះ. បំបែកដូច នគិតិ ។

បេស្តុកត្តរាបក៖ ត្រូវ + តានិតម្រួចប្បច្ច័យ + តាន់ : បុះ
នោគេតាន់, នោគួរិតាន់, នោគុរៈតាន់, នោគុរៈតាមិតាន់
“ឱ្យបរិភោគបើយ” ។

ឯជាបានឈើត្រូវគិត្យប្បច្ច័យ

តម្លៃ-បច្ច័យ បើបុះប្រកបនឹងសកម្មធាតុ ត្រូវបើបីជាកម្មរាបក៖ និង
ជាហេតុកម្មរាបក៖, បើប្រកបនឹងអកម្មធាតុ ជាការរាបក៖ តែម្រៀន ។

៩) ធាតុមានស្រែ: នា ជាទីបំផុត ត្រាន់តែជីនិង តម្លៃ-បច្ច័យ ជាការស្រែកមាន , ន. ន + តម្លៃ : បុះ ធមោនា, ន. ធមោនា, នបុះ.

ធម្មតា “គ្រូដឹក, គប្បីដឹក” ។ ធ្វាស់ នា ជាន់ នាយក ហើយចុះ តែ_អាកម
កំមាន ឧ. យោ + តង់ : បុ. យោយិត្យោ, ក. យោយិត្យោ, នបុ.
យោយិត្យោ, “គ្រាអេ, គប្បីទេ” ។

២) ធាតុដែលមានស្រែ: តែ, ត្បូវ, ឧ, ឧ, ជាទិបំផុក ធ្វាស់ធាតុជា
រូប ធ្វើដោយលំនាំពួក ត្បូវ_ធាតុ; ឧទាហរណ៍ :

ចតិ បុ ចបិ + តែ, តែ > ឧ + តង់ : បុ. ចប្បត្យោ “គប្បីនាំទេ”
“គប្បីដល់ចំពោះ, គប្បីធ្វើ” ។
វិ > នៅ + តង់ : បុ. នៅតង់ “គប្បីនាំទេ” ។
ត្បូវ > នៅ + តង់ : បុ. នៅតង់ “គប្បីពួក, គប្បីស្ថាប់” ។
ត្បូវ > នត + តែ + តង់ : នតិតង់ “គប្បីកើត, គប្បីមាន,
គប្បីជា” ។

ធាតុមានទិបំផុកជាណ្សាច់: គ្រាន់តែចុះ តែ_អាកម ជាការស្របច ,
ឧ. ចុង + តែ + តង់ : បុ. ចុងត្យោ “ដែលជនគប្បីស្បែរ” ។
ធាតុដែលមានទិបំផុកជាណ្សាច់: ធាតុខេះមិនត្រូវចុះ តែ_អាកមទេ
តែត្រូវធ្វាស់ពុំព្យូទ័ន:ទិបំផុកធាតុ ទិន ន នៃ តង់ ជាយបធ្វើដោយ កំមាន ផ្ទច
ទេ:

ធម៌ + ឥញ្ញ > ធម្ពិញ្ញ “កប្បីពាន” ។

ីនិ + ឥញ្ញ > ីនិញ្ញ “កប្បីយើល្យ” ។

ធម៌ + ឥញ្ញ > ធម្ពិញ្ញ “កប្បីទៅ, កប្បីដល់” ។

ីនិ, ី > ី + ឥញ្ញ > ីនិញ្ញ “កប្បីធ្លើ” ។

ីនិ > ីនិ + ឥញ្ញ > ីនិញ្ញ “កប្បីធ្លើ” ។

ធម៌ + ឥញ្ញ > ធម្ពិញ្ញ “កប្បីដល់” ។

ធម៌ + ឥញ្ញ > ធម្ពិញ្ញ “កប្បីពោល” ។

ជាកុខេះចុះបច្ចេះយកជាកុងង ចុះ តែ_មាតមជីងកំមាន ;

ឧ. ឲ្យច + ឬ + ឥ + ឥញ្ញ > ឲ្យប្រិញ្ញ “កប្បីដីង,

កប្បីក្រាស់ដីង” ។

ីនិ + ីនិ + ឥ + ឥញ្ញ > ីនិធមិញ្ញ “កប្បីធមិញ្ញ” ។

ហេកុកម្មវាទកេ: ត្រូវចុះការិកប្បច្ចេះ, តែត្រង់ ធមោយ,
ធមាមោយ, ត្រូវចុះ ; តែ_មាតមជីង : ឧ. ីនិធមិញ្ញ, ីនិធមិញ្ញ,
ីនិធមិញ្ញ, ីនិធមិញ្ញ “កប្បីធមិញ្ញ, ត្រូវធមិញ្ញ, គូរធមិញ្ញ” ។
ការវាទកេ: ជាកុកម្មជាកុ នប់. តែម៉ោង ; ឧ. សិតិឥញ្ញ “កប្បីកើក” ។

ចិត្ត “កប្បៀសាប” សង្គមចាំ “កប្បៀអាថ” ជាដីម ។

នៅ-បច្ចុះយ ជាកិរិយាកិកកេ:ពិតមេន បុំនៅប្រើជានាមនាម បានខ្លះ
ឧ. ឥឡិច - គន្លឹះ “កិរិយាទោ, ដំណើរទោ” ន.ន. ។

និង-បច្ចុះយ មានគគិដូច នៅ-បច្ចុះយដែរ ប៉ុកតុរបសិទ្ធិ និង
សណ្ឋានដូចខ្លះ គឺ :

ជាកុមានអក្សរ ២ តួ ផ្លាស់ខ្សោខុសចាក្យបដើមខ្លះ កំមាន ,
ឧ. ិន > ិន្ទូ + និង- > ិន្ទូនិង- “កប្បីយើញ, គូរមិល,
គូរពិតពិលរមិលមិល” ។

ជាកុមោល ត្រូវព្រើនិជាកុខ្លះ , ឧ. នូ > នុ + និង- >
នុនិង- “កប្បីកើក” មិនបាច់ព្រើនិជាកុខ្លះ ឧ. ធន + និង- >
ធនិង- “គូរដឹក” ។

ជាកុមានអក្សរ ២ តួ ព្រើនិជាកុបានខ្លះ ឧ. នូល > នោល +
និង- > នោលិង- “គូរបិរាណ” ។

ជាកុដលមាន ៩ បុ ហ ជាជិបំជុក ផ្លាស់ និង- ជា និង-
ឧ. នា + និង- > នាលិង- “កប្បីធ្វើ” ។ ឥឡិច + និង- >
ឥឡិង- “កប្បីកាន់” ។

សូម្យិធាតុក្រពិនេះ កំរាបជ្លាស់ និង ដា និង និង
ពាណខែដែរ, ឧ. នៅ + និង > និង និង “ត្បារព្រៃកអរ” ។

តាមធម្មកាត បច្ចុប្បនេះ ត្រីនឹងទុកទាំងជាកុ ទាំងបច្ចុប្បន្ទីរោគដូច
ដើម; ឧ. នៅ + និង > និង និង “តូបីចំអិន” ។

ហេតុកម្មវាទកេ: ចុះ និង-បច្ចុប្បនេះ មិនបានចុះបច្ចុប្បន្ទីក
ជាកុកំមាន ; ឧ. នៅ + និង + និង > និង និង “តូបីខ្សែ” ។
“តូបីខ្សែ” ។ ចុះ និង-បច្ចុប្បនេះ ហើយចុះបច្ចុប្បន្ទីកជាកុដើរកំមាន ;
ឧ. សិន + និង + និង > សិន និង “តូបីខ្សែ”
“តូបីខ្សែ” ន. សិន និង “តូបីខ្សែ” ។

ភារវាទកេ: ប្រកបនឹងអកម្មជាកុ ដា នប៊ុ. តែម្រោង ; ឧ. និង និង
“តូបីមាន” និង “តូបីដេក” និង និង “តូបីស្អាប” ដាថើម ។

និង-បច្ចុប្បនេះ ជាកិរិយាកិតកេ: ពិតម៉ែន បុំន្ទែប្រើជានាមទាម ពាណ
ខែ, ឧ. ឧទិនស្វ័និ > ឧទិន និង (នត្វា) “(រត្វា) ដែលជនគួរទំនាសី -
(បង្កើម)” នត្វា. នត្វា. ។

ឧត្តមានសន្លេស្សែនកិត្យកិច្ចប្បច្ចេទ

ខាង-បច្ចេយ ចុះក្នុងរាជកែវា ទាំង ៥ :

ក្រុវារាជកែវា : ត្រូវចុះបច្ចេយសម្រាប់ពួកធាតុមកដឹង ; ឧ. ឥឡូ + ឥ + ខាង : បុ. ចប់ខាងលោ, ក. ចប់ខាងលោ, នបុ. ចប់ខាងលោ “កំពុងចំអិន, កាលចំអិន” ។ សិទ + យ + ខាង > សិទ្ធិខាងលោ, នូវ + ធម្ម + ខាង > ធម្មធម្មខាងលោ, តខាង + ធម្មធម្ម + ខាង > តធម្មធម្មខាងលោ ។
កម្មវារាជកែវា : ត្រូវចុះ យ-បច្ចេយ និង តែ-អាកម ; ឧ. ឥឡូ + ឥ + យ + ខាង > ឥយខាងលោ “ដែលគេកំពុងធ្វើ” នៅ > ឥប + យ + ខាង > ឥបបុណ្យខាងលោ “គឺគេ កាលពេល” ។

រារ៉ាវារាជកែវា : ត្រូវចុះ យ-បច្ចេយ ប្រកបនឹងអកម្មធាតុ ជានបុ. តែម្យាង នូវ + យ + ខាង > នូយខាងលោ “កំពុងកើត”
(មិនធ្លាប់យើងប្រើ) ។

ហេតុកត្តរាបក៖ ចុះបច្ចីយពួកជាតុមកក់មាន មិនចុះក់មាន ហើយ
 ត្រូវចុះ ធម៌ ឬ ធម៌ម៉ែ មកដាក់រាប ; ឧ. ឥន្ទ + ធម៌ + ម៉ោល
 > ធម៌ម៉ែម៉ោល, ឥន្ទ + ធម៌ម៉ែ + ម៉ោល > ធម៌ម៉ែម៉ោល
 “កំពុងខ្សែពើ, កាលខ្សែពើ” ិន + ម៉ែ + ធម៌ + ម៉ោល >
 ិនម៉ែម៉ោល, ិន + ម៉ែ + ធម៌ម៉ែ + ម៉ោល >
 ិនម៉ែម៉ោល “កំពុងខ្សែលឯង, កាលខ្សែលឯង” ។

ឡេត្តុកម្បុទាមេក៖ ចុះបច្ចីយពួកជាតុមកក់មាន មិនបាត់ចុះក់មាន
 តែ ត្រូវចុះ ធម៌_បច្ចីយ នៃ_អាកម ម៉ែ_បច្ចីយ ដាក់រាប ឧ. ឥន្ទ +
 ធម៌ម៉ែ + នៃ + ម៉ែ + ម៉ោល > ធម៌ម៉ែម៉ោល “(គិនន) ”
 កំពុងខ្សែពើ” ិន + ម៉ែ + ធម៌ម៉ែ + នៃ + ម៉ែ + ម៉ោល >
 ិនម៉ែម៉ោល “(គិនន) កំពុងខ្សែលឯង” ។

ន~បច្ចីយ ប្រើបានត្រប់រាបក៖ ទាំង ៥ :

បើឱិបំជុកជាប្រែបែងលមិនមែនជា ឬ ត្រាន់តែជីវិ៍ ន~បច្ចីយ
 ជា ការស្រប ឲ្យា + ន > ឲ្យានោ “ដីនហើយ” ; នី + ន >
 នីនោ “លួនហើយ” ; នី + ន > នីនោ “ខ្លាចហើយ”

ថ្ម + ត > ព្យីតោ “ព្យីហើយ, ស្តាប់ហើយ”; ត្ប + ត > ព្យីតោ “កើត, មាន, ជាបើយ” ។

ចំពោះ ថា, បា, ធម្មាកុ ឱ្យធ្វាស់ នៅ របស់ ថា, បា នៅ,
នៅ របស់ បា នៅ ឧ. ថា + ត > ថីតោ “យូរ, ចិត្តនៅ,
តាំងនៅហើយ” ។ និ + បា > និ + ត > និតិតោ “តម្លៃ,
កប់, ដាក់ចុះហើយ” ។ ន + ត > នីតោ “ជីកហើយ” ។

ចំពោះ ធម្មាកុ ត្រូវធ្វាស់ ត ជា នៅ នៅ ហើយលុប នៅ របស់ ធម្ម.
ឯ. ិត្ថុ “ឱ្យហើយ” ។ កាលមានបទដែនទាំមុខ បំប្រឈម្មូលជាបទ
សមាសត្រូវធ្វាស់ ិត្ថុ ជា ិត្ថុ ឬ: ឧ. ឈើតិត្ថុ ព្រោច្បាញតិត្ថុ
ពួកិតិត្ថុ ដែល ទេរការ-ប្រាបុ-ប្រាបុត្វុឱ្យហើយ (ប្រទានហើយ) ។

ជាកុដែលមាន ន, ន, ន ត្រូវលុបទិបំផុកជាកុកំមាន ឧ. ន +
ត > នតោ “ធ្វើហើយ” នន > បា + ត > បានតោ
“កើតហើយ” ។ នន + ត > នតោ “ទេហើយ” ។

ទិបំផុកជាកុជាកុព្យូព្យុន: បើមិនលុប ឬមិនធ្វាស់ទេ ត្រូវចុះ ន.
អាគម ឧ. នន + ត > ននតោ “ពោលហើយ”

នាល + ត > នាលិនោ “សំដែងហើយ” ។

ត.បច្ចុះយ ជ្ញាស់ជាយុបធ្លេង។ ព្រឹនឡើក ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងលិង្អាតា
ន គិត : បំ. នាលិនោ, តតិ. នាលិនោ នបំ. នាលិត ។

ឬ៖ក្នុងរាបក៖ ឬ បុំន្ទូលហេតុក្នុងរាបក៖មិនឆ្លាប់យើងបៀន, បើ
ជា ហេតុកម្មរាបក៖ ត្រូវឱ្យឯ៖ នៅ ឬ នាលិនោ.បច្ចុះយ ព្រមទាំង ត.អាគម
ជោ មិនចាប់ចុះបច្ចុះយពួកធាតុកំមាន , ឧ. នន + នៅ + ត + ត >
នាលិនោ “ឱ្យបៀនហើយ” ។ នន + នាលិនោ + ត + ត >
នាលិនោ “ឱ្យស្វាប់ហើយ” ។

ឬ៖បច្ចុះយសម្រាប់ពួកធាតុមកជោកំមាន ; ឧ. ឲ្យ + នា +
នាលិនោ + ត + ត > បាននាលិនោ “ឱ្យជីនហើយ” ។

បើជាការរាបក៖ ត្រូវប្រកបនឹងអកម្មធាតុ ជាន់បំ. បបមានិភត្តិ
នក. តែម្រាង ឧ. នៅ នត់ “គិតគស្សាប់ហើយ” ។

ត.បច្ចុះយនេះ ជាកិរិយាកិតក៖ពិតមេន បុំន្ទូលអាថប្រើជានាមកិតក៖
បានខ្លះ ឧ. ឯើតតាំ > ឯើតតាំ “កិរិយារស់នៅ” = (ជីវិក) = (ឯើត + ត)
ន.ន. ។ តុល្លេតិតិ > តុល្លេ (នាលិនោ) ”(ព្រះមានព្រះភាគ) ឡើង-
ក្រាសជីន ” (ឡើង + ត) ន.ន. ជាដីម ។

ត្បា, ត្បាគ, ត្បេល បច្ចុះយ ៣ តូនេះ ហេវចា ត្បាគិ_បច្ចុះយ ព្រៃចា “បច្ចុះយមាន ត្បា_ជាដើម” ។ ជា អញ្ញយសញ្ញ ក្រោារមិនមានវិធីបំហែក តាមវិរកតិណាមួយឡើយ កាលប្រកបដ្ឋីនឹងធាតុសម្រេចយ៉ាងណា ក៏តាត់ រួបនៅយ៉ាងនោះជាផកប ។

គូរចំណាំចា ត្បាគិ_បច្ចុះយ យើងមានតែជា កត្ថរាជក៖ និងហេតុ_កត្ថរាជក៖ បុណ្យភាព រាជក៖ ៣ ឡើត មិនយើងមានឡើយ ។

បើមានឧបសក្តិណាមួយជាបុរុបទ ឲ្យធ្លាស់បច្ចុះយទាំង ៣ នេះ ណាមួយជា ឬ, ហើយទុកខ្សែនៅជា ឬ បុណ្យភាពក៏មាន ធ្លាស់ ឬ និងទិបំផុតធាតុជាបុរុបធ្វើនៅក៏មាន ។

ធាតុមាន នៅ ជាទិបំផុត ឲ្យលូប នៅ ចេញ ; ឧ. នៅ + ត្បា > ឈត្បា “ឲ្យហើយ” ល្អា + ត្បា > ល្អត្បា “ដីនហើយ”, ឃា + ត្បា > ឃ៊ត្បា “ឃ៊រហើយ” ។

ធាតុមានស្រែ៖ នៅ, ល្អៈ ជាទិបំផុត ឲ្យធ្លាស់ នៅ, ជា ល្អៈ ជា ឯ ហើយ ធ្លាស់ ឯ ជា នៅ ឬ ឬ នៅ ; ឧ. ឯ + ត្បា > ឯត្បា, ចេឯត្បា, ឯិនត្បា “ឯធម៌ហើយ”, ឯិ + ត្បា > ឯិយត្បា “ឯិយហើយ”, ឯិ + ត្បា > នាយត្បា “នាយកហើយ” ។

ធាតុមានស្រែ៖ និងការបង្កើត ខ្លួនជាសំណើនៅក្នុងភាគខ្លួន និងការបង្កើត ខ្លួន ដូចជា “កោរកកោរក” និង “កោរកកោរក” ។

ចុះបច្ចុះយេសម្រាប់ពួកធាតុមានការបង្កើតក្នុងមាន ; ឧ. មុខ + សង + តែ + ត្វា > មុខីត្វា “រូប, លំនៅ, របៀបកោរក” នូវ + ឈាន + តែ + ត្វា > មុខីត្វា “រូប, ស្អាប់កោរក”, និង + ឈាន + តែ + ត្វា > ឈិនីត្វា “ឈូវកោរក”, ឈិនី + ឈាន + ត្វា > ឈិនីត្វា “គិតកោរក” ។

ហើយមានឧបសត្ថជាបុរីបទ ផ្លាស់ ត្វាគិបច្ចុះយោជាតិ ឬ កំមាន ឧ. សង + ឈាន + ត្វា > ឃ > ឃនីឃនី “កាន់យកកោរក”, និង + ឈាន + ត្វា > ឈិនីឃនី “កាន់យកកោរក” មិនផ្លាស់ ត្វាគិបច្ចុះយោជាតិ ឬ កំមាន ; ឧ. និ + សង + តែ + ត្វា > និសងត្វា “ចេញចេញកោរក”, និសង + តែ + ត្វា > ឈិនីនិសងត្វា “ចេញចេញកោរក” ។

ឆ្លាស់ ត្បាខិ-បច្ចេយជា នូវ ហើយឆ្លាស់ នូវ និងទីបំផុតធាតុជា
ព្យញ្ជួន:ដើរ ឧ. នា + នា + ត្បា, ត្បា > ន> នាមូល “ប្រារព្យ.
ប្រុងប្រែប, តាំងធ្វើមហើយ” ។ ល ។

ចំពោះ ធម៌-ធាតុ ឱ្យឆ្លាស់ ត្បា ជា ស្ថា, ត្បាល ជា ស្ថាល ហើយ
លុបទីបំផុតធាតុចេញ ឧ. ធម៌, ធម៌ “យើងហើយ, លុះយើង.
ហើយ” ។

ឡេខុំខន្ទុំវាមេោះ ត្រូវបុះការិកហុច្ចេះយមកដឹង ឬ៖បច្ចេយសម្រាប់
ពុកធាតុកំមាន មិនចាប់បុះកំមានដឹង ត្រូវ ឈាយ និង ឈាមមេ ត្រូវបុះ
តែ-អាកមមកដឹង ឧ. ធម៌ត្បា, ធម៌មិត្បា, ធម៌មុខត្បា,
ធម៌មួយិត្បា “ឱ្យចំអិនហើយ” ។ ត្បុព្យុត្បា, ត្បុព្យុមិត្បា,
ត្បុព្យុមេត្បា “ឱ្យបរិភោគហើយ” ។

ភាស់តេលវាទេរ៉ា ៤

ចា

ភីយានុញ្ញាល និង ភីយាកិតកៈ

ដោយស្ថា៖ ថែ សាមណេរ បង្ហី សិក្ស ជាកំរើ ។

អាមេរិក កណ្តុ. ថែស្រួល សាមណេរ បង្ហី សិក្សាលិ ។

កិតកៈ កណ្តុ. ថែស្រួល សាមណេរ បង្ហី សិក្សាល្អា (សិក្សាល្អា) ។

អាមេរិក កម្ប. ថែស្រួល សាមណេរ បង្ហ្ញា សិក្សិយនេះ ។

កិតកៈ កម្ប. ថែស្រួល សាមណេរ បង្ហ្ញា សិក្សិត្រូវ (សិក្សិត្រូវ) ។

អាមេរិក ហេតុកណ្តុ. ថែរ សាមណេរ បង្ហី សិក្សាបេតិ ។

កិតកៈ ហេតុកណ្តុ. ថែរ សាមណេរ បង្ហី សិក្សាបេល្អា (សិក្សាបេល្អា) ។

អាមេរិក ហេតុកម្ប. ថែនេ សាមណេរ បង្ហ្ញា សិក្សិយនេះ ។

កិតកៈ ហេតុកម្ប. ថែនេ សាមណេរ បង្ហ្ញា សិក្សាបេត្រូវ (សិក្សាបេត្រូវ) ។

សិល្បៈ សិល្បៈ ថ្វេប្រិចន ២ យ៉ុងទី៖

១) សិល្បៈ មកពី សេខ_ជាតុ ត_បច្ចុយ ក្រោច “សូប់រម្ងាប់ហើយ” ។

២) សិល្បៈ មកពី ឌុខ_ជាតុ ឌិល្បៈ_បច្ចុយ លុបដើមជាតុ ក្រោច “កាលមាន” ។

សេវាទី ទាំង ២ យ៉ាងនេះ បំបែកតាម ចូលិទ និង តម្លៃ នឹងបំបែក
តាម តម្លៃ ជាបុ. ផ្ទើផ្សេះ

ឯករាជន៍:

ប. ស៊ែរ

ទី. សេវាទី

ភ. សេវាទី

បរ. សេវាទី

បញ្ជ. សេវាទី

រ. សេវាទី

ស. សេវាទី, សេវាទី

អ. សេវាទី

ឯករាជន៍:

សេវាទី, សេវាទី

សេវាទី, សេវាទី

សេវាទី, សេវាទី

សេវាទី, សេវាទី

សេវាទី, សេវាទី

សេវាទី, សេវាទី

សេវាទី

សេវាទី, សេវាទី

បច្ចុប្បន្ន ៣ គីឡូ, តាស្ង, អនីមេ នៃកិរិយាកិតកេខាថ្មប្រើជាកិរិយា
គ្រប់គ្រងប្រយោគបាន កាលបិះប្រយោគនោះ ពុំមានកិរិយាមាម្វាតគ្រប់
គ្រងទៅ ។

ជំហានសំប្បុចបាននៅថ្ងៃទី

១-កុម្ភី ខែមេសា ឆ្នាំប្រាំបី ឆ្នាំ

២-កុម្ភី សំប្បុចបានសំប្បុចបាន ថ្ងៃទី ៤

៣. និភ័យលេខា និងបញ្ជី នៅពេលវេលាដែល ត្រូវបាន ឯកសារ ឬ
៥. និភ័យលេខា និងបញ្ជី នៅពេលវេលាដែល ត្រូវបាន ឯកសារ ឬ
៦. និភ័យលេខា និងបញ្ជី នៅពេលវេលាដែល ត្រូវបាន ឯកសារ ឬ
៧. និភ័យលេខា និងបញ្ជី នៅពេលវេលាដែល ត្រូវបាន ឯកសារ ឬ
៨. និភ័យលេខា និងបញ្ជី នៅពេលវេលាដែល ត្រូវបាន ឯកសារ ឬ
៩. និភ័យលេខា និងបញ្ជី នៅពេលវេលាដែល ត្រូវបាន ឯកសារ ឬ
១០. និភ័យលេខា និងបញ្ជី នៅពេលវេលាដែល ត្រូវបាន ឯកសារ ឬ

ចំណាំតំបន់ប្រជាធិបតេយ្យ

១. ព្រះរាជន៍. ឬ កើតឡើងហើយ ក្នុងលោក ។
២. កិច្ច. ទៅហើយ ការអនុវត្តន៍ កាមលំដាប់ ។
៣. ព្រះពុទ្ធគិត្តន៍ ការអនុវត្តន៍ ការបង្កើតរិសាខា ។
៤. កិច្ច. ប៉ុកសិបអង្វែង ទៅហើយ ការអនុវត្តន៍ ។
៥. ផ្សាយបទុមទេ. ឬ ផ្សាយបទុមទេ ក្នុងស្រែ របស់ខ្លួន ។
៦. ព្រះមហាផ្ទៃ. ចេញទៅហើយ ដោយកិច្ច ប្រើប្រាស់ ។
៧. ដី ការ ទៅហើយ ការព្រៃ ដំបូង ។
៨. កិច្ច. គូរកែច្បែលទៅ ការអនុវត្តន៍ ដើម្បីបិណ្ឌិត ។

៦.ខាងសកម្ម. គប្បីប្រគល់នូវបិណ្ឌុចាត ដល់កិត្យុទ. ។

៧០.បរិស៊ិទធ. បួនពុក គូរទៅ កាន់វត្ថុ ដើម្បីស្វាប់ នូវជម៌ ។

ជំហានអំព្រឹបង្គាល់នាយកដៃខ្លួន

១.បិទសត្តិ អារម្មណា ឈ្មោះ ឯុទ្ធសាស្ត្រ ឬ

ប្រធ័និតិ សាណកា ចំណា ឬ

៣.សេត្ត នៅលើ បន្ទុទល្លិលោ ចំណាលិ ឬ

៤.មុខ នាមទំ តម្លៃនូយ្យ បញ្ញុទិនតិ ិនិនា អតិថិជ្ជាស្ត្រ ឬ

៥.ផែនិក សម្រាប់និន្យា ឬនិនាយំ ឯន្តិជ្ជាប់ ឬ

៦.គតុលិ ក្នុង អប្ប័ន្តិសាយ ចំណាល់ ិន្ទាលិ ឬ

៧.តម្រូវ និន្យា និន្យាលិ ឬនិន្យាលិ ឬ

៨.ឯុទ្ធសាស្ត្រ នាមទំ តម្រូវ បញ្ញុ នាលិ ឬនិន្យាលិ ឬ

៩.ឯុទ្ធសាស្ត្រ ឬនិន្យាលិ បាបីយំ ឬឯុទ្ធសាស្ត្រ ឬ

១០.និន្យា នាមទិយំ ឯុទ្ធសាស្ត្រ ឬនិន្យាលិ និន្យាលិ ឬ

ិន្ទាលិ ឬ

ជំហានអំព្រឹបង្គាល់នាយកជាមី

១.ព្រះអារក្រុង. ពេដ អង្គ គប្បីកើតឡើង ក្នុងលោក ។

២.សារិកាធ. ៥០ អង្គ របស់ព្រះសាស្ត្រ កើតឡើយ ។

៣.រតន់ទ. ន ប្រការ គិច្ចីកើត ដល់ព្រះមហាការ ។
៤.កាលដែលលោក កាលទៅ កាន់ខេត្ត. ថ្ងៃទ. ផ្លូវបិទ កន្លែង.
ឡើងហើយ ។

៥.សមណាសិស្សទ. ក្នុងវត្ថុ គួរពក្រោម ភាសាចាមី ។
៦.ចិរទ. គិច្ចីកើត គួរប្រគេន ដល់ភិភុទ. ក្នុងវត្ថុ ។
៧.ក្នុងប្រុសទ. បួននាក់ ឡើងហើយ កាន់ក្រោង ធោរយយានទ. ។
៨.កាលមនុស្សទ. កំពុងស្អាប់ ទូរធំ ចិត្តនៃមនុស្សទ. នៅ:
វិករាយហើយ ។
៩.បុរសនេះ កាលបីប្រព័ន្ធឌីខ្ពស់ ស្អាប់ហើយ បានហើយ
ទូរប្រព័ន្ធដែល ។
១០.នាកាលព្រះអាវិក្ស អស្សីនុកហើយ ព្រះមន្ត្រ នេះទីនេះ ។

ជំរាប់ព្រះបានរាយទីនេះ

១.ថែរស្សី ធម្មំ និថែលីស្សី អ្នូនិភោ ឲ្យត្រួតពិ ។
២.ថែនុស្សីនំ ធម្មំ សុវិណ្ឌានំ នៅតំ ថិន្ទំ និនិត្ត បង្កោតតិ ។
៣.ថែនិត្តនោរបាន និនិត្ត ឬនិត្ត អន្តោលោ ថាំនា ឲ្យត្រួតពិ ។
៤.និយំ បុរិសោ អន្តោលោ និយោយ បន្ទាយ អញ្ញាំ និយំ ឯកនិ ។
៥.និយំ និយោយ និយោយ ឯកនិ និយោយ ឯកនិ ។

៦~មេដ្ឋាន អប់រំ បែងចែក ពិនិត្យប្រឈម ឬ
៧~ស្តីធម៌ អប់រំ បែងចែក អាជីវកម្ម និងប្រឈម ឬ
៨~លេខកូដ បុណ្ណោះ ចិត្តិ មេដ្ឋាន តស្សី សម្បទ្ធិ បង្កើតការ ឬ
៩~សិទ្ធិ អត្ថលេខា អាជីវិយេ អាជីវកម្ម សម្បទ្ធិ អាជីវការ
និងប្រឈម ឬ

១០~អណ្តុះតិត្តិយោ ឲ្យដ្ឋាន ឯកសារ និងការងារ
បង្កើតការ ឬ

ជំហានតំប្រាប់ភាពិជ្ជកម្ម

- ១.កាលដែលខ្ញុំ កំពុងស្តាប់ នូវធម៌. ព្រះមន្ត្រី និងប្រធានបាល ។
- ២.កាលដែលក្នុងនៅ កំពុងរៀន នូវធម៌. ចិត្ត របស់រាជ. តែងត្រកអរ ។
- ៣.កាលដែលក្រោង បង្កើរចុះហើយ មេក្រោងន. ធម៌ និងប្រធានបាល ។
- ៤.នាកាលសិហ៍ មកហើយ គោរ. បានឡើហើយ ។
- ៥.កិរិយា នៅ៖ នាកាលស្តាម របស់ខ្លួន ស្តាប់ហើយ បានហើយ នូវស្តាម ដែល ។
- ៦.នាកាលព្រះរាជក្រឹង អណ្តុះតិត្តិ យើងន. គូរឯកជាមុន នូវប្រធិប ។
- ៧.ក្នុង ឲ្យដែលបើបិតា ស្តាប់ហើយ គូរតែន នូវសម្បទ្ធិ របស់គាត់ ។

៤.នាកាលអាចាយ របស់ខ្ពន មកហើយ សិស្សជ. គូរព្រាក ចាកអាសន់
របស់ខ្ពន ។

៥.នាកាលភ្លើង កំងហើយ ព្រះចន្ទ ដ្ឋាយទេវហើយ នូវពន្លឹ ពុដ់អាកាស ។

៦០.កាលបីព្រះពុទ្ធឌ្រោង កែតឡើងហើយ ក្នុងលោក, អនុត្តិឃិយ៉ាទ.

សាបស្បន្យហើយ ចាកលាក របស់ខ្ពន។

ចចំបែបនឹរីនាថ្មីជាទិន្នន័យ

នាគនី ១

សុខាណិលាបននាថា

ឯកចំសុខានី ឯធមជុន្តែង នៅ
បាយ្ញាល ពោធិ៍ មនុស្ស កំ
មនុស្សសេរិត្តិ សុខុធនិតោ មិត្ត
នៅ ថែ ថី បាន សុខ សំ សារ សំទា ។

ព្រះពុទ្ធដ្ឋបរាទិត្យ	ឧត្តមពិតជាងព្យាកជន
កំពាតតុវរមេហានុ	ហើយចេញចាកសព្យិកិលេស ។
ទ្រង់បិតនៅលើភ្នំ	ដីឧត្តមមគ្គិសេស
ជាស់សត្វជាប់កិលេស	ឲ្យតីថែសក្តុងលោក ។
សូមទ្រង់ប្រោសត្រប់ត្រង	យើងខ្ញុំដឹងកល់រោល
ឲ្យបានសុខត្រប់ត្រា	អស់កាលយុរៈដោងទៅ ។
	សម្រាប់ជាមួយនាន